

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל')

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת במדבר תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופּט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 דאָפּשֵׁר לְמִטְרָה וְאֲחֵיוּי, וְאִתְּ וְעִלְפָּה מִשְׁבּוּדָה יִרְלֵה שְׁבֻדָּה לֵאלֹפֶסר כּוּלָּהּ הָאֵי לְמִטְרָה
 2 וְאֲחֵיוּי: שׁוּאָל שְׁחִיבֵי מִשְׁבּוּדָה וּמְתָה. פִּידֵי דְבִחוּסֵי (כִּיכ דָּהּ נוּ: דִּיה לֵא)
 3 וּבְהַמְפֻקֵד (לַעֲלֵ דָּף מֵא: דִּיה מֵא: לְהִיבֵא אֶת הַמְּקַל לְאַחֵר מִיתָה:
 4 דְרָגָל כִּיכ דָּף הֵת) מִנְכּוּחַ דְּהִיבָא דְלֵא מִפְּיָךְ קִיז דְּלִבְעֵי אֲמַרְיָן דִּיז וְהִבָּא לֵיז מִפְּיָךְ וְיֵל
 5 מֵשׁוּם דְּהִתְמַם סִיד מִעֻקְרָא דְּפִלְגֵי אִפִּי דְּהִיבָא
 6 דְלֵא מִפְּיָךְ קִמְרָא דְּהִיבָא בִּז דִּיז אֶשְׁתְּכֵן לַעֲלֵ
 7 בְּפִיךְ (דָּף טו: וּבְהִמְקַבֵּל לְמַסְנֵי דָּף קו:) דְּקִמְרָא
 8 דְּהִיבָא לְמִיד דְּהִיבָא דְּמִצִּי לְמִסְכֵּל לִיה לְבַעֲרָא אֵלֵא
 9 לְמִיד דְּלֵא מֵסַל לֵי מֵאֵי אִיבָא לְמִימֵר
 10 דְּהִיבֵי רֵמֵי בִּר דְּהִיבָא דְּקִמְרָא אֵלֵא בְּרִישׁ מִי
 11 שְׁקִיָּה גְּשׁוּ (מִנְכּוּחַ דָּף צא) לְמִמֵּר דְּלֵא מֵצִי
 12 מִסְכֵּל לִיה לֵא אֵיז אֵיז הִיבֵא אִפִּילוּ לֵיה קִמְרָא נִדְרָשׁ
 13 לְמִיד בִּז: וְיֵל מוֹסִיף לֵי עֵנָן רֵאשׁוֹן. וְהִשְׁתָּא
 14 לֵא צִירָהּ וְזוּ קִז לְחִיבֵי שׁוּאָל בְּגִיבָה וְאִבְדִּיה
 15 מִשׁוּמֵם שְׁכָר אִיתְמַר פִּשְׁעֵהָ בְּבַעֲלִים. פִּסַּק
 16 רִיחַ דְּפִטּוֹר מִשְׁעֵם דְּכֵל הִיבָא דְּפִלְגֵי רֵב אֵת
 17 וְרִבְנָא וְהִלְכָה דְּכִרְבִּי הַמְּיֻקֵּל אָף לֵי גַב דְּרֵי
 18 דְּחִמְרָא לְנָבִי מִפְּקֵד מִקּוּם חֲשִׁיב קוּלָּא לְפִטּוֹר
 19 דְּהַחֲתוּקָא דְּבִרְאָרָא: פִּסַּק מִמְּנָא לְקוּלָּא וְשֵׁל לְקִיבָא
 20 רֵאִי: לְדִכְרֵי דְּבַפִּי הַשְׁעֵר וְהַרְעוּס (חֲתוּלֵי דָּף טוּח)
 21 פִּלְגֵי רִב וְרִבִּי וְחֵטְר וְרִבִּי וְחֵטְר מִמְּנָא וְדְּקִרָשׁ
 22 לְפִיזֵי וּלְפִיזֵי פִּיזֵי וְקִימָא לֵן בִּר: וְחֵטְר וְחֵטְר לְמֵאֵי
 23 דְּמוּקִי הִתְמַם דְּפִלְגֵי מִשְׁבָּרָא אִין רֵאִיָּה וְעַד
 24 דְּאִפְּשֵׁר לְמִיד מְקָרָא נִדְרָשׁ לְפִיזֵי וְאִין נִדְרָשׁ
 25 לֵא אֲמַרְיָן כֵּן בְּכֵל מִקּוּם מֵה שְׁהִקְשָׁה בְּהַאמְרִין
 26 (לַעֲלֵ דָּף סא:) וְכֵן לְקַמְּן בְּפִרְקֵין לֵי (דָּף צ) אֵלֵא
 27 לְמִיד פִּשְׁעֵהָ בְּבַעֲלִים חֲתִיב אֲמַאי אִיכְסִיף לֵא
 28 מִשׁוּם שְׁכָר הִלְכָה אֵלֵא מְשֵׁל לְרִידֵיה
 29 מֵאֲמֹרָאִים רֵאשׁוֹנֵי:

איבעית

1 רֵאשׁוֹן וְיִלְמַד עֲלִיזֵן מִתְחַתּוּן וְאַחֵי שׁוּאָל מִשׁוּמֵם שְׁכָר לֵא גְמַר דְּאִיבָא לְמִפְּיָךְ מַה
 2 לְשׁוֹמֵר שְׁכָר שְׁכָר פְּטוֹר בְּשִׁבּוּדָה וּמְתָה תֵאמְרֵי שְׁחִיבֵי בְּשִׁבּוּדָה וּמְתָה אֵלֵא גִיבָה
 3 וְאִבְדִּיה שְׁכָר שְׁכָר מִנְּלֵן דְּגִמַר מִשׁוּמֵם שְׁכָר דִּיז לְכַא מִן הִדִּין לְהִוִּית גְּבוּדָן מַה גִּיבָה
 4 וְאִבְדִּיה דְּשׁוֹמֵר שְׁכָר בְּבַעֲלִים פְּטוֹר אֵף גִּיבָה וְאִבְדִּיה דְּשׁוּאָל נִמְי בְּבַעֲלִים פְּטוֹר הִנְיָהּ
 5 לְמֵאֵן דְּאִית לִיה דִּיז אֵלֵא לְמֵאֵן דְּלִית לִיה דִּיז מֵאֵי אִיבָא לְמִימֵר אֵלֵא אֲמַר קְרָא וְכִי יִשְׁאֵל
 6 וְיֵל מוֹסִיף עַל עֵנָן רֵאשׁוֹן וְיִלְמַד עֲלִיזֵן מִתְחַתּוּן וְתַחְתּוּן מְעֲלִיזֵן אִיתְמַר פִּשְׁעֵהָ בְּבַעֲלִים
 7 פִּלְגֵי בֵה רִב אֲחָא וְרִבְנָא חַד אֲמַר חֲתִיב וְחַד אֲמַר פְּטוֹר מִ"ד חֲתִיב קִסְבָּר מְקָרָא נִדְרָשׁ
 8 לְפִיזֵי וְלֵא לְפִיזֵי פִּיזֵי הִלְכָּךְ אִם בְּעֲלִיזֵי עֲמֹא אֲשׁוּמֵר חֲנָם לֵא כְּתִיב וּפְשִׁיעָה נִמְי בְּשׁוֹמֵר
 9 שְׁכָר וּבִשְׁוֹאֵל לֵא כְּתִיב הִלְכָּךְ בְּשׁוֹמֵר שְׁכָר וּבִשְׁוֹאֵל לְחִיבֵי אֲתִיָּא בְּכָל וְחֹמֶר מִשׁוּמֵר חֲנָם
 10 אֲבָל בְּבַעֲלִים לְפִטּוֹר אֵף בְּשׁוֹמֵר שְׁכָר וּבִשְׁוֹאֵל לֵא מִ"ט בִּי כְּתִיב אִם בְּעֲלִיזֵי עֲמֹא לֵא יִשְׁלֵם
 11 אֲשׁוּאֵל וְאֲשׁוּמֵר שְׁכָר אֲהֵנָּךְ חֲתִיב דְּכְתִיב בְּהוּ בְּהִדְיָא הוּא דְּמִכְתִּיב מִ"ד פְּטוֹר קִסְבָּר
 12 מְקָרָא נִדְרָשׁ לְפִיזֵי וְלְפִיזֵי פִּיזֵי וְכִי כְּתִיב אִם בְּעֲלִיזֵי עֲמֹא אֲשׁוּמֵר חֲנָם נִמְי כְּתִיב תַּנּוּ הַשׁוּאָל
 13 הַפְּרָה וְשׁוּאֵל בְּעֲלִיָּה עֲמֹה הַשׁוּאָל הַפְּרָה וְשְׁכָר בְּעֲלִיָּה עֲמֹה שְׁאֵל בְּעֲלִיָּה אוּ וְאַחַר
 14 כֵּךְ שְׁאֵל הַפְּרָה וּמְתָה פְּטוֹר וְאִילוּ שִׁ"ח אֵלֵא קִתְּנֵי וְלְמִתְּנֵי שִׁשׁ מִי קִתְּנֵי אֵלֵא תַּנּוּ מִתְּנֵי
 15 דְּכִתְּבֵי

דכתיבא

1 דְּכִתְּבֵי פִּיזֵי. אֲשִׁירָה שְׁכָר בְּהִקְשָׁא: וְלֵא לְפִיזֵי פִּיזֵי. אֲשִׁירָה פִּרְשִׁיטוּת שִׁל שִׁח וְשֵׁל שִׁל לֵא אִתְּקַשׁ בְּרִיז וְתִקְדָּה כִּתִּיב וְכִי יִזֵּן בִּישׁוּ אִשׁוּ"ח. דְּכִתְּבֵי בִיה פִּשְׁעֵהָ עַל דְּכֵר
 2 פִּשְׁעֵי חֲתִיבָא. לְחִיבֵי כֵּל בְּבַעֲלִים בְּפִשְׁעֵהָ אֲבָל לְפִיזֵי לֵא. כְּלוּמַר אִפִּי בִישׁ וְשׁוּאֵל לֵא דִּיז פְּטוֹר דְּכִי גִמְרִין פִּשְׁעֵהָ בְּבַעֲלִים בִּישׁ וּבִשְׁוֹאֵל בְּקִז מִשׁוּמֵר חֲנָם חֲתִיב לְגַמְרֵי
 3 הוּא כֵּן בְּבַעֲלִים כֵּן שְׁאֵל בְּבַעֲלִים דְּכִי כְּתִיב אִם בְּעֲלִיזֵי עֲמֹא אֲתִקְרָא חֲתִיב בְּהוּ בְּהוּקָא לֵא שְׁאֵן בְּבַעֲלִים לִישׁ לֵא בְּבַעֲלִים
 4 מְקָרָא נִדְרָשׁ. כְּסִמְכִית הַפְּרִישׁוּת וְאַעִיפֵי שְׁאֵן דְּקִשַׁק מְפֻרָשׁ בְּהוּ הַשׁוּאָל אֵת הַפְּרָה. גִּרְסִין בְּתַרְוִידֵיהּ וְלֵא גַר: הַשׁוֹבֵר בְּבִי פִרְה אֵלֵא גִבִּי בְּבַעֲלִים: וְאִילוּ שׁוֹמֵר חֲנָם דְּפִרְה לֵא קִתְּנֵי.
 5 בְּבַעֲלִים פְּטוֹר מִשׁוּם חֲתִיבָה לְיִתִּיה אֵלֵא בְּפִשְׁעֵהָ וּפְשִׁיעָה לֵא פְּטוֹר בֵּה בְּבַעֲלִים:

דכתיבא

1 עַד שִׁפְרֹתָ לָךְ הַכְּתוּב יִתְּנֵי. כִּמוּ פִּרְטֵי לָךְ הַכְּתוּב (רַבִּים כֵּב) חֲחוּרֵשׁ שׁוֹר וְחֵמֹר
 2 הַדְּמֵאִצְיָתָא: מִכְּתִיב יִתְּנֵי שְׁמַעְיָן דְּאֵי לֵא כְּתִיבָה יִתְּנֵי מִשְׁעֵה שְׁאֵל: יִתְּרֹשׁ לֵא בִשׁוֹר
 3 וְלֵא כְּלוּמַר וְאִבְרִי קוּלָּר דְּרִישׁ לֵי כְּסִמְכִיתִיר (דָּף פה) לְחִיבָא אֶת הַמְּקַל לְאַחֵר מִיתָה:
 4 כְּסָבָא הוּא. דְּעִשְׁבֵר כֵּלֵא מִן נִמְי מִתְּנִיבֵי דְרִגְוָה לִיה קִטְלָה פְּלִגְנָא: תֵאמְרֵי בְּגִיבָה וְאִבְדִּיה
 5 דְּאִפְּשֵׁר לְמִטְרָה וְאֲחֵיוּי. וְאִיבָא לְמִימֵר: יִחוּר

6 בְּעֲלִיָּה אֲתִירָה אֵילוּ מִפְּנֵי: תְּשׁוּבָה. פִּרְקָא: מֵאֵי
 7 אִין לֵי עֲלִיזֵי תְּשׁוּבָה. מֵאֵי יֵשׁ לֵי לְתַנָּא לְחִיבֵי
 8 דְּאִיבְעִיתִיר לְתַנָּא לְאִשְׁמַעְיָן דְּאִיתָה תְּשׁוּבָה
 9 בְּמִעוּן טַעְנָה לְפִיזֵי מוּזִיזֵי. דְּלַעֲנָן מִפְּטוֹר
 10 בְּתַשְׁלוּמֵין הִיז אֲוִנֵס וְטוּעֵן טַעְנָה גַבֵּי דְּהִי לַעֲנָן
 11 כֵּפֵל אֵל נִשְׁבַּע וְהָא עֲרִים שְׁהִיא אֲצִלוּ תֵאמְרֵי
 12 בִּשְׁוֹאֵל שְׁאִיבָא אָף לִידִי פִּסֵּל דְּכִי טַעֲנָן וְעֲמֹר
 13 לְטַסִּים מוּזִיזֵי אָף עֲלִיזֵי וְנִסְלֵי מִתְּנִיבֵי אֵת אֲוִנֵס
 14 בְּקִרְךָ אִשׁוּ"ח. אִין לֵי תְּשׁוּבָה דְּקִרְנָא מִתְּנִיבֵי לִיה
 15 לְשׁוּאֵל מִכִּי טַעֲנָן לְטַסִּים מוּזִיזֵי מְלֵא אִפִּילוּ לֵא
 16 נִשְׁבַּע לְשַׁקֵּר עֲדִיפָא לְהוִית חֲמוּדָה מִשִּׁי שְׁחִיב
 17 לִידִי כֵּפֵל אֵל כֵּפֵי נִשְׁבַּע עַל כֵּךְ לְשַׁקֵּר אָף
 18 אֲמַת אֲמַר פְּטוֹר מִן הַפְּרָה: וְיִלְן הוּא. וְאַפִּי נִשְׁבַּע
 19 שִׁישׁ עַל כֵּךְ לְשַׁקֵּר וְנִמְנָא שְׁקִיָּה אֲצִלוּ. לֵא
 20 מִתְּנִיבֵי כֵּפֵל שְׁאִין כֵּפֵל אֵלֵא בְּגוּבֵי אוּ בְּפִטּוֹר
 21 עֲמֹמֵי טַעְנָה גַבֵּי אֲשׁוּמֵר גַּבֵּיבָה מִנְּי וְנִשְׁבַּע
 22 וְהָאֵי עֲרִים וְאֵת אֲחָא אֵלֵא בִישׁוּ שְׁטַטֵּר בְּגִיבָה
 23 אֲשְׁתְּכֵן לְחִיבֵי. גִּיבָה וְאִבְדִּיה בִּשְׁוֹאֵל לְחִיבֵי
 24 בְּשָׁאֵן בְּעֲלִיזֵי עֲמֹמֵי: לְפִיזֵי מְנִלְן. שְׁאֵם דְּלִעֲלִין
 25 עֲמֹמֵי פְּטוֹר: גְּמַר מִשׁוּ"ש. מִ"ה שִׁישׁ בְּבַעֲלִים פְּטוֹר
 26 בְּגִיבָה וְאִבְדִּיה אָף שׁוּאֵל בְּבַעֲלִים פְּטוֹר: גְּמַר
 27 חֲיֻבָא דְּשִׁישׁ. דְּהִיבֵי גִיבָה וְאִבְדִּיה: מִתְּנִיבֵי
 28 דְּשׁוּאָל: מִשְׁבּוּדָה וּמְתָה הַשׁוּאָל: מִה לְשִׁישׁ: חֲיֻבָא
 29 הַזֵּה שְׁהִיא בְּבַעֲלִים פְּטוֹר אֵף עַל הַגִּיבָה
 30 וְאִבְדִּיה אִעִיפֵי שְׁאִיבָא אֲוִנֵס שְׁכָן הִקְלֵב בִּז הַכְּתוּב
 31 לְפִטּוֹר מִשְׁבּוּדָה וּמְתָה שְׁאֵל בְּבַעֲלִים: תֵאמְרֵי
 32 בִּשְׁוֹאֵל: שְׁטִיטֵר בְּבַעֲלִים עַל גִּיבָה וְאִבְדִּיה שׁוֹרִי
 33 הַתְּמִיר: וְלְחִיבֵי עַל שְׁבּוּדָה וּמְתָה שְׁאֵל
 34 בְּבַעֲלִים: אֵלֵא גִיבָה וְאִבְדִּיה בִּשְׁוֹאֵל מְנִלְן.
 35 כְּלוּמַר אֵלֵא חֲתִיב לְעִילֵין לֵי בְּבַעֲלִים לְפִטּוֹר
 36 גִּיבָה וְאִבְדִּיה בִּשְׁוֹאֵל לְחִיבָא שְׁאֵל בְּבַעֲלִים
 37 מְנִלְן וְלִעֲלִין מִשִּׁי בִּזְכוּן מִתְּנִיבֵי: וְשִׁישׁ דִּיז
 38 לְכַא מִן הִדִּין לְהוִוִּית גְּבוּדָן דְּהִיבֵי וְשִׁישׁ דְּלִעֲלִין
 39 בְּחִיבָא מְקִיז מִשׁוּמֵר שְׁכָר לְהוִוִּית כְּעִין שִׁישׁ מַה
 40 לְהִלְן בְּבַעֲלִים פְּטוֹר דְּהָא לְפִתֵי לִיה בְּהִקְשָׁא
 41 דְּיִלְמַד עֲלִיזֵן מִתְחַתּוּן אֵלֵא כֵּן בְּבַעֲלִים פְּטוֹר:
 42 לְמֵאֵן דְּלִית לִיה דִּיז. רִיז טַרְפוּן בְּרִיק בִּירִד בְּרִיק
 43 (דָּף כה) וְיִלְמַד עֲלִיזֵן מִתְחַתּוּן וְתַחְתּוּן מְעֲלִיזֵן.
 44 גִּיבָה וְאִבְדִּיה דְּשׁוֹמֵר שְׁכָר מִתְּנִיבֵי דְּשׁוּאֵל מַה
 45 שְׁבּוּדָה וּמְתָה דְּשׁוּאֵל בְּבַעֲלִים פְּטוֹר אֵף חִיבָא
 46 דְּשׁוֹמֵר שְׁכָר בְּבַעֲלִים פְּטוֹר וּתְחַתּוּן מְעֲלִיזֵן מַה
 47 שׁוֹמֵר שְׁכָר חֲתִיב בְּגִיבָה וְאִבְדִּיה שְׁאֵל בְּבַעֲלִים
 48 אֵף שׁוּאֵל כֵּן וְמַה שִׁישׁ בְּבַעֲלִים פְּטוֹר אֵף שׁוּאֵל
 49 כֵּן וְאֵת מִשְׁכִּיבֵי עַל הַקְּשָׁא: פִּשְׁעֵהָ בְּבַעֲלִים
 50 אַחַד מִן הַשׁוֹמְרִים פִּשְׁעֵהָ כְּשִׁיבֵי בְּעִלִּים
 51 מְלִילָאֲכַתּוּ: תֵאמְרֵי. אִם בְּעֲלִיזֵי עֲמֹמֵי (מִשְׁמֹת כֵּב):
 52 נִדְרָשׁ לְפִיזֵי. אֲשִׁירָה שְׁכָר בְּהִקְשָׁא: וְלֵא לְפִיזֵי פִּיזֵי. אֲשִׁירָה פִּרְשִׁיטוּת שִׁל שִׁח וְשֵׁל שִׁל לֵא אִתְּקַשׁ בְּרִיז וְתִקְדָּה כִּתִּיב וְכִי יִזֵּן בִּישׁוּ אִשׁוּ"ח. דְּכִתְּבֵי בִיה פִּשְׁעֵהָ עַל דְּכֵר
 53 פִּשְׁעֵי חֲתִיבָא. לְחִיבֵי כֵּל בְּבַעֲלִים בְּפִשְׁעֵהָ אֲבָל לְפִיזֵי לֵא. כְּלוּמַר אִפִּי בִישׁ וְשׁוּאֵל לֵא דִּיז פְּטוֹר דְּכִי גִמְרִין פִּשְׁעֵהָ בְּבַעֲלִים בִּישׁ וּבִשְׁוֹאֵל בְּקִז מִשׁוּמֵר חֲנָם חֲתִיב לְגַמְרֵי
 54 הוּא כֵּן בְּבַעֲלִים כֵּן שְׁאֵל בְּבַעֲלִים דְּכִי כְּתִיב אִם בְּעֲלִיזֵי עֲמֹמֵי אֲתִקְרָא חֲתִיב בְּהוּ בְּהוּקָא לֵא שְׁאֵן בְּבַעֲלִים לִישׁ לֵא בְּבַעֲלִים
 55 מְקָרָא נִדְרָשׁ. כְּסִמְכִית הַפְּרִישׁוּת וְאַעִיפֵי שְׁאֵן דְּקִשַׁק מְפֻרָשׁ בְּהוּ הַשׁוּאָל אֵת הַפְּרָה. גִּרְסִין בְּתַרְוִידֵיהּ וְלֵא גַר: הַשׁוֹבֵר בְּבִי פִרְה אֵלֵא גִבִּי בְּבַעֲלִים: וְאִילוּ שׁוֹמֵר חֲנָם דְּפִרְה לֵא קִתְּנֵי.
 56 בְּבַעֲלִים פְּטוֹר מִשׁוּם חֲתִיבָה לְיִתִּיה אֵלֵא בְּפִשְׁעֵהָ וּפְשִׁיעָה לֵא פְּטוֹר בֵּה בְּבַעֲלִים:

אִיבְעִית

אימא כדמחליף רבה בר אבהו. תימה דאמאי דחק לאוקמי כר' יהודה דלית
 לתבא בוחויה דקדיל דשוכר בשומרו שקר בדמשמע בריש המפקדו (לעיל דף
 לו.) ולקמן (דף נו.) גבי מרימר דאגרי כדמחליף לבי חזאי ובבבא דוכתי: **הא** מדיסיפא על
 גבה רישא במלאכה אחרת. דאי מנרפי ואילי הויה משמע על גבה ותימה דמאי צריך לדרק
 מבח סיפא כלא סיפא תיקשי ליה רישא דאי
 במרפי ואילי הויה ע"ג משמע ומאי אפילו וכו' ו'
 דמרישא גופא לא מצי למרפא דאיכא למימר
 דהיא גופא אתא לאשמעיה דמרפי ואילי הוי'
 כע"ג אכל מדיסיפא פריך שפיר דמאי נקט אפילו
 ע"ג אף על גב דלא מרפי ואילי הוי מרישא
 שמעתי לה דאי"ב לי בני תוקי רישא במלאכה
 אחרת תיקשי אמאי איצטרך סיפא אפילו הא
 מרישא שמעתיך במלאכה אחרת הוא כע"ג ויל'
 דאי רישא במלאכה אחרת ניתא ליה דנקט
 בסיפא אפילו בעליה ע"ג לרבותא איב'
 דמרישא שמעתיך כ"ג ע"ג הוי רוקח במלאכה
 אחרת אכל אי רישא באותה מלאכה ובגון
 דמרפי ואילי בין דאשמעתיך רישא דהויה כע"ג
 תו לא הך צריך למינטק בסיפא אפי' בעלים
 חורשיה על גבה.

ממונא

דכתיבא בהדיא קתני דאתיא מדרשא לא קתני
ת"ש שאילה ושאל בעליה עמה שברה ושוכר בעליה
עמה שאילה ושוכר בעליה עמה שברה ושאל בעליה
עמה אף על פי שהבעלים עושיין מלאכה במקום
אחר ויתיה פטור סבריה הא מני ר' יהודה היא
דאמר שוכר לשומר שקר דמי והא האי תנא קתני
מילתא דאתיא מדרשא ואילו שומר חנם לא קתני
הא מני ר"מ היא דאמר שוכר לשומר שקר איבער
ותנא שומר חנם והוא הדין לשומר שקר איבער
אימא כדמחליף רבה בר אבהו ותני שוכר כיצד
משלם ר' מאיר אוימו בשומר שקר ר' יהודה אומר
לשומר חנם אמר רב חמננא לעולם הוא חייב עד
שתהא פרה וחורש בה חמור ומחמור אחריה ועד

הכתיב בקריא. שאל דכתיב ביה פטור בהדיא קתני. ומתניתין כדמחליף פטור:
 [דאתיא מדרשא]. שאר שומרים דאית ביה פטור מדרשא לא קתני הכא במבליה גרסין
 שברה ושוכר בעליה עמה במקום אחר. שלא במקום הפרה וכלכד שתהא מלאכתו של
 שואל או של שוכר: כ"ש דמי. ותנא שוכר כבעלים פטור ודהי' לשומר שקר אכל שומר
 חנם אף לקתני: ותנא שופרי חנם. שאף על פי
 שאר חזבוי אלא פשיעה חטא סביבלי: וזמא
 תהוי לשופרי שקר. בין בשפיעה ובין בשואר
 חזיבוי: אביעית אימא. אי ניתא לך לאוקנא
 סתם ברייתא בר' יהודה פטור מרי' מאיר אובנא
 אשומר חנם וכו' יהודה דמחליף רבה בר
 אבהו: לעולם הוא חייב. ואפי' בעליו עמו. עד
 שתהא בתקו ובעלים במלאכה אחרת. כגון אם
 פרה היא יתא בעלעל חורש פטורה לעורך שאל
 כשודו או אם חמור הוא יתא בעליו ממחר
 אחריה: דקפיי' ל' ואילי קפא. חופי ודולף
 כקפיה לפניה מקרא אומר לרפוחה שיהא קפיה
 והא מדיסיפא על גבה. ממש דתנא לה משום
 רבותא לאשמעתיך דאפי' היא חייב רישא. מקום
 אחר נמי דנקט לה משום רבותא ואפי' פטור
 במלאכה אחרת: שאילה ואח"כ שאל בעליה.
 הואיל ולא הוי בשעת שאלה אינ' שיהא
 בשעת שבריה ומתא אפי' חייב דבעיני בעלים
 נשאלים בשעת שבריה דבתקו כדלפני' לה
 לקפיה: באותה מלאכה. וכדאמר רישא דקפואיל
 ומרפי קפוא וסיפא כשנודעה במלמד המכר
 דהוה משמע על גבה אידי ואידי באותה מלאכה:
 ממש הוא מזה לי מרפי קפוא מזה לי מנהיגות
 ועוד תניא. תיובתא לרב המנונא בסיפא
 דמילתא דאמר בעיני שיהא עמו בשעת שאילה
 עד שעת שבריה: לופי דף היה עמו וכו'. והכי
 אשמעתיך קרא בעליו אין עמו בשעת שאילה
 אף על פי שהיה עמו בשעת שבריה חייב ולקמן
 מותרין מחייב משמע ליה הכי: תניא אידי. היא
 דהא אלא מר דריש בתיא משמעתיך ומו דריש
 בהאי משמעתיך ולא גבי הדי' תניא: תיובתא
 דרב המנונא. בתריוויה מילתיה כמאי דאמר
 אותה מלאכה בעינן אובנאי: מברייא קמייא
 אינ' שבעלים עשין במקום אחר
 ובמאי דאמר עד שתהא עמו בשעת שבריה
 היא תיובתא מהך ברייתא: אפי' כבר לה וכו'.
 השתא מהדר לפרושי מתאיבא ילפי הוי תנאי
 דבשעת שאילה בעינן ובשעת שבריה ותהא לה
 בעינן: אפי' כבר בר' אביהו. דאמר בעינן חלוק
 ואע"ג דלא תניב יהודי כמאן דכתיב עמי ולא
 משמע ליה לפרושי אחא אלא בפני בעינן אכל
 מקום שהוכיז ב' דברים ופסק עליהו דין או
 אסור: סתמין לקריא. דלעילוי: כתיב אישיה.
 דמרישא ובשעת שאילה בעינן בשעת שבריה
 ותהא לה בעינן: וקא סתמין לחו בתי' דעתיה
 דרבי יוחנן. דמשמע נמי אתא אהך לעצמו
 ומיהו אפי' מצינו למיף שפיר דקרא ומנייהו
 דהא דבעינן: דתנאי ומנאי איך לא גרסין דבכל תרא ומתניתא דלעיל שייכי בתריוויה קראי
 דכתיבא בהדיא פטור ותיבא אמ בעליו עמו לא ישלם טעמא דאיתיה בתריוויה וכו' הדי' טעמא
 דליתא בתריוויה
 הא איתיה בקרא ולימיה בקרא אפי' בעליו עמו לא ישלם טעמא דאיתיה בתריוויה וכו' הדי' טעמא
 דליתא בתריוויה
 ותהא דע"כ ל' אישיה בתריוויה קאי דרישא דקרא איתיה בשאלה ושהיה ותהא וזלה קאי
 ובעליו אין עמו ולר' אישיה ה"ק בעליו אין עמו לא ולא הוי כר' היכי דמשמע
 ליה
 אשר יקלל את אביו ואמו עד שיקלל עשניהם ה"ב משמע ליה בעליו אין עמו דהאי אין
 אתריוויה קאי אינו בזה ואתו בזה הוא ואתו בזה הוא וישלם והא כתיב אם
 בעליו עמי. ומשמע נמי אתריוויה ישנו בזה וישנו בזה הוא ואלא משלם את איתיה
 בחכא ומנייהו משלם ליה כיצד ע"כ ש"כ בן אהרן שפוטרוהו ש"כ בן אהרן שפוטרוהו
 ישנו בן אהרן שפוטרוהו ואתו בזה הוא וישלם והא כתיב אם בעליו עמי.
 שאלה פוטרוהו שכירות אינה פוטרוהו ולקמן פריך איפרי אגא.

שיהו בעלים משעת שאילה עד שעת שבריה ומתה אלאם סכבר בעליו עמו אפוליה
 מילתא משמע מתיב רבא שאילה ושאל בעליה עמה שברה ושוכר בעליה עמה
 ושאל בעליה עמה שאילה ושוכר בעליה עמה אינ' שהבעלים עושיין מלאכה
 במקום אחר
 ויתיה פטור מרי' מאיר אובנא
 מרפי ואילי קפיה והא מדיסיפא על גבה הוי רישא במלאכה אחרת דקתני
 סיפא שאילה
 ואח"כ שאל בעליה שברה ואח"כ שוכר בעליה עמה אינ' שהבעלים חורשינ' ע"ג
 ויתיה
 רבותא אמרי רישא וסיפא באותה מלאכה ורבותא קמ"ל וסיפא רבותא קמ"ל
 רישא רבותא קמ"ל דאע"ג דלאו על גבה אלא באותה מלאכה בין דהוה בעלים
 בשעת שאילה
 פטור וסיפא רבותא קמ"ל דאע"ג דעל גבה בין דלא הוה בעלים בשעת
 שאילה חייב היא
 מרי' רישא וסיפא באותה מלאכה מרי' רישא וסיפא באותה מלאכה חייב
 היא
 ממשמע ששאמר אם בעליו עמו לא ישלם איני יודע שאם בעליו אין עמו
 ישלם אלא
 מה ת"ל בעליו אין עמו אומר דף היה עמו בשעת שאילה אין צריך להיות עמו
 בשעת
 שבריה ומתה היה עמו בשעת שבריה ומתה צריך להיות עמו בשעת שאילה
 ותנאי
 איך ממשמע ששאמר בעליו אין עמו ישלם איני יודע שאם בעליו עמו לא ישלם
 אלא מה ת"ל אם בעליו עמו אומר דף בין שייצאה מרשות משאיל שעה אחת
 כבעלים
 ומתה פטור תיובתא דרב המנונא ותיובתא אפי' סבר לה בר' אישיה ומתריץ
 לקריא בר'
 אישיה רבא סבר לה בר' יוחנן ומתריץ לקריא בר' אישיה ומתריץ
 לקריא בר' אישיה בעליו אין עמו ישלם טעמא דליתיה בתריוויה הא איתיה
 בתרא
 וליתיה בתרא פטור והא כתיב אם בעליו עמי לא ישלם טעמא דאיתיה בתריוויה
 הא
 איתיה בתרא וליתיה בתרא מתיב לומר דף היה עמו בשעת שאילה אינו צריך
 להיות עמו בשעת שבריה ומתה היה עמו בשעת שבריה ומתה צריך להיות עמו
 בשעת שאילה
 רבא

הוא דבעינן: דתנאי ומנאי איך לא גרסין דבכל תרא ומתניתא דלעיל שייכי בתריוויה קראי
 דכתיבא בהדיא פטור ותיבא אמ בעליו עמו לא ישלם טעמא דאיתיה בתריוויה וכו' הדי' טעמא
 דליתא בתריוויה
 הא איתיה בקרא ולימיה בקרא אפי' בעליו עמו לא ישלם טעמא דאיתיה בתריוויה וכו' הדי' טעמא
 דליתא בתריוויה
 ותהא דע"כ ל' אישיה בתריוויה קאי דרישא דקרא איתיה בשאלה ושהיה ותהא וזלה קאי
 ובעליו אין עמו ולר' אישיה ה"ק בעליו אין עמו לא ולא הוי כר' היכי דמשמע
 ליה
 אשר יקלל את אביו ואמו עד שיקלל עשניהם ה"ב משמע ליה בעליו אין עמו דהאי אין
 אתריוויה קאי אינו בזה ואתו בזה הוא ואתו בזה הוא וישלם והא כתיב אם
 בעליו עמי. ומשמע נמי אתריוויה ישנו בזה וישנו בזה הוא ואלא משלם את איתיה
 בחכא ומנייהו משלם ליה כיצד ע"כ ש"כ בן אהרן שפוטרוהו ש"כ בן אהרן שפוטרוהו
 ישנו בן אהרן שפוטרוהו ואתו בזה הוא וישלם והא כתיב אם בעליו עמי.
 שאלה פוטרוהו שכירות אינה פוטרוהו ולקמן פריך איפרי אגא.

1 **מְמוֹנָא** ודמיתיה מיניה. פירוש שמשמש בו: **מְמוֹנָא** בעינן והאיכא. פי דקמונא
2 בעינן שישאלו לו והאיכא ואית ליה נמי תנא מיניה **ונשאל** לו אנת מתן.
3 תימה מאי מקמיכא ליה דכיין דאם נשאלו לו כל הבגלים פטור מהכלל השקא יסטר מחציו
4 בדאמר: במרוצה (כ"ק דף ע"א) מושעה בקר אפי' מושעה חצאי בקר ו"ל דהקם קורא הוא
5 שישלם לפי מה ששנב אכל שאילה כבגלים אין
6 בקרא לפטור. ויהי כחודש ואין לו בו אלא
7 הדרשה **שאל** מן האשה. תימה דמה חב ש
8 לאשה להשאל בבכסי מלוג שהפירות לבשל
9 ולבשל עליו לו בח להשאלה בלא רשותה והיא איה
10 ויכול להשאל כלל ואמאי נקט שאל מהאשה
11 ויש לומר דאין הבשל יכול להשאל או למכור
12 פירות בבסי מלוג בלא רשותה כדאמר רבא
13 בהאשה שפילו (בבבא דף פ"ג) משום וקרא
14 דרבא ואי נמי דיק שאל מן האיש בבסי מלוג
15 שהן על אשה מהו: **בעל** פלוגתיה דר' יוחנן
16 וריש לקיש. לא קמי למכור פלוגתא דהנאי היא
17 דאפילו גבי המוכר עבדו ע"מ שישמשו עד ל'
18 יום אי ראשון יום ברין ויום אי יומים או שני דאיכא
19 מר (כ"ק דף צ"ג) דפליגי דרבי דריש תחמיו ומר
20 דמי היינו משום שמשוי המוכר לעצמו פירות
21 בעין נפק אבל בעלמא לא: **שליח** פלוגתא דר'
22 יוחנן ור' יאשיה דהנאי. וא"ת הויב מקמה
23 שאילה כבגלים לנדרים והיא שום דרשא איכא
24 לרבי יאשיה לא תוי שליח כמותו דבעלמא לא
25 פליגי ו"ל דשענא דרבי יאשיה הקם משום
26 דבתיב תרי זמני אישאי איהו: יקמו ואישאי יפרט
27 למעטי שלוחו ודד בתיב תרי זמני אי נמי
28 משום דלשון בעליו ואישות משמע ליה הוא דקא
29 ולא שלוחו:

אמר

1 **שאלה** לעשות בה פחות מפרוטה מהו **ממונא** בעינן ואיכא או דלמא כל פחות מפרוטה
2 לא כלום היא שאל שתי פרות לעשות בהן פרוטה מהו מי אמרין ויל בתר שואל ומשאל
3 ואיכא או דלמא ויל בתר פרות וכל הדר והדר ליכא **ממונא** שאל משותפין ונשאל לו
4 אחר מהן מהו כולו בעליו בעינן והא ליכא או דלמא מההוא פלגא דידיה מיהא מיפטר
5 פירות קננין גוף דמי או לא אמר ליה רבינא לרב אשי האומר לשלוחו צא והשאל לי
6 עם פרתו מהו בעליו ממש בעינא וליכא או דלמא שלוחו של אדם פמותו ואיכא א"ל רב
7 אשה בריה דרב אבוי לרב אשי ור"ל דאימתא דר' יוחנן ור"ל שליח פלוגתא דר' יוחנן ור'
8 יאשיה בעל פלוגתא דר' יוחנן ור"ל דאימתא המוכר שיהוה ליתבירו לפריות' ור' יוחנן אומר
9 מביא וקורא ריש לקיש אומר מביא ואינו קורא ר' יוחנן אומר מביא וקורא ור' יוחנן פירות
10 כקננין הגוף דמי וריש לקיש אומר מביא ואינו קורא קננין פירות לאו כקננין הגוף דמי שליח
11 פלוגתא דר' יוחנן ור' יאשיה דתינאי האומר לאפוטרופוס כל נדרים שתהא אשתי נודרת
12 מכאן עד שאבא ממקום פלוגי הפר לה והפיר לה יכול יהו מופרין ת"ל אישה יקמוני
13 והשאל עם פרתו מהו תיבעי ל"מ"ד שלוחו של אדם פמותו תיבעי ל"מ"ד שלוחו
14 של אדם פמותו הני מילי שליח דבר מצוה הוא אבל עבד דלאו בר מצוה לא או דלמא אפי' ל"מ"ד אין שלוחו של אדם פמותו
15 ה"מ שליח אבל עבד די עבד רבו דמניא אמר ליה מסתברא ליה מסתברא די עבד כד רבו דמניא בעי רמי פר חמא בעל בבכסי אשתו
16 שואל

1 **רבא סבר לה כרבי יוחנן ומתירין לקראי כרבי יוחנן**
2 **דתנין אם בעליו עמו לא ישלם משמע דאיתיה**
3 **בתריווהו ומשמע נמי דכי איתיה בהרא וליהיה**
4 **בהרא פטור וכתוב בעליו אין עמו שלם ישלם**
5 **משמע דליהיה בתריווהו ומשמע נמי דכי איתיה**
6 **בהרא וליהיה בהרא חייב לומר לה היה עמו בשעת**
7 **שאלה אין צורך להיות עמו בשעת שבירה ומתה**
8 **היה עמו בשעת שבירה ומתה צורך להיות עמו**
9 **בשעת שאלה אפוד אגא מסתברא שאלה עדיפא**
10 **משום דקא מייית לה לרשותיה אדרבה שבירה**
11 **ומתה עדיפא שכן חייב באונסיה אי לא שאלה**
12 **שבירה ומתה מאי עבד ואי לאו שבירה ומתה**
13 **שאלה מאי עבד אפילו הכי שאלה עדיפא שכן**
14 **חייב במוזנותיה רב אשי אמר קרא וכי ישאל אש**
15 **מעם רעהו ולא רעהו עמו שלם ישלם הא רעהו**
16 **עמו פטור אי הכי בעליו אין עמו ואם בעליו עמו**
17 **למה לי אי לאו הנך הוה אמניא האי אורחיה דקרא**
18 **הוא בעי רמי פר חמא שאלה לרבעה מהו דרשילי**
19 **אינשי בעינן ולהכי לא שילי אינשי או דלמא טעמא**
20 **מאי משום הגהא והאי נמי איני ליה הגהא**
21 **שאלה ולימות בה מהו שואל בעינן והאיכא או**
22 **דלמא ממונא דאית ליה הגהא מיניה בעינן וליכא**
23 **שאלה לעשות בה פחות מפרוטה מהו ממונא בעינן ואיכא או דלמא כל פחות מפרוטה**
24 **לא כלום היא שאל שתי פרות לעשות בהן פרוטה מהו מי אמרין ויל בתר שואל ומשאל**
25 **ואיכא או דלמא ויל בתר פרות וכל הדר והדר ליכא ממונא שאל משותפין ונשאל לו**
26 **אחר מהן מהו כולו בעליו בעינן והא ליכא או דלמא מההוא פלגא דידיה מיהא מיפטר**
27 **פירות קננין גוף דמי או לא אמר ליה רבינא לרב אשי האומר לשלוחו צא והשאל לי**
28 **עם פרתו מהו בעליו ממש בעינא וליכא או דלמא שלוחו של אדם פמותו ואיכא א"ל רב**
29 **אשה בריה דרב אבוי לרב אשי ור"ל דאימתא דר' יוחנן ור"ל שליח פלוגתא דר' יוחנן ור'**
30 **יאשיה בעל פלוגתא דר' יוחנן ור"ל דאימתא המוכר שיהוה ליתבירו לפריות' ור' יוחנן אומר**
31 **מביא וקורא ריש לקיש אומר מביא ואינו קורא ר' יוחנן אומר מביא וקורא ור' יוחנן פירות**
32 **כקננין הגוף דמי וריש לקיש אומר מביא ואינו קורא קננין פירות לאו כקננין הגוף דמי שליח**
33 **פלוגתא דר' יוחנן ור' יאשיה דתינאי האומר לאפוטרופוס כל נדרים שתהא אשתי נודרת**
34 **מכאן עד שאבא ממקום פלוגי הפר לה והפיר לה יכול יהו מופרין ת"ל אישה יקמוני**
35 **והשאל עם פרתו מהו תיבעי ל"מ"ד שלוחו של אדם פמותו תיבעי ל"מ"ד שלוחו**
36 **של אדם פמותו הני מילי שליח דבר מצוה הוא אבל עבד דלאו בר מצוה לא או דלמא אפי' ל"מ"ד אין שלוחו של אדם פמותו**
37 **ה"מ שליח אבל עבד די עבד רבו דמניא אמר ליה מסתברא ליה מסתברא די עבד כד רבו דמניא בעי רמי פר חמא בעל בבכסי אשתו**
38 **שואל**

37 **ואישה יפרנו דכרי ר' יאשיה ר' יוחנן אומר מביא ואינו קורא קננין פירות לאו כקננין הגוף דמי שליח**
38 **פלוגתא דר' יוחנן ור' יאשיה דתינאי האומר לאפוטרופוס כל נדרים שתהא אשתי נודרת**
39 **מכאן עד שאבא ממקום פלוגי הפר לה והפיר לה יכול יהו מופרין ת"ל אישה יקמוני**
40 **והשאל עם פרתו מהו תיבעי ל"מ"ד שלוחו של אדם פמותו תיבעי ל"מ"ד שלוחו של אדם פמותו**
41 **ה"מ שליח אבל עבד די עבד רבו דמניא אמר ליה מסתברא ליה מסתברא די עבד כד רבו דמניא בעי רמי פר חמא בעל בבכסי אשתו**
42 **שואל**

בבא מציעא. השואל – פרק שמיני דף צז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזילץ)"

די אבי. וישלם לו כשי עשוי ומתוקן והתקן ב"ק ד' י' גבי דוקין תשלומי נזק מלמד
שבעלים מפליג בבבליה שמתוקן לו התבילה של בהמות שמונה י"ז ע"ז שהדוקה לו
ועליה מוסף ומשלם דמיהו הינו' ושלמו לו שכרי הראשון ועליהן ישלם דמיו וזה ילך
ויתרד ויקנה לו כלי אחר. ואיפשר. דה"ל מנה מחמת מלאכה כ"ה"ט מאי. מי מיה מתה

מחמת מלאכה או לא: דנשי קטלוהו. על
ליפל בךן. הלבלו. נתחבבו. דנשי קטלוהו. על
בעלות הרבה ומת: שתיאל נטע ברמיס
למחצה: ואמאי. מקוד דם: ספר. המספר את
אנשי העיר בחספרות: בשאלה בעגלים דמי. אם
משוקה וזה במלכתו שאל המינה בהמה
באותה שעה ומתה פטור: רבנן. בני בית מדרשו:
שאי לו טר. רבינו נשאל לנו למלאכתנו ללמוד
לנו תורה שישלם ומלמד לנו תורה כל היום ואם
נשאל ממנו בהמה ומתה פטור. איתון שאליתון
לי. למלאכה שישאני ופנין להתחילת מסכת
אודת שלא תפסק ממני אין אתם יכולין למחות
בך: בימא. תביל. כשרושיש לפני הרגל
בהכלת הרגל דלא מצי לאישתמיש למילתא
אדחת: אינוו שאילו ליה בשאר יומי. שאילו
גריסין בודינתיא. פיריה: בעגלים. שהיה מטיע
בשעת שאילה: ליסיר. לראות שלא ירבו
במשאה: ומתה בדרבך פי גבב. ואפי' רביבן
דאי נמי בעקה מלאך הקוץ פי גבב הוה קיימא
בדאמרין מן גבביל ומתפיד (לעיל לו) הלכך
משגבנה חייב בתשלומין: גביה בעגלים. גביה
זו אותה מחייבו בעגלים היא שבידונה בשעת
שכרות כשבגבנה לרישונה (לעיל לו) ט"ז
היה עמו בשעת שאילה אין צריך להיות עמו
בשעת שכרה ומתה: מתני'. המשאיל אוסר
שאלה פתה. אשאל אחת ושכר אחת קאי: מיום
שתקתה שאלה מתה. קאי אשאלה היום ושכרה
למחר.

אניהו שאילו ליה בשאר יומי מרימו בר חנינא אונר בודינתיא בי חזאי נפק לילויי מעונה
בדידויה פשעו בה ומית אתו לקמיה דרבא חיביניהו אמרו ליה רבנן לרבא פשיעה בעגלים
הוא איכסף לסוף איגלאי מילתא דלמיסר מעונה הוא דנפק הניחא למאן דאמר פשיעה
בעגלים פטור משום הכי איכסף אלא למאן דאמר חייב אמאי איכסף לא מיפשע פשעו
בה אלא איגנבו איגנבו ומתה בדרבך פי גבב הוי ואחו לקמיה דרבא וחיביניהו אמרו ליה:
רבנן לרבא גביה בעגלים הוא איכסף לסוף איגלאי מילתא דלמיסר מעונה הוא דנפק:
מתני' השואל את הפרה שאילה חצי יום ושכרה חצי יום שאילה היום ושכרה למחר
שכר אחת ושאל אחת ומתה הפשיאל אומר שאולה מתה ביום שהיתה שאלה מתה
בשעה

שבועה ביתים וקשה לרי' דאמאי צריך לאוקומי הכי בדלא רבי תי ליה מחויב שבועה על ידי לגלוג האמר ליה משכיר אישתבע לי מיתא דברבקה מתה ועי' לגלוג צריך ליבע
שבועה מתה ואני: כול ליבעה דהא קאמר איני יודע ומתוך שאני: כול ליבעה משלם דהי' מפרש בגמ' מנתיהו דקתני זה אומר שאולה זה אומר שכרה ישיבע בשכרה מתה
שבעה על ידי לגלוג לא מבטיעתא השכר אומר שכבודת מתה ותלה אומר איני יודע פטור ואמאי פטור ליכא ליה לברבקה מהו ועל ידי לגלוג אישתבע לי שכרה בשכרה
מתה דאף על פי שהמשכיר טוען ספק יכול הוא להשבע שוכר על ידי לגלוג מן התורה דגמירין מטיסין בבדייתא פסיק דקדושין (ה"ה בת. וס) ובספקי נפח בזה אומר איני יודע זה אומר
איני יודע אמאי: תחלוס ניקא מתוך שאני: כול ליבעה עיי' לגלוג משלם וניחא לרי' דאין מנגלגין אלא בשבעה טוען דאי דומיא דסוטה שטענה דאכל ורבי ברישא וספק שבתקע
טוען שקא אין מנגלגין דלא ניהו דומיא דסוטה אף קשה במעבתא שהשוכר טוען דאורי' דמירי בשמאיתא תפיסאל כמה שומר שכרדקת מתה ואינא מוקדן ליבעה על כר ואינא
תימה דלא הוי דומיא דספיא דהא אומר שאולה זה אומר שכרה דמירי כשאני מאמינו דאורחא דמילתא הוא דבסיפא דהמשאיל רואה שהשוכר משקר אין רגיל להאמין אבל
במוציאת רגיל הוא דהאמניו כיון שהוא אינו יודע אם משקר אי נמי כולה מירי בשמשאיל יודע שמהה דרבקה ובסיפא עושה עצמו כלא יודע לפי שרועה להאמין עיי' לגלוג
שבועה מתה כדי שיוודה האמת שהוא יודע דאי ששאלתא מתה אלא במצינעתא אינו רוצה להשבעי ולגלוג עליו אצרי שיהא מסופק הכול להיות שהוא אומר ולא האמר ודכי
מנגלגין בשעת לילתו ואפילו בשבעה טוען דאי תא דאין במתו דאי בעי אומר יודע וי' דאין זה מיהו דאין אדם עושה עצמו כרובן מסופק פי א נראה שהתובע אומר מתה
שטענו כר' והוא טוען איני יודע ועי' דאין מנגלגין כשטוען תובע טענה שקא אלא כר' דדומה קצת כגון טענה אריסין ואפוסרפוסין שרבעות (ה"ה מת וס) שרגילין ליתקת משל
הכריעם משום דמורו דמירא כדאמרין הנהם וכגון סוטה שהלגים דרבך שקעא ומתדהו ושל לחש שקא ונהם זה אריסין ולכך אין מנגלגין במנתיהו אלא עיי' טענה דלא ואם האמר
על טענה דאי מנקן שנגלגין אפילו על דבר שאינו דומה אמת כיון דלגלוג מסוטה נפקא לו וי' ליפלפין בקדושין מעיקרא ממון בקל

קעז

פחת דמשאיל כמו דניקן ופי' ריבין אלא שחוסף ופי' דפליגי אפילו היכא דליכא פחת
דלרב שנשפר כלי ברשות שואל פתוחין לו דמינו נרא מנילא און לממירין אורז
לשלם העברים ואם אמר רצה לשלם העברים בחשבון ישלם אבל לרב בתנא ולרב אפי
לממירין אורז לשלם העברים כיון שהם ברשות משאיל והא דאמר בירושלמי ממן שאין

שמין לא לנגב ולא לגזון ואמר ר' אבא בר ממל
חיים שנים ישלם ולא חייב ר' תמימ עד כאן רב גוביח
בגולה מנין אר' בון והשיב [ואח] הגולה אשר
גזל לא היינו שאלה חיים ממש בהמה
אחרת ולא סובין אלא ח' חיים שנים ישלם
ששם עודם חיים ודחולו יחזירם כמו שהם אבל
דחולו מתים צריך לתת פחת א"נ חיים שישלם
הכל משלם כל פחת כמו ב"ק ד' (סה) אדתיא
לעון בעין שגבב וכן משמע בירושל' דקדושין
דהתם קאמר מנין שאין הבעלים מטיסלים
בבבליה א"ר אבא בר ממל חיים שנים ישלם ולא
מתים משמע בדבחת נבילה איירי ופי' זה הא
דפליגי ר"א בפי' דבבא קמא (ה"ה) קאמר
שמין לנגב ולגזון ש' ליתובים ששינו אינו קונה
ולחכי זה פחת לבעלים וד' אר' אלא ע' טפיה
במורו (ב"ק דף ס"ה) קאמר מרע ששמה גביה
הוי' יאוש בעלים כ' מה שטיחה דהאנו מעשיו
אף מתיחה דהאנו מעשיו והכי אהנו מעשיו
דטיוביא אי שינו אינו קונה אלאקא משמע דאחי
מעשיו שנקאה בשנינו מעשה וי' ל' דהאנו מעשיו
לאו דהאנו לענון קנין אלא דהאנו לענון לקבל
ולדמיסר ממון טבחייתא בהמה א"ר דאית
ליה דחייבין לא קני היינו במתה מאליה או דרנא
דאיתבר מאלוי אבל בדידס בגון טביחה קני
בשנינו מעשה: כ' האי גונא מאי. תימה מאי
קמביי ליה הלא מתה ממש מחמת מלאכה וי' ל'
דאיבעי ליה אם שיעה כמה שהולכה למקום
שהרבה עבכרם מעיין אבל אין לו לשמוד שלא
דירגורו.

ומתה כדכיה פי גבב וזה אומר מה צריך
לומר דמתה פי גבב וזה לומר משום
דכיה טעו אוקם שקדור שקתה פשיעה.
שאילה חצי היום ושכרה חצי היום. לא זו אף
זו קתני וזהו ששאלה חצי היום
ושכרה חצי היום דספק גמור דאיכא למיטעי
שהכל ביום אחד והשיב דר' דאין דממנא והכי
קתני בספיא דהא אומר איני יודע זה אומר איני
יודע תחלוס אלא אפי' שאלה היום ושכרה
לקחה אית לו למימר תחלוס ולא מביעתא בפרה
אחת ספיא רבה היא אלא אפילו בשימי פרות
ותחלוס: כ' היום שתיקתה מתה ותלה אומר
איני יודע חייב. כדקרא מוקד לר' רבי שיש עסק

מיתא דברבקה מתה ועי' לגלוג צריך ליבע
שבועה מתה ואני: כול ליבעה דהא קאמר איני יודע ומתוך שאני: כול ליבעה משלם דהי' מפרש בגמ' מנתיהו דקתני זה אומר שאולה זה אומר שכרה ישיבע בשכרה מתה
שבעה על ידי לגלוג לא מבטיעתא השכר אומר שכבודת מתה ותלה אומר איני יודע פטור ואמאי פטור ליכא ליה לברבקה מהו ועל ידי לגלוג אישתבע לי שכרה בשכרה
מתה דאף על פי שהמשכיר טוען ספק יכול הוא להשבע שוכר על ידי לגלוג מן התורה דגמירין מטיסין בבדייתא פסיק דקדושין (ה"ה בת. וס) ובספקי נפח בזה אומר איני יודע זה אומר
איני יודע אמאי: תחלוס ניקא מתוך שאני: כול ליבעה עיי' לגלוג משלם וניחא לרי' דאין מנגלגין אלא בשבעה טוען דאי דומיא דסוטה שטענה דאכל ורבי ברישא וספק שבתקע
טוען שקא אין מנגלגין דלא ניהו דומיא דסוטה אף קשה במעבתא שהשוכר טוען דאורי' דמירי בשמאיתא תפיסאל כמה שומר שכרדקת מתה ואינא מוקדן ליבעה על כר ואינא
תימה דלא הוי דומיא דספיא דהא אומר שאולה זה אומר שכרה דמירי כשאני מאמינו דאורחא דמילתא הוא דבסיפא דהמשאיל רואה שהשוכר משקר אין רגיל להאמין אבל
במוציאת רגיל הוא דהאמניו כיון שהוא אינו יודע אם משקר אי נמי כולה מירי בשמשאיל יודע שמהה דרבקה ובסיפא עושה עצמו כלא יודע לפי שרועה להאמין עיי' לגלוג
שבועה מתה כדי שיוודה האמת שהוא יודע דאי ששאלתא מתה אלא במצינעתא אינו רוצה להשבעי ולגלוג עליו אצרי שיהא מסופק הכול להיות שהוא אומר ולא האמר ודכי
מנגלגין בשעת לילתו ואפילו בשבעה טוען דאי תא דאין במתו דאי בעי אומר יודע וי' דאין זה מיהו דאין אדם עושה עצמו כרובן מסופק פי א נראה שהתובע אומר מתה
שטענו כר' והוא טוען איני יודע ועי' דאין מנגלגין כשטוען תובע טענה שקא אלא כר' דדומה קצת כגון טענה אריסין ואפוסרפוסין שרבעות (ה"ה מת וס) שרגילין ליתקת משל
הכריעם משום דמורו דמירא כדאמרין הנהם וכגון סוטה שהלגים דרבך שקעא ומתדהו ושל לחש שקא ונהם זה אריסין ולכך אין מנגלגין במנתיהו אלא עיי' טענה דלא ואם האמר
על טענה דאי מנקן שנגלגין אפילו על דבר שאינו דומה אמת כיון דלגלוג מסוטה נפקא לו וי' ליפלפין בקדושין מעיקרא ממון בקל

1 שבעת הדיס כמו פוגם כחובה ועד אתר מעדי שהיא פרועה פרק התובת (מחובות דף פו.)
 2 ועוד אורית דרב יודקה מוקי נמי מתיני ברנ' ואיבא תרדא הודואה ותיב פריך מה שעשנו
 3 לא תודח לו כלומר למה ישבע ששכורה מתה ונהי לו ליבע ששאלה קמינת ותיא אותה
 4 שמחיה לו ולהשיב על טענהו שאומר שאלה מתה ומשני ע"י גלגול כיון דרפרך לישבע

5 על אותה שמתה שכורכה מתה אוקמה רבון
 6 איך דביקת מהו עלה בגלגול וטוב לעשות ב' שבעות על פרה אחת יותר מעל ב' פרות אכל
 7 התיא והדומה הכתי (ב' ד' ע) ליקא לאוקמי
 8 כגון דאיבא פרה אתרתי של הודואה דלוקמה
 9 **שאלה** בבגלים שברה שלא בבגלים מהו.
 10 שבעת אכל שכרה בבגלים תורו
 11 ושברה שלא בבגלים שישאא דשכירות דשכיר
 12 קיימא וז"ת דאמרין לעיל (דף עו) דאתא
 13 שכירות בבגלים ומפקע שכירות שלא בבגלים
 14 אלקא אין שניה מתחברת עם הראשונה ויל
 15 דגורת הכתוב הוא דבלל היבא דאיבא בגלים
 16 או בראשונה או בשניה פטור.
 17 **ה"ג** בקטנות בבגלים שאלה תתיל כיון
 18 דשייבא במקצת כמאן דלישית בבגליה

19 לא אמר. ותימה דאיכ' מני בעי בבגליה רביעה
 20 שברה בבגלים שאלה שכירות לודקה או לא את
 21 מהו אי תורה שכירות לודקה או לא את הכי
 22 דשאלה שבאמצע או דלקא חישבא בבגלים היכי
 23 תתירי שכירות לודקה ליחשב בבגלי' אתרי
 24 שכתב פסקו הבגלים בשאלה שבאמצע אין לו
 25 סתרא כלל ואין לפרש דביקא רביעה אינה לעיל
 26 אתיל דשכירא אפילו לפי מה שאומר אתיל
 27 דאמרין כיון דשייבא במקצת כמאן דשייבא
 28 בכולה דמי ומפקסא ליה כיון דלא פסקו הבגלים
 29 לתרא לודקה או דלקא לא תורה לודקה
 30 דשאלה מפקסא דהואיל דמתנת השאלה אין
 31 שכירות האחרון וכול ליתשב בבגלים ותיב שייב
 32 לא אמרין לא תורה נמי לודקה דהיי' לה
 33 למי לפרש שאלה תורה דאיכ' חשדו הדין
 34 לומר בבגלי' ג' אתיל לא אמר כיון דאפי' אמר
 35 איש הנהיב את היבי דבעיא ד' תורה לאתיל
 36 דאמר ותיבא כמו שנהי' כותב בספרים בבגלי' א
 37 שלישי ואתיל דאמרין כיון דשייבא במקצת
 38 כמו ששייבא בכולה דמי וכן משמע פ"י הקטנרת
 39 של היה נבשר אלא שהוא הגיה לא אמרי'
 40 ותפשיטא ליה למרדא לא אמרין שאלה
 41 בבגלים ושברה תורה ושאלה לא תורה שאלה
 42 לודקה דכיון דאיהו רהיף להתחר עם
 43 השכירות שכתבן אפילו בשעה שכירות עצמו
 44 בבגלים איפסקא לה שכירות דלא תורה
 45 לודקה אנכי' שלא פסקו בגלים באמצע אכל

46 אתיל דאמר מביעאי ליה אם תורה שאלה לודקה דכיון דראייה להתחר עם השכירות
 47 לשפתי' אילו נשבע שכירות עצמה בבגלים ושתא נמי שלא נעשה בבגלים לא תהי' הפסק
 48 והודא לודקה או דלקא לא תורה כיון שהשאלה אינה יכולה להתחר עם השכירות
 49 משום שהשאלה שייבא בבגלים משום דשכירות עצמה לא נעשה בבגלים אלא
 50 בשעת שריבא ולישבע ולפניה תרי שייבא לא אמרין תהי' הפסק ולא תתור השאלה לודקה וכן
 51 נמשע' גם רביעה: **ואמר'** לו השואל שלח ושלחה ומתה חייב בה בשעה שמתחייבה. תימה דבהנזיל קמא (ב"ק דף ק. ושם) אמר שמואל אין משלוח עומת בדיוקני אפילו עדים ותחתם
 52 עליה ורפין אלא לטובאל מאי קמתיה ומשני כי דר' אבא בר' דמי' מאי שותב התקבלתי והשתא כלא התקבלתי מתי' אם יכול לכתוב שלח לו דאין קרוא לחלק בין כותב לאומר
 53 סא"פ דכי דמי' דהתי' באומר מתי' נמי כן כותב ומאי קשה ליה דקאמר ומאי קמתיה האיבא שותבא שיתכחלו לו העדים ויתחמו שפולני' אמר להן שהתשלח וישלחו לומר דפשיטא שמואל
 54 תקנתו בשפוטו לשמואל כמו לרבי יוחנן ואינו אומר מאי קמתיה אלא לפי שרוצה להביא מרבי' אלא ואמאי דאפילו התקבלתי לא מתי' אם מת משלוח וינזיל נכסי' כתי' נמי יתקדם
 55 שבא ליד שליח ואתן קמתא אלא בדרשאה

1 תרד אחר"ם פ"י. תרי בפניה תרדא אין בעידן שאלה מתה תרי הודאה: **ואמר' מה שעשנו**
 2 **לא תודח לו.** אע"ג דאוקמנא בכופר מונדה ה"מ לר"י מיהו מתי' לרב הודאין לרב הודאין ויודקה
 3 ברוקחתי ואמאי יושבע תרי אין כאן הודאה ששכורה מתה ונהי לו ליבע ששאלה קמינת ותיא אותה
 4 שכורה של י' על"ף שבעה שכן הוא כדפרך דר"לן לן דרמי בר חמא דבעי פפריה הודאה

5 בשומרי' דשכירא לן כי מרד עירוב פרישות פתיב
 6 כאן וכו' פתיב כי הוא ה' חמלה הוא דכתיב
 7 וגלגול שבעה מן התורה היא מואמה האשה
 8 באין אמן כדדרשין בסוטה דף י"ג. **שאלה**
 9 בבגלים. וקודם שהתחייב חור ושברה מינה
 10 ובשעת שכירתו ליה איה עמו במלאכתו ונגבה
 11 או אקדה בימי שכירות מהו מי אמר' שכירות
 12 לודקה קיימא. ומילתא אחרייתא היא ואע"ג דכי
 13 משך לה מעשרא בבגלים היא ותו לא תרד
 14 משך לה מיתביב ליה דבשעת שכירות ברשותו
 15 היתה ולא מיחסר'א משיבא וקני חצירו באמריה
 16 ולעולם קנין אחרייתו היא ושלא בבגלים היא: א'
 17 **דלמא שכירות בשאלה מישך שייבא.** כל חייבי
 18 שוכר דגיבה ואבידה ישען בשואל ולא הוסיף
 19 כלום ומתנת משיבא ראשונה באו לו היא
 20 בבגלים תהי' ופשוטי' שברה בבגלים. וקודם
 21 שהחייבה חור ושאלה משען שלא בבגלים ומתה
 22 דברכה תרד חייב לו לא תמתנת משיבא ראשונה כא'
 23 עליה דהיא חייב שאלה לא שייך בשכירות מהו
 24 מי אמר' שאלה לנענן אונסין בשכירות ותיא לא
 25 שייבא ותיבב דמתנת קנין שלא בבגלים בא לו
 26 ואבידה שעלי' של תלמוד במשיבא ראשונה
 27 כמאן דשייבא בכולה דמי ופטור אף באונסי'
 28 אתיל' כיון דשייבא כ"י. אפי' יודע לתלמודו ולא
 29 גרסי' ליה אלא דהו' ואתיל לא אמרין כיון
 30 דשייבא במקצת כו': **שאלה** בבגלים שברה שלא
 31 בבגלים ותור ושאלה שלא בבגלים. תרדא
 32 שאלה לודקה ואילו בתר משיבא שאלה
 33 קמייחא דתורה בבגלים **מתני'** כ"י ג'.

34 המשאל שכתב לו לשלוח לו גבנו של משאל
 35 או גיד בני' גבנו עבדו או גיד שליחו של שואל
 36 [והפסח] פטור. אם מתה בדרך פליגי בה רבקה ורב
 37 חסדא בהנזיל קמא (ב"ק דף קד.) רב חסדא מרתיך
 38 ליה לתיא דשואל דמתני' בשכירו ולקטו שרד
 39 עדימ' אכל אבן אבן עדים שהוא שלוחו דאי אביא
 40 ליה רבא אומר אפילו עשאו שליח בעדים לאו
 41 שליח הוא להתחייב ע"י באונסין דהיי' ליה
 42 איניש מדיקמא הוא אי בעית לשוחרי' בדיה
 43 שרד: וכן בשעת שפתיחיה. אם שלח והשואל כד
 44 בנו ועבדו או שלוחו או כד עבדו ושלוחו של
 45 משאל לא יצאה מרשותו של שואל עד שתבא
 46 ליד המשאל ואם מתה בדרך חייב אמר לו המשאל לשלוח ליה או שאומר לו השואל
 47 תריני משלחתי וכו' ואיל' המשאל שלח ושלחה ומתה פטור. **ג'מ'**

48 **בד**
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57

1 פֶּרֶטְיָ, דְּלֹא מִשְׁלַח חוֹמָשָׁא הֵינּוּ מוֹדְבֵינָן אֲבָל מוֹדְאִירִיזְתָּא אֲבָל מִשְׁלַח אִפִּילוּ כֶּרֶן
2 בְּדַמְשַׁע עוֹרֵשׁ בְּרִישׁ בֵּי רֵי: (ט) דְּקִרְבָּנֵי אֲבָל ר' אֲבוּת בְּהִסָּם שְׁאֵין בְּהִם מַעֲלֵילָה וְכֵן
3 מִשְׁמַע בִּירְשָׁלַיִם הַתְּנִיחַן ר' ע' אֹמֵר ק"ו לְהַקְדֵּשׁ בְּמָה אֵנּוּ קִימִין אִי נִגְנָןן רַעֲדוּ אִמְר
4 הַרְמָנָא וְלֹא לְהַקְדֵּשׁ אִי נִגְנָןן עוֹפָה ה' אֵינִי ר' חִיטָא נִגְנָןן לְהִדְרִישׁ וְאֵין נִגְנָןן לְהַקְדֵּשׁ ב'ו
5 וְאִתְּ הָאָה בִּי יִשְׁבֵּל בַּתְרֵיקָה חֲבוּב ר' לְ דַמְעִילָה

6 יִלְפִין נָחֵי וְאִתְּ מִתְרַמְמָה אִית' אֵת מִתְרַמְמָה 1
7 יִלְפִין לֹא לְחִבֵּי אֶתְרָאָה קִקְדֵשׁ כְּמוֹ תְרֵילָה 2
8 שְׁמוֹתֵיהּ בְּהִנָּהּ לְדִירֵים ר' לְ דְבִי תַעֲוֵל מִרְעָה 3
9 רַבְּוּ כַּדְרָאמֵינָן מִעֲלֵילָה (ר' יחי')

10 שְׁמִינִי בֵּית סָאָה בְּאוֹתָהּ שְׂדֵה הַיָּם פ' בַּקְּנָטְרִס 4
11 דְּאִין מְדַקְדָּן לְהִדִּישׁ שְׁמִין מַה שְׁהִיתָה 5
12 שְׂדֵה יַעֲרָה וְ שֶׁנֶּאֱבָלְתָּ אֵילָא מַה שְׁתַּקְדָּה בֵּית 6
13 סָאָה בְּרִגְוֹהָ וְ מוֹדִיָּם אֵם הָיָה כָּאֵי לְמַמְרֵי הַקְדֵּשׁ 7
14 כְּשֶׁבֶל אֲבִילַת עֲרֵגוּהָ וְ וְאֵין נִרְאָה לִירֵי תְרָא 8
15 כִּיִן דְּרֵאבִית סָאָה קָאֵי הָיָה לֵהּ לְמַמְרֵי בִלְשָׁן 9
16 זָכַר מְקַה הָיָה: יָפֵה וְעוֹר דְּרַבִּי הַבְּנוּס ר'בִּי אֵת דְּהַי 9

17 וְעַם ר' שִׁיחַ בְּעֵי בְּנִקְרָא הִיבִי שִׁימְיָן וְמָאִי 10
18 בְּעֵי בְּרַבְּוֹתֵיהּ מִפְרֵשׁ הַתְּרָא שְׂמָאֵל וְלִמָּה 11
19 גָּלַה עַל רַעֲטוּ שִׁיעֵשׁוּ עַד אֲחֵרָה וְעוֹר דְּמַפְרֵשׁ 12
20 תַּקֵּם אָחַם בִּים סָאֵין יָפֵה בַּקְּנָטְרִס דְּרֵבִית סָאָה 13
21 בְּאִפְרֵי נִפְשָׁה לֹא שִׁימְיָן דְּמַפְסֵד מוֹדֵק אֵילָא 14
22 שְׁמִין שְׁתִּילָה ס' אֵין וְרָאִין פְּרָשׁ מִדֵּים מוֹנֵיעַ 15
23 לְבִית סָאָה וְחִדְרוֹן שְׁמִין פִּקְחָה מִפְּחָה בְּאִבְלֵית 16
24 עֲרֵגוּהָ וְאֵם מִתְחַלְלָה דְּהוּ שְׁמִין עֲרֵגוּהָ בִים סָאֵין 17

25 לֹא הָיָה מְפִסֵד מְלוֹם שְׁאֵין עֲרֵגוּהָ נִיבְרַת בְּהִם 18
26 אֲבָל בְּבֵית סָאָה נִיבְרַת דְּהֵי שְׁתֵי שְׂמוֹת מַעֲלָן 19
27 מְדַקְרָא לֹא שְׁמִינֵי אֵילָא שְׁמִינֵי אֲבָב אֵילָא 20
28 דְּלַמְדוּ בִיק (ר' טו) גָּלַח בְּשִׁישׁ קִלְחִין כְּלוּמַר 21
29 בְּשִׁישׁ שִׁיעוּרֵין מְבוּחוֹ אִמְאִין נִקְטָ מְבַרְמִינֵין בֵּית 22
30 סָאָה וְעוֹר דְּפִרְךָ הֵתֵם לְכַלְדָּוֵה אֲמִוּרָאִי מִדְּהַי 23

31 אֲכַלְתָּ קָב אוּ כִּסְיִים וְרָאִין אֹתָהּ אֲכַלְתָּ דִּיא 24
32 עֲרֵגוּהָ קִקְדָה וּמְשַׁעֲרִין אֹתָהּ מָאִי לֹא כִּפְיָ 25
33 עֲצֵמָה תִּקְשִׁי לִיה אֲמִוּתָי דְּקִתְנֵי שְׁמַעֲרִין 26
34 בְּבֵית סָאָה וְנִרְאָה לִירֵי שְׁמִינֵי בֵּית סָאָה הֵינֵי 27
35 בֵּית סָאָה וְאֲבָל כְּרִמְנֵי בְּסִפָּא מְבִילֵיתָה דִּרִישׁ 28
36 אֵם סָאָה אֲחַם ב'ו וְבִבְתֵי סָאָה הַבּוּאָה מִירֵי רָא 29

37 בְּבֵית סָאָה ר' ע' שְׂדֵה בְּהִמָּה לְאֲבּוּל כֵּי יָבֵל 30
38 וְנָטַן נִקְטָ לֵיל וְנִרְאָה לִירֵי מְקַה בְּבֵית הָיָהָה וְרִבְשׁוּתָה שְׂדֵה 31
39 אִיירֵי וְבַעֵי מַה שֶׁפִּיר בְּנִקְרָא הִיבִי שִׁימְיָן דִּלֹא 32
40 פ' מְבַרְמֵינָן כְּפַחַת תְּחָא הַשְׂדֵה גְּדוּלָה שְׁמִינֵי בָּהּ 33
41 וְעוֹר מְפַקָּא לִיה דְּרַלְטָא שְׁמִין כֵּיִת סָאָה אֲוִתָהּ 34
42 שְׂדֵה הֵינֵי בְּקַרְעָה עֲצֵמוֹ שֶׁל בֵּית סָאָה מִפְרֵשׁ 35
36 סָאָה בִים סָאֵין דִּיא הַדְּפוּתָה אוּ יוֹרֵר שְׁמִין לִפִּי

43 חֲשׁוּב סָאָה בִים סָאֵין אִיבָאָה מִאֵן דְּאָמַר קִלַּח בִים קִלְחִין לְעוֹלָם בִים שְׁעוּרֵין כְּבוֹתוֹ וְמָאֵן 44
45 דְּאֵמַר תְּרַבָּב בְּשִׁישִׁים תְּרַבָּבֵיל סָאָה דְּמַדְמִינֵין שְׁמַעֲרִין לִפִּי הָאִי שִׁיעוּרָא וְשֵׁם 46
47 מִפְרֵשׁ אֵיזָה שִׁיעוּר מַפְסִיד מוֹדֵק אוּ מְשַׁבְּתֵיהּ יוֹתֵר בַּתְּרַבָּב בְּשִׁישִׁים תְּרַבָּבֵין אוּ סָאָה בְּשִׁישִׁים 48
49 אִתָּן פְּרָדָּה כְּלוּמַר מְבַרְמֵינָן אֲכַלְתָּ קָב אוּ ב' מָאִי לֹא אֲבָבֵי עֲצֵמָה שְׁמִינֵי עֲרֵגוּהָ 49
50 לְכַיִּת כְּמוֹ עֲצֵמָה בְּרִישָׁה קָב וְלֹא קִתְנֵי בֵּית הַיָּהָה עַם הַעֲרֵבִין נִמְכָּה אִית' יָפֵה נִבְשִׁישׁ שְׁמִינֵי אֲבָבֵיל 50
51 וְהַשְׂתָּא אֲמִוּתָי גּוּפָא לֹא מַעֲלָ לְמִפְרֵשׁ דְּאִיבָא נִמִּי לְפִרְשֵׁי הִיבִי כַּדְרִישׁ' וְאֵין לְהַשְׁתָּוֹת לִפִּי 51

52 ר' הָאִי בֵּית סָאָה סָאָה מוֹנֵיעַ לִיה דְּכִיבִי פְּרִיךְ תְּרָבָב רַב הַתְּנָן רַב מִנְחָה לִרְב פְּסָא מִפְרֵשׁ 52
53 קָב בִים קִיבִי וּבֵית סָאָה בִים כּוּרִין הָאִי בֵּית כּוּרִי מוֹנֵיעַ לִיה דְּהֵתָם לֹא פְּרִיךְ אֵילָא מִשׁוּם 53
54 דְּכִיבִי הָאִי דְּקִתְנֵי בְּרִישָׁה קָב וְלֹא קִתְנֵי בֵּית הַיָּהָה עַם הַעֲרֵבִין נִמְכָּה כּוּרִי וְלֹא בֵּית כּוּרִי אֵילָא 54
55 כְּמוֹ שְׁתַּחֲלִיל בְּרִישָׁא: **בְּאוֹתָהּ** שְׂדֵה תַּנּוּ. תִּמְיָה הִיבִי מִימֵיהּ רָאָה מְמַקְרָא אֲמַטְשִׁילִי 55
56 דְּעַל כְּרִיךְ לֹא רַמּוֹ שְׂרָחֵי הִבְרִיא דְּחַמְרֵי אֵין שְׁמִין בְּשִׁישִׁים ב'ו הֵתֵם אֵילָא כְּפַחַת עֲצֵמָה 56
57 ר' לְ דְּכִיבִי מִימֵיהּ רָאָה קָב וְדַקְלִין בּוּלִי הָאִי מְבַקְרָא אֵין לֵט לְהַחְמִיר מְשַׁטְלִילִי וְלִמְרֵי 57

58 כֵּל תְּרָאִי תְּרָאִי תְּנָה מְבַרְמֵינָן לִיה: **אֲתִירָוּ** לִיה בִּימָא דְּשִׂיקָא. פִּירוּשׁ קוּדֵם שְׁעֵרֵב יוֹם הַשּׁוּק רִאשׁוֹן אֵינוֹ לִימוֹר לֹא אֶשְׁקָא אֵילָא מְשַׁלְתָּ אֲבָל עֲבַר יוֹם הַשּׁוּק לֹא יִשְׁחַן יוֹם אֵילָא מַעוֹת דְּמַעֲי 58
59 אֲבָר כְּמֵי הָיָה מוֹכְרֵי בְּיוֹם הַשּׁוּק שְׁעֵרֵב וְאֵין לוֹ לְחַמְטֵין עַד יוֹם הַשּׁוּק בְּיוֹם אֲבָל שֶׁל יוֹ עוֹר לְמַמְרֵי לֹא יִבְלֵי לַמְּוֵר בִּי שְׂרָחֵי לֹא כְּפַחַת שְׂדֵה:

1 קְרָעָה נְגִיפֵית כִּסְפָּה אוּ בְּשִׁישׁ אוּ כְּתִיקָה. דְּעַל תְּפִיץ וְגֵרָד כֵּל שְׂהוּא הַבְּסוּתָה קוֹדִישִׁין (ר' 2
3 כו) יִלְפִין לְהוֹ: שְׂכִירוֹת. קִסְדוֹ שְׂכִיר בְּהִמָּה לְכּוּבִים: **מָאִי עֲבִידִיתָה**. לְהַבְסוּתָה עַד שְׁמִינֵין וְכֵן 4
5 וְמָאִי וְתִקָּה בְּלֹא מִשְׁכָּה מְשַׁכַּחַת לִיה: שְׂכִירוֹת קִרְעָה. הַשְׂכִיר לוֹ בֵּיתוֹ מְשַׁנְתָּן לוֹ כִּסְפָּה אוּ 6
7 שַׁכְּתָמוּ לוֹ בְּעֵלִים בֵּיתוֹ מְשַׁנְתָּן לֹךְ וְקִסְדוֹ לוֹ הַשְׂטֵר אוּ שְׁהִיבָיו בְּהוֹשִׁיבֵי אֵין אִתְּרֵי מִתָּם 8

9 **שְׂקָרְעָה נְגִיפֵית כִּסְפָּה וּבְשִׁישׁ וּבְחִנּוּקָה כִּפְךָ שְׂכִירוֹת**
10 **נִקְחָה כִּסְפָּה וּבְשִׁישׁ וּבְחִנּוּקָה שְׂכִירוֹת מָאִי עֲבִידִיתָה**
11 **אִתְּ רַב כְּסָדָא שְׂכִירוֹת קִרְעָה אֲמַר שְׂמִוּאֵל הָאִי**

12 **מָאִי דְּגִדּוּל חִבְרָא דְּחַמְרֵי מְחַבְּרֵי וְאִית' בְּהַ מְחַשִׁים**
13 **תְּמִיר אֲבָב תְּהִירֵי מוֹדְבֵינָן בְּנִי נְכִי תְרָא תְרָא תְרָא**
14 **מוֹדְבֵינָן בְּנִי לְהִדְרִישׁ מְשַׁלֵּם חֲמִישִׁים נְכִי תְרָא לְהַקְדֵּשׁ**
15 **מְשַׁלֵּם חֲמִישִׁים וְחִוּמִישִׁיהוּ מַה שְׁאֵין כֵּן בְּמִזְיָה**

16 **דְּלֹא מְשַׁלֵּם חוֹמָשָׁא דְּאֲמַר מַה אִישׁ כִּי יִאֲבֵל**
17 **קִרְעָה פֶּרֶטְיָ מוֹדְבֵינָן מְתָקָה ה' רַב בְּיּוֹב רַב יִאֲבֵל**
18 **לְהִדְרִישׁ מְמָאִי מְשַׁלֵּם חֲמִישִׁים נְכִי תְרָא נִימָא לִיה**
19 **אֵנָּה תְרָא תְרָא הָיָה כְּמוֹנֵינָא לְהוֹ אֲמַר רַב הוּנָא**

20 **בְּרִיה דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ שְׁמִינֵין בֵּית סָאָה בְּאוֹתָהּ שְׂדֵה**
21 **תַּנּוּ לְמַמְרָא דְּסַבֵּר שְׂמִוּאֵל דִּין הִדְרִישׁ לֹא פְּרִין**
22 **בְּבֹהֶה דְּמִי וְהַתַּנּוּ נָטַל אֲבָן אוּ קוֹרָה מְקַדְרָא לֹא**
23 **מַעֲלָ תַּנְהָה לְחַבְּרֵיו הוּא מַעֲלָ וְחַבְּרֵיו לֹא מַעֲלָ**

24 **בְּנָהָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ לֹא מַעֲלָ עַד שְׂדֵירוֹ תַּחְתִּיקָה**
25 **כִּישׁוּהָ פְּרוּטָה וְיָתִיב ר' אֲבָהוּ קָמִיהָ דְּרַבִּי יוֹחָנָן**
26 **וְיָתִיב וְקָאֵר מְשַׁמְיָה דְּשְׂמִוּאֵל וְזֹאת אוֹמְרַת הַדֵּר**
27 **בְּחִצְרָה חֲבִירוֹ שְׁלֹא מַדְעוּתָה עֲרִיךְ לְהַעֲלוֹת לוֹ שְׂכָר**

28 **(א"ל רְבִי יוֹחָנָן) הַדֵּר בִּיהָ שְׂמִוּאֵל מְהִיתָא וּמְבִינָא**
29 **מְהִיתָא הַדֵּר בִּיהָ דְּלִמָּא מְבָא הַדֵּר לֹא מְהִיתָא**
30 **הַדֵּר בִּיהָ כְּדִרְבָּא דְּאֲמַר רַבָּא הַקְדֵּשׁ שְׁלֹא מַדְעַת**
31 **כִּיהִירוּט מַדְעַת דְּמִי אֲמַר רַבָּא הֵינִי שְׂקוּלָאִי דְּחַבְּרוֹ**

32 **חִבְרֵי' דְּחַמְרָא לְחַנּוּוּאָה בְּיוֹמָא דְּשִׁיקָא מוֹדְבֵינָא בְּה'**
33 **בְּשָׂאֵר יוֹמֵי מוֹדְבֵינָא בְּאֲרַבַּע אַהֲרֵרוֹ לִיה בְּיוֹמָא**
34 **דְּשִׁיקָא מְהִירוֹ לִיה חִבְרֵיתָא דְּחַמְרָא בְּשָׂאֵר יוֹמֵי**
35 **מְהִירוֹ לִיה ה' וְלֹא אֲמַרְנָן אֵילָא דִּילָא ה"ל חַמְרָא**

36 **לְבוּנֵי אֲבָל ה"ל חַמְרָא לְבוּנֵי הָא אִיבְעִי לִיה**
37 **לְבוּנֵי וּמְנַבֵּי לִיה אֲנִר מִירְחִיהּ וְדִמִּי פְּרוּטֵיהּ:**
38 **מַתְּנִי**

39 אֲמַר מָאֵן דִּימְתִּיהִי לְמַעוֹל וְרַחְמָנָא יִדְעִי: שְׂקוּלָאִי. נוֹשָׂאִי מִשְׁוֵי אֲמַרְרֵי לִיה בְּיוֹמָא 40
41 דְּשִׁיקָא. קוּדֵם שִׁיעוּי עוֹם הַשּׁוּק שְׂכּוּלָה לְמוֹכְרָה בְּיוֹם הַשּׁוּק שִׁיעוּי רִאשׁוֹן. מְהִירוֹ לִיה ה'. 42
43 דְּאֲמַר לְהוֹ אִי תְרָא בְּגָאִי בְּיוֹמָא דְּשִׁיקָא ה' תְּרָא שְׂדֵה: וְלֹא אֲמַרְנָן. וּמְהִירוֹ לִיה ה' אֵילָא 44
45 דְּלִית לְקַנּוּוּאָה תְּמִירָא לְבוּנֵי דְּשִׁיקָא דְּרֵאִי אִי אִתְּרִיר נִיחִילָה יוֹם מוֹכֵין לִיה: אֲבָל חֵי לִיה 46
47 חַמְרָא לְבוּנֵי. וְלֹא יָבִין חֵי דְּמִיָּה דִּילָא תְרָא מְשַׁלְתָּ אֵילָא חִבְרֵיתָא מְהִירוֹ אֲבָל 48
49 מְהִירוֹ לִיה נִמִּי ה' מְנַבֵּי לְהוֹ חַנּוּיֵין מַה אֲנִר כְּרִיתָא כְּפּוֹעֵל כְּטַל כְּמוֹ הָאִי וְרוּחָה לִישַׁב 50
51 וְלֹא לְמַמְרֵי יוֹ חִבְרֵיתָא אֲחִתָּה פְּרוּטָה פְּרוּטָה תִּשַׁב כְּטַל: וְיָבִין (פְּרוּטֵיהּ. שְׁמוֹתֵיהּ מְלִיכִת 51
52 בְּעִיר עַל הַיָּין בְּשׁוּקֵיהּ וְכִרְבוּשׁוֹת יָבִין בְּבֵית פְּלוּנֵי יוֹם לְמוֹכְרֵי פְּרוּטֵיהּ. לִישׁוֹן כְּרָא דִּישִׁי 52
53 בְּלַעֲי' מְלוּמֵי. יִצִּיאַת תַּנּוּ דְּנִמְכָּר בְּרָאָא מְרַבּוּתֵיהּ יוֹם שְׂהוּרֵי עֲרִיבֵיל אֲלִישְׁבֵי אֲנִר 53
54 נִבְכָּה חִבְרֵיתָא מְפִישׁ שְׂהוּאָה שֶׁל תְּרָס וְלַחְטָן כְּרָא הַדֵּר נְכִי מְנַבֵּי לְהוֹ שְׂהוּרֵי פְּטִירוּהָ מְכַל אֵילָא 54
55 מַתְּנִי

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

1 **וְלִיחוֹי** בְּרוּשָׁתָא דְמָאן קִימָא. וְאִתּוּ כִּי נָמִי הָיְתָל בְּרוּשָׁת לִזְקָא אִין הוּא חֻזְקָהּ הַקְנָהָה
 2 דְרָא אַמְרִין בְּרַחֵז (כ"ב דף לא) הַתְּרוּתָא אִין לָתֵן חֻזְקָהּ מִשּׁוּם דְשָׂמָא אִמְרִין
 3 בָּא לְשִׁרְתוּהוּ אַחַר הַפְסֵן כְּרֻחֹב כִּשְׁתֵּן הַחֻלְבֹת לְרִיעוּת וְכִי תִמְאָה הָבָא מִשְׁפָּחָה פְּרִיךְ דְאַמְרִין
 4 הָתֵמָּן קָטָן הַמוּטָל בְּעִירְיָהּ יֵשׁ לוֹ חֻזְקָה וְרָא דְרָא מִשְׁנֵי הָבָא בְּעִמְרָתָהּ בָּאֵגָם שְׂפָחָה יַמֵּי כִּר
 5 מִשְׁמַע דְּמַפְרָחָה יַמֵּי פְּרִיךְ וְעוֹד קָטָן יַמֵּי דְיֵשׁ לוֹ

6 חֻזְקָה מְפִירָה הֵימָּן טַעֲמָא מִשְׁמַע מִשּׁוּם דְאַמְרָא אַל
 7 מִשְׁנֵי אֵבָר בְּרָא אֲבָל הָבָא שְׂכִירֵי הָאֵם לָקוּה אִין
 8 לֹאֲמַר שְׂחֹלִיבָהּ בְּהָה עֵמָה לְבִית לְרָאָה מִקְּסָא
 9 שֵׁשׁ שָׁלֹשׁ לַחַיִּית ו"ל כִּיִּן דְאַיבָא חֻזְקָה דְרָאָה דְמִמְנָא
 10 וְיֵשׁ סַפֵּךְ בְּכִרְךָ בְּלֹא טַעֲמִיתוּתָא וְטוּעִין כְּרִי הַלֹּאֲקָה
 11 אִם הוּא בְּרִשּׁוֹתוֹ אִין לְחִיבָא מִיּוֹד אֲבָל אִם הָיָה
 12 טוּעִין שְׂמָא סְבָרָא הוּא שְׂלֹא תוֹעִיל חֻזְקוֹה סַפֵּס
 13 וְלֹא דְמֵי לְאֲחֹר שְׂהַפְקִיד טַלְהוּ יוֹ אֲחֵל בַּעַל הַבֵּית
 14 וְיֵשׁ לְבַעֲרָב כַּמּוֹן כִּי טַלְהוּ יוֹ וְיִמָּת אֲחֹר מִן
 15 דְאַמְרָא פְּבִיב' דְּבִרְבוּרָתוֹ (דף י"ו ו'ש) דְּהַמְפַּקֵּי יוֹ
 16 הַמַּעֲרָה מוּעֵלְתָא חֻזְקָה בַּעַל הַבֵּית אֲנִיב' שְׂמִיעֵן
 17 סַפֵּס דְהָתֵמָּן הֵימָּן מוּחֻק בְּרֹדֵאי בְּטַלְהוּ חֵי מַעֲרִיקָא
 18 אֲבָל כַּאֵן לֹא הַחֻזְקָה מְשַׁלֵּם לִזְקָא בְּרֹדֵי הוּא בְּרֹדֵאי
 19 אֲבָל מוֹכֵר אִם הוּא מוּחֻק מוּעֵל אֲפִי הוּא טוּעִין
 20 שְׂמָא שְׂתֵּנָה מוּחֻק בְּרֹדֵאי מִתְחִילָה קוֹדֵם מְכִירָה
 21 כְּשִׁדְיָתָהּ פְּרָה מְשַׁבְּרָת וְאֵעִי' דְלֹא דְמֵי מַמֵּשׁ
 22 לְחִיבָא דְבִרְבוּרָתוֹ דְהָתֵמָּן מוּחֻק בְּרֹדֵאי בְּרֹדֵי
 23 מִתְחִילָה אֲבָל הָבָא לֹא חֻזְקָה מְשַׁלֵּם בְּרֹדֵאי
 24 קֻלְד אֲחִיר שְׂעוּלָא אֲבָל בְּעִירָב וְלִפִּי מַה שְׂפִי
 25 שְׂחֻקָה לִזְקָא מוּעֵלְתָא כְּשִׁטְוִין כְּרִי אִישׁ דְּהַשְׂעִי
 26 דְקִימָא בָּאֵגָם וְלֹא מִשְׁנֵי דְקִימָא בְּרִשּׁוֹת לִזְקָה
 27 מִיּוֹדוֹ וְיֵשׁנֵי דְקִימָא בְּרִדֵּר אֲבָל אִין דְרִיךְ
 28 בְּהִמָּה וְשִׁפְחָה לְהַתְּעַבֵּב שֵׁם כַּמּוֹ בָּאֵגָם וְסִמְנָא
 29 וְבִרְשׁוֹת עֵבְרִיל:

30 **ה** מֵי סוּמְכֹס הִיא. כִּיָּא חֻזְקָה לְרִבְעֵי שְׂמֵאל
 31 מִרָאָה קָאָמֵר כִּיָּא לֹא מֵי סוּמְכֹס הִיא
 32 מִשְׁמַע דְלֹא הֵיךְ בֵּית מִמְדָּה דְאַרְבָּקָה בְּעוֹמְדָה
 33 בָּאֵגָם לֹא אִיבִיר סוּמְכֹס אֲבָל קָאָמֵר מוּחֻק לֹא
 34 הוּא לֹאֹה וְיֵשׁ אֲבָל דְיָבָק מִדְּמוּקֵי מוֹדָה סוּמְכֹס וְעַל
 35 אִיךְ לְחִבָּא רְאִיָּה וְק לְרִי דְלַעַל (דף ע"ג)
 36 אַמְרִין דְהוּא אֹמֵר אִינִי יוֹדַע אִם שְׂאֵלָה אִם
 37 שְׂכוּרָה וְהוּא אֹמֵר אִינִי יוֹדַע יְחֻלְקוֹ וְאַרְבָּקָא
 38 כְּסוּמְכֹס וְאֵעִי' שְׂהַמְבֹרַךְ מִתְּרוּקֵי וְיֵשׁ לוֹ
 39 הָתֵמָּן שְׂהַמּוּחֻק יַמֵּי טוּעִין שְׂמָא אִין חֻזְקוֹה מוּעֵלְתָא
 40 אֲבָל הָבָא אִרְבָּקָא שְׂעוּדָה בָּאֵגָם כְּרִי לְאַרְבָּקָה
 41 אֲפִילוּ בְּכִרְי וְכִרְי דְאִין חֻזְקָה חֵד מִיַּעֲוִיָּה
 42 הִיקָה מוּעֵלְתָא חֻזְקוֹה מִיּוֹד קֶשֶׁה דְבִשְׂלִיחָה
 43 הַמְנִיחַ (כ"ב דף לה: ש"ט) אַמְרִין דְהוּא אֹמֵר שׁוֹרֵף
 44 הַיִּזְקָא וְהוּא אֹמֵר לֹא בִי אֲבָל כְּסַלְעַל הַכֹּהֵן הַמַּעֲרָה
 45 וְאִמְרִין בְּנִי אִתָּה אֲחִי אֲחִי לְאִמָּתָה לְחֻזְקוֹ עֲלִי בְּחִירָי
 46 עַל סוּמְכֹס דְלְסוּמְכֹס יְחֻלְקוֹ וּמִתְחִילָה דְהָתֵמָּן
 47 אֲבָרִי כְּרִי מוּקָנֵי וְהוּא אֹמֵר לֹא בִי כִּי דְאֲמַר
 48 הָתֵמָּן וְהִשְׂתָּא לְלֹא סוּמְכֹס בְּשַׂמְרוּחֻק
 49 טוּעִין כְּרִי שְׂחֻקוֹה מוּעֵלְתָא לְיָבָק לְמִימַר דְהָתֵמָּן
 50 כִּי דְמִימַר בָּאֵגָם וְיִשְׁוֹר חֵד דְמִשְׁלֵם מוּפָּר מ"מ

51 מְנַלְהֵה דְסוּמְכֹס אֲמַתִּין אִרְבָּקָה כְּשַׂעֲמֻדָת בְּבִיתוֹ הַמּוֹדָה סוּמְכֹס כִּיִן דְעִשְׂוִין כְּרִי וְאִתָּה וְאִמָּא קָאָמֵר הוּא מֵי סוּמְכֹס הִיא לְקוּמָה אֲפִילוּ כְּרִי מְרָא קָאָת
 52 דְאַיבָא חֻזְקָה אֲחִירָה בְּנִגְדָה דְאַרְבָּקָה בְּחֻזְקָה מְשַׁבְּרָת וְהִשְׂתָּא הוּא דִּלְדֹדָה וְיֵשׁ לוֹ חֻזְקָה קָמָא חֲשִׁיבָא טַפִּי וְאִם הָיָה עִם חֻזְקָה מִמּוֹן חֻזְקָה מְשַׁבְּרָת אֲפִילוּ סוּמְכֹס מוֹדָה דְרַמַּעֲרָה
 53 כְּדֹאֲשְׁכֵן בְּרִישׁ שׁוּר שְׁנַנָּה אֵת הַפְּרָה (כ"ב דף קו. מ.) וְשֵׁם ר' שוה' דְאֹרֵי רִישָׁא כְּסוּמְכֹס וְקָנֵי סִיפָא פְּרָה שְׁנַנָּהה שְׁוֹר וְאֵעִי' יוֹדַע אִין חֻזְקָה הֵיךְ בִּשְׂעֵת נִיגְרָהה וְפְרָה דְחֵד וְקֻלְד דְחֵד בַּעַל
 54 הַפְּרָה מְשַׁלֵּם רְבִיעַ עוֹן דְאָמֵר יְרַעִין דְרַחֲפֻתָא אִתִּי לִיה וְאֵעִי' מְשַׁלֵּם אֲבָל אֲבִילוּ וְהוּא יוֹלְד סִיעַ דְרַמַּעֲרָה (דף ט"ז דְאַיבָא ר"ר חֻזְקָה לְבַעַל הַפְּרָה חֻזְקָה מְשַׁבְּרָת הַיִּשְׁתָּא לְדֹדָה חֻזְקָה מִמּוֹן
 55 אֲבָל מ' דְחֻזְקָה גוּבָה שְׂמִיעָת שׁוּדָה חֲצִי חֵלְקו אֲעִי' שְׂהוּא מוּחֻק דְחֻזְקָה מְשַׁבְּרָת הִיא בְּנִגְדָה וְקֶשֶׁה דְלַעַל (דף ע"ג) הֵמָּן שְׂאֵלָה הֵימָּן וְשְׂכִירָה לְמִקְרָה אִין אֹמֵר אִינִי יוֹדַע אִין
 56 יְחֻלְקוֹ וְאִמָּא יְחֻזְקָה אִתִּי חֻזְקָה בְּחֻזְקָה קִימָתָה וְהִשְׂתָּא הוּא דְמוֹתָה בִּשְׂעֵת כְּשִׁבְרָת וְגַם חֻזְקָה מִמּוֹן וְגַם יְחֻלְקוֹ לֹא יָקִי אֲשַׁלְּהָה הֵימָּן וְשְׂכִירָה לְמִקְרָה: **וְיֵשׁ** לוֹ אֹמֵר כְּרִי אִין אֹמֵר
 57 קָטָן יִשְׁבַע מְדוּכָר. מִרְיָא ש"ט (דף ע"ג) הוּא אֹמֵר אֲשַׁלְּהָה הוּא אֹמֵר כְּסוּרָה יִשְׁבַע מִצִּי לְמִפְרָךְ אֲבָל דְנִימָא לִיה לְמִפְרָךְ מוֹתֵי' דְקָאָי בָּה וְלִפְרִישׁוֹ רְבִיעַ שְׂמֵאל א"ש דְהָתֵמָּן מוֹדָה סוּמְכֹס
 58 דְלֹא אָמֵר יְחֻלְקוֹ כִּיִן שְׂהוּא מוּחֻק וְטוּעִין בְּרִי: **וְיֵשׁ** לוֹ בְּרֵדֵל פִּירִשׁ בְּקוֹטְרֵס נִתְחִי' לִי דְמִישׁ לְקוּטָה עֵבֶר גְּדוֹל וְקֶשֶׁה דְלֹא הֵיךְ לִיה לְמִינְקַט מִבְּתַיְתָין לִזְקָה מוֹכֵר אֲבָל שְׁלִיחָה וּמִשְׁחָלָה
 59 אֲבָל נְרָאָה לְרִי דְמִימַר שְׂכוּרָה

1 **מַתְנִי'** הַמְחִלִיף פְּרָה כְּהַמּוֹר. לְחִבֵּי נֶקֶט הַמְחִלִיף וְלֹא אָמֵר הַמּוֹכֵר פְּרָתוֹ וְהִלְדָה דְאִילוּ
 2 מוֹכֵר בְּמִשְׁתָּה לֹא קָנִי לְחֻזְקָה עַד הַרְשִׁישׁ וְכִיִן וְהַרְשִׁישׁ מִיַּד יוֹדַע אִין לְדָה כְּכִר אִי לֹא לְדָה
 3 כְּרִי וְלִיבָא לְסַפְּרֵי בַעַד שְׂלֵא מְכִרְתִּי וּמִשְׁלָקְתִּי אֲבָל מְחִלִיף פְּרָה בְּחַמּוֹר לֹא הָיָה יָרִיךְ
 4 לְמַעֲשׂוֹת הַפְּרָה אִין חַמּוֹר דְאֲחִיר מִמּוֹן שְׁעִישָׁה נֶקֶטִין חֲלִיבֵי וּמִשְׁלָקְתִּי בְּמִשְׁכִּיחַ שֵׁל הוּא כְּכִי"מ
 5 שׁוֹן כְּדֹאֲמִרִין בְּחֻזְקָה (לעיל דף מ"ג.) לֹא הַשְׂעִישָׁה

6 **דְמִישׁ** אִתִּי כִיִן שְׂעִישָׁה הוּא מִתְחִילָה הוּא בְּחִלְפִין
 7 לִפִּי שְׂבַעֲמִשְׁךָ הוּא בַּעַל הַפְּרָה אֵת חַמּוֹר נִקְיָת
 8 הַפְּרָה לְבַעַל חַמּוֹר אִין יוֹדַע אִם יוֹלְדָה אִין לֹא
 9 יוֹלְדָה: וְכֵן הַמּוֹכֵר שְׂחֹלִיבָהּ. וְדִלִּיל עֵבֶר בְּנֵי בְּנֵי
 10 נִקְיָה כְּכַסֵּף וְכִשְׁבָּן מֵעוֹת נִקְיָת לֹא הַשְׂפַּחָה
 11 יוֹלְדָה נִתֵן הַכֶּסֶף הַיְדֵבֵר כִּי שְׂלֹא לוֹ לְאֲחֹר שְׂלָקְהָ
 12 וְהַלְדָה כִּיִן בְּעֵלְמָה הוּא אֹמֵר כִּי הוּא אֲמִיר כִּן
 13 הַלְדָה: יִשְׁבַע הַמּוֹכֵר. בְּנִקְרָא פְּרִיךְ עֵלָה: **גַּמ'**
 14 **כְּסִיפָא.** קָאָת יוֹת הַשְׂמֵקָה לְרִחְבָּה מְכִירָה כִּי
 15 בְּחַמּוֹר וְעִבְרִים אִיבֹר דְאִיבֹר סוּמְכֹס שְׂמָא
 16 וְשְׂמָא. כְּשׁוּר שְׁנַנָּה אֵת הַפְּרָה (כ"ב דף מ"ג.) כְּרִי
 17 יְכִרִי. כַּמּוֹן מַתְנִי' דְהוּא אֹמֵר כִּי הוּא חֵד אֹמֵר כִּן
 18 הוּא מִי אָמֵר. **תָּנָא סִיפָא.** שְׂמָא וְשְׂמָא מְכַלל
 19 דְרִישָׁא כְּרִי וְכִרִי דְחֵי שְׂמָא וְשְׂמָא חֵלְקָה לֵךְ
 20 מוֹדָה סוּמְכֹס הוּיָא דְאַיבָא שְׂבִיעָה דְאִוְרִיתָא.
 21 דְלִמְעַן מוּקָנֵי לִיה בְּדִרְשָׁקָה לְדָה לְרֹא וְיִשְׁרָף
 22 הוּא תִּיבָא קָאָת מוֹדִי לִיה בְּנִיגָה וְאֵת לִיה לְחֻזְקָה
 23 עַל הַעֲבָדִים וְאֵת לִיה טַעֲמָה בְּחִסִּים וְהוֹדָה לוֹ
 24 בְּשִׁטְוִין חֲבִיב מַה שְׂמַעְנָה לֹא חוֹדָה לוֹ. לְלֹא דְמֵי
 25 לְעַשׂוֹן כִּי וְהוֹדָה לוֹ בִּן דְהָתֵמָּן מַקְצַת טַעֲמָה עֲמִי
 26 וְהוֹדָה לוֹ אֲבָל הוּא מוֹדָה לוֹ כְּעֵבֶר אֲחִיר עֲוִיָּה
 27 שְׂעִישָׁה אִיל לְחִרִים. וְעוֹד. אֲפִילוּ אִתִּי לִיה כְּמִדֵּר
 28 טַעֲמָה חִסִּים חֻזְקָה לוֹ בְּשִׁטְוִים חֵלְקָה לֵךְ. הוּא
 29 הוּא שְׂמֵדָה עֲלִי מוֹן הוּא לִישְׁלוֹ וְאַיבָא לְמִדֵּר
 30 דְחִלְקֵן מִמּוֹן בְּכִי' (דף י"ג.) דְמֵי עֵבֶר גְּדוֹל.
 31 מִסְחִיחֵי לֵךְ בְּרִיךְ שְׂתַקְפּוּהוּ לוֹ לֹא קִימָת וְחוּבַעַל
 32 דְרִימִים וְהוּא אֹמֵר דְמֵי עֵבֶר קָטָן. שֵׁל חֵךְ בְּרִיךְ
 33 עֲבִירָה שְׂרָה נִתְחֵל. מִלְּמַעַרְסִים שֵׁל שְׂכוּדָה הוֹדָה
 34 וְהוּא אֹמֵר מִנֵּן עֲמִירִים שֵׁל שְׂרָה קָטְנָה מְכִרְתִּי
 35 לֵךְ.

36 **מְכַלל דְרִישָׁא כְּרִי וְכִרִי וְאִפִּי' יְחֻלְקוֹ תַנְּן הוּא אֹמֵר גְּדוֹל וְהוּא אֹמֵר קָטָן יִשְׁבַע הַמּוֹכֵר
 37 שְׂקָטָן מְכִר בְּשַׁלְמָא לְרַבָּא דְאָמֵר כִּי אָמֵר סוּמְכֹס שְׂמָא וְשְׂמָא אֲבָל כְּרִי וְכִרִי לֹא אָמֵר
 38 מוֹש'ה יִשְׁבַע אֲבָל לְרַבָּה בִּר רַב הוּנָא דְאָמֵר אִין אָמֵר סוּמְכֹס אֲפִילוּ כְּרִי וְכִרִי אֲמַאי
 39 יִשְׁבַע מוֹכֵר יְחֻלְקוֹ מִיַּעֲוִיָּה לִיה מוֹדָה סוּמְכֹס הוּיָא דְאַיבָא שְׂבִיעָה דְאִוְרִיתָא כְּפִדְעִין
 40 לְמִימַר לְקָטָן: הֵיִו לוֹ ב' עֲבָרִים אַחַד גְּדוֹל וְאַחַד קָטָן [וְכָב':] אֲמַאי יִשְׁבַע מַה שְׂמַעְנָה אִין
 41 הוֹדָה לוֹ וְכִיִּה שְׂחֹרְדוֹ לֹא מֵי טַעֲמָה הוּא חֵלְקָה הוּא יוֹדַע אִין שְׂשַׁעִין עַל הַעֲבָרִים אָמֵר
 42 רַב בְּמוֹעֲטוֹ דְמֵי עֵבֶר גְּדוֹל דְמֵי עֵבֶר קָטָן דְמֵי שְׂרָה גְּדוֹלָה דְמֵי שְׂרָה קָטְנָה לְאִשְׁמַלָּה
 43 אָמֵר בְּמוֹעֲטוֹ דְמֵי עֵבֶר גְּדוֹל כְּסוּת עֵבֶר קָטָן כְּסוּת עֵבֶר קָטָן וְכִיִּה שְׂרָה גְּדוֹלָה עוֹמְרֵי שְׂרָה קָטְנָה**

כות

כות

1 חזין מן ההוצאה. שהיא מוציא במסיתו ובעצירתו שנקעו בגושיהו. עם הפרקע
 2 שסבבוהוהו שיתולק לחיות על ידו פטורין מן הפרקעה כדתנן (ט"ו פ"א מ"א) אילן שענקר
 3 והסלע עמו או יבול לחיות פטור ואם לאו חייב: ולאחר שיש' כלומר אפילו נעקרו
 4 בגושיהו לא שנו ודחלוקו אלא לאחר שלש עשים ששספן הנהר שאילו נטען מתחלה בעל
 5 הפרקע כלא גושיהו כפר יצאו בשמיני מבלל
 6 העולה והשתא לא מצינן לה גושין דבעל
 7 היתים מיד לאחר שלש: אבל בתוך שלש.
 8 גושין דבעל היתים הוא הקשרי ליה והכל שלש
 9 הנה קמיני. הוה ויתים דקון ולא היה להן על
 10 וורענא תחתיהו סילקא וורקא: אריבא רבת
 11 שאם לא פרשה ר' יוחנן לא היינו אומרים אותה
 12 המסקרא: המקבל. לנתון לו לכבוי חלקו מל
 13 התבאר ואחר כך נתון לו לכבוי חלקו למצא
 14 מעשר משלו על של כבוי ומסדר: מקבל.
 15 למצוה: בחובי. דמי. כאלו מקבלה בכך וכך
 16 מרזין לשנה בין עושה ובין אהה עושה סמיך
 17 אמי. יש קנין. ואי נמי אין קנין מקבל לא בחוב
 18 דמי ואנו מקל עליו לפטור חלקו של גברי דלא
 19 פורע וכתבו הוא בערשות הגברי דלי: שדה
 20 אבותיו ממש. והגברי וזלה מהם לדידיה הוא
 21 דנקטוהו רבנן דקסין לו בגויה דאידיה דחביבא
 22 ליה לא מיתעב כבוי מלקבלה למצוה וטפי על
 23 שאר ארסיין את המעשר הוה מקבל ליה: אבל
 24 איניש דעלמאם. אי רבת עליה לעשוירי לא מקבל
 25 לה לא קסודוהו רבנן: ולדידיה מאי טעמא
 26 קנסוהו. מה קמא שקסודוהו: כדי שתהא כרה
 27 כריו. שיהויר וקנהו מתוך שקשה עליו המעשר
 28 יטרד ויסיף היתים ויסלק הגברי ממונה. כרה
 29 ברחה ומתוקמא מ"ו: רמיה וכו'. משום הכי נקט
 30 ליה הכא דרמא יתר לגויה: ונקשה. אילנות
 31 ודו על התפתות: אם נשתבו יתר על הוצאה על
 32 לו הוצאה ואם הוצאה יתירה על השבח אין לו
 33 אלא שבת בשדה העשוירי למצוה. אילנות ששף
 34 אילן יותר מרועים איתא דשמואל: לא בעית
 35 איניש רבין שביטעה שדה קבן היתה לו גויה
 36 אדעתא דתיבא לה. ונעשהיה שדה העשוירי לישע
 37 וידו על העליונה הוא שבאר שחלי העיר כמתנה
 38 המורקתה הוא דאמי. רב נתן בן האי תנא
 39 דאמר לא תחלוקי בין הדין דבכר בריש ש'
 40 אלקוה:

1 חזין מן ההוצאה: שפון נהר ויתיו: אמר עולא אמר
 2 ריש לקיש לא שנו אלא שענקרו בגושיהו ולאחר
 3 שלש אבל בתוך שלש הכל של בעל היתים דאמר
 4 ליה אי את נמעת בתוך שלש מי הנה אכלת
 5 ולמאן ליה אי אמא נמעי לאחר שלש הוה אכילנא
 6 ליה פוליה השתא קאכלת פלגא בהדיא אלא כי
 7 אתא רבין אמר ריש לקיש לא שנו אלא שענקרו
 8 בגושיהו ובתוך שלש אבל לאחר שלש הכל לבעל
 9 הפרקע דאמר ליה אי אמא נמעי לאחר שלש מי
 10 לא הוה אכילנא ליה פוליה ולמאן ליה אי את
 11 נמעת בתוך שלש לא הוה אכלת השתא קא אכלת
 12 פלגא בהדיא שש' אמר ליה אי אמא נמעי הוה
 13 קמיני וורענא תחתיהו סילקא וורקא תנא אמר
 14 הלה ויתיו אני נוטל אין שומעין לו מאי טעמא אמר
 15 רבי יוחנן משום ישוב ארצן ישראל אמר ר' רמיה
 16 גגון דא צריבא רבה תנן התם ר' יהודה אומר
 17 המקבל שדה אבותיו מן הגברי מעשר ונותן לו
 18 סבריה מאי שדה אבותיו ארצן ישראל ואמאי קרו
 19 לה שדה אבותיו שדה אברהם יצחק ויעקב וקסבר
 20 אין קנין לנכרי בארצן ישראל להפקיע מיד מעשר
 21 ומקבל בחובך דמי מה חובך בין עבד ובין לא עבד
 22 פעי עשוירי וימותן ליה דכי פורע חובתו דמי אף
 23 מקבל נמי זה לא פליגי רבי יוחנן ונותן לו אף
 24 א"ל ר' כהנא לרב פפי ואמרי לה לרב זבדי אלא
 25 הא דתניא ר' יהודה אומר המקבל לה שדה אבותיו
 26 ממוציא נכרי מעשר ונותן לו מאי איריא מציא אפילו
 27 אין מציא נמי אלא לעולם יש קנין לנכרי בארצן
 28 ישראל להפקיע מיד מעשר ומקבל לאו בחובך דמי
 29 ומאי שדה אבותיו שדה אבותיו ממש ולדידיה הוא

1 דנקנסוהו רבנן דאיירי דחביבא עליה טפי ואזיל מקבל לה אבל איניש דעלמא לא וילדידיה
 2 מ"ט קנסוהו רבנן אמר ר' יוחנן כדי שתהא כרה כריו אמר רבי רמיה גגון דא צריבא
 3 רבה איתמר היורד לתוך שדה חבריו ונטעה שלא ברשות אמר רב שמון לו וידו על
 4 התחתונה ושמואל אמר אומדין פמה אדם רוצה ליתן בשדה זו לנטעה אמר רב פפא
 5 ולא פליגי פאן בשדה העשוירי לישע פאן בשדה שאניה עשוירי לישע אמר רב אל
 6 בפירושה איתמר אלא מבללא איתמר דהתא לקמיה דרב א"ל ויש שום ליה א"ל
 7 לא בעינא א"ל ויש שום ליה וידו על התחתונה א"ל לא בעינא עשוירי לישע אמר רב
 8 מנטר לה א"ל גלית אדעתיד דתיבא לה ויש שום ליה וידו על העליונה איתמר היורד
 9 לתוך חורבתו של חבריו וקנאה שלא ברשות ואמר לו עצי ואבניי אני נוטל רב נתן
 10 אמר שומעין לו רב ששת אמר אין שומעין לו מתיבי רשב"ג אומר בית שמאי אומרים
 11 שומעין לו וב"ה אומרים אין שומעין לו למאן רב נתן דאמר רב"ש הוא דאמר כי האי
 12 תנא דתניא שומעין לו דברי ר' שמעון בן אלעזר ר' שמעון בן גמליאל אומר בית שמאי
 13 אומרים שומעין לו וב"ה אומרים אין שומעין לו מאי הוה עלה א"ר יעקב אמר ר' יוחנן

1 חזין מן ההוצאה. שהיא מוציא במסיתו ובעצירתו שנקעו בגושיהו. עם הפרקע
 2 שסבבוהוהו שיתולק לחיות על ידו פטורין מן הפרקעה כדתנן (ט"ו פ"א מ"א) אילן שענקר
 3 והסלע עמו או יבול לחיות פטור ואם לאו חייב: ולאחר שיש' כלומר אפילו נעקרו
 4 בגושיהו לא שנו ודחלוקו אלא לאחר שלש עשים ששספן הנהר שאילו נטען מתחלה בעל
 5 הפרקע כלא גושיהו כפר יצאו בשמיני מבלל
 6 העולה והשתא לא מצינן לה גושין דבעל
 7 היתים מיד לאחר שלש: אבל בתוך שלש.
 8 גושין דבעל היתים הוא הקשרי ליה והכל שלש
 9 הנה קמיני. הוה ויתים דקון ולא היה להן על
 10 וורענא תחתיהו סילקא וורקא: אריבא רבת
 11 שאם לא פרשה ר' יוחנן לא היינו אומרים אותה
 12 המסקרא: המקבל. לנתון לו לכבוי חלקו מל
 13 התבאר ואחר כך נתון לו לכבוי חלקו למצא
 14 מעשר משלו על של כבוי ומסדר: מקבל.
 15 למצוה: בחובי. דמי. כאלו מקבלה בכך וכך
 16 מרזין לשנה בין עושה ובין אהה עושה סמיך
 17 אמי. יש קנין. ואי נמי אין קנין מקבל לא בחוב
 18 דמי ואנו מקל עליו לפטור חלקו של גברי דלא
 19 פורע וכתבו הוא בערשות הגברי דלי: שדה
 20 אבותיו ממש. והגברי וזלה מהם לדידיה הוא
 21 דנקטוהו רבנן דקסין לו בגויה דאידיה דחביבא
 22 ליה לא מיתעב כבוי מלקבלה למצוה וטפי על
 23 שאר ארסיין את המעשר הוה מקבל ליה: אבל
 24 איניש דעלמאם. אי רבת עליה לעשוירי לא מקבל
 25 לה לא קסודוהו רבנן: ולדידיה מאי טעמא
 26 קנסוהו. מה קמא שקסודוהו: כדי שתהא כרה
 27 כריו. שיהויר וקנהו מתוך שקשה עליו המעשר
 28 יטרד ויסיף היתים ויסלק הגברי ממונה. כרה
 29 ברחה ומתוקמא מ"ו: רמיה וכו'. משום הכי נקט
 30 ליה הכא דרמא יתר לגויה: ונקשה. אילנות
 31 ודו על התפתות: אם נשתבו יתר על הוצאה על
 32 לו הוצאה ואם הוצאה יתירה על השבח אין לו
 33 אלא שבת בשדה העשוירי למצוה. אילנות ששף
 34 אילן יותר מרועים איתא דשמואל: לא בעית
 35 איניש רבין שביטעה שדה קבן היתה לו גויה
 36 אדעתא דתיבא לה. ונעשהיה שדה העשוירי לישע
 37 וידו על העליונה הוא שבאר שחלי העיר כמתנה
 38 המורקתה הוא דאמי. רב נתן בן האי תנא
 39 דאמר לא תחלוקי בין הדין דבכר בריש ש'
 40 אלקוה:

1 דנקנסוהו רבנן דאיירי דחביבא עליה טפי ואזיל מקבל לה אבל איניש דעלמא לא וילדידיה
 2 מ"ט קנסוהו רבנן אמר ר' יוחנן כדי שתהא כרה כריו אמר רבי רמיה גגון דא צריבא
 3 רבה איתמר היורד לתוך שדה חבריו ונטעה שלא ברשות אמר רב שמון לו וידו על
 4 התחתונה ושמואל אמר אומדין פמה אדם רוצה ליתן בשדה זו לנטעה אמר רב פפא
 5 ולא פליגי פאן בשדה העשוירי לישע פאן בשדה שאניה עשוירי לישע אמר רב אל
 6 בפירושה איתמר אלא מבללא איתמר דהתא לקמיה דרב א"ל ויש שום ליה א"ל
 7 לא בעינא א"ל ויש שום ליה וידו על התחתונה א"ל לא בעינא עשוירי לישע אמר רב
 8 מנטר לה א"ל גלית אדעתיד דתיבא לה ויש שום ליה וידו על העליונה איתמר היורד
 9 לתוך חורבתו של חבריו וקנאה שלא ברשות ואמר לו עצי ואבניי אני נוטל רב נתן
 10 אמר שומעין לו רב ששת אמר אין שומעין לו מתיבי רשב"ג אומר בית שמאי אומרים
 11 שומעין לו וב"ה אומרים אין שומעין לו למאן רב נתן דאמר רב"ש הוא דאמר כי האי
 12 תנא דתניא שומעין לו דברי ר' שמעון בן אלעזר ר' שמעון בן גמליאל אומר בית שמאי
 13 אומרים שומעין לו וב"ה אומרים אין שומעין לו מאי הוה עלה א"ר יעקב אמר ר' יוחנן

1 ליה לא תחילת אדעתא:
 2 בשדה

1 ליה לא תחילת אדעתא:
 2 בבית

תוספת

1 **בְּשֵׁרָה** אין שומעין לו. איני דבקר אשמעוין לעיל ר יוחנן גופיה דטעמא דבריימא דאם
2 אָמַר אַני נטיל דחתי וזיתי אין שומעין לו משום ישוב ארין ישראל איצטרך לאשמעוין
3 למד הכא משום כחשא דארעא דאפילו בחוצה לארין אין שומעין לו אבל לעיל דוקא
4 בארין ישראל אין שומעין לו משום דכחשא דארעא לא ידע ר אבהו בדים אלא ממילא ע"י שטיפת

5 הדין נעשה ולמאן דאמר הכא נמי משום ישוב
6 ארין ישראל איצטרך לאשמעוין שלא תאמר
7 אפילו בחוצה לארין אין שומעין לו משום כחשא
8 דארעא: (שירי לכתוב)
9 **לא** יטלנה רוצא. אף על גב דבאר דמשבאל
10 דמטילין מבגד לבגד גבי מוחא אסור לפי
11 שהמזיקין באין בבית שאין בו מוחא וכשנטלה
12 כאילו מדק איתן שדדוהו בבית
13 גבובתא

14 **שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַדֵּשׁ רֶשֶׁב"ג** אומר הנותן של נחתומים ושל צענים שלש שנים: **גמ'** מ"ש
15 ימות הגשמים דכי ארני איניש ביתא בימות הגשמים אגר לכבודה ימות הגשמים ימות

16 החמה נמי דכי אגר איניש ביתא לכבודה ימות החמה אגר אלא בימות הגשמים היינו
17 מנעמא דלא שכתי ביתא למיגר אימא סיפא בכריכס אחר ימות החמה יאחד ימות
18 הגשמים שנים עשר הדיש ואילו מלו ליה יומי שכירות בימות הגשמים מפיק ליה ואמאי
19 הא לא שכתי ביתא למיגר אמר רב יהודה הודיע קמני וה"ק המשפיר בית לחבירו
20 סתם אין יכול להוציא בימות הגשמים מחג ועד הפסח אלא א"כ הודיעו שלשים יום
21 מעיקרא תניא נמי הכי בשאמרו שלשים ובשאמרו שנים עשר הדיש לא אמרו אלא

22 להודיעו וכשם שמשפיר צריך להודיע כך שוכר צריך להודיע דאמר ליה אי אודעתן הוה
23 מרחנא ומזוהבנא ביה איניש מעליא אמר רב אפי' אם נכנס יום אחר בימות הגשמים
24 אינו יכול להוציא מן החג עד הפסח והא אגן שלשים יום קאמר הכי קאמר אם נכנס
25 יום אחר בימות הגשמים מהני שלשים יום אינו יכול להוציא מן החג ועד הפסח אמר

26 רב הונא ואם בא לרבות בדמיה מרבה א"ל רב נתנן האי לנקטיה כדבוכסיה ליתא לשפוקיה
27 ללביא ואם צריכא דאיקור בתי: פשיטא נפל ליה ביתא א"ל לא עדיפת מינאי וגניה
28 או אורתיה או תביה במתנה א"ל לא עדיפת מבגרא דאדתי מבגרא פלליה לרביה יוחנן
29 אי הוה אפשר לאודועיה איבעי ליה לאודועיה ואי לא א"ל לא עדיפת מינאי ההוא

30 גברא דזבן ארבא דחמרא לא אשבה דוכתא לאזוהבה אמר לה להתיא איתתא אית דך
31 דוכתא לאזורי אמרה ליה לא אול קדשה רבה ליה דוכתא לעיליה אול לביתיה כתב
32 לה גיטא שדר לה אולא אויה אגרא שקולאי מיניה וביה אפקיתה ואותביה בשבילא
33 אמר רב הונא בריה דרב יהושע פאשר עשה פני יעשה לו גמולו ישוב בראשו לא

34 מיבעיא חצר דלא קיימא לאגרא אלא אפילו חצר דקיימא לאגרא אמרה ליה לכו' נחא
35 לי לאזורי וקח לא נחא לי דרמית עלי פי ארא ארבא: רשב"ג אומר של נחתומים ושל
36 צענים שלש שנים: תנא מפני שהקפין מרובה: **מתני'** המשפיר בית לחבירו המשפיר
37 חבירו עושה תבול של פלע בית ואין לשוכר אלא להוציא מן התנור מן הכירין
38 כלבד: **גמ'** תנו רבנן המשפיר בית לחבירו משפיר חייב להעמיד לו דלתות לפתוח לו
39 חלונות לחזק לו תקרה לבסוד לו קורה ושוכר חייב לעשות לו סולם לעשות לו מעקה
40 לעשות לו מרוב והלטיח לו גגו בעו מיניה מרב ששת מוזה על מי מוזה האמר רב
41 משרשיא מוזה חובת הדר היא אלא מקום מוזה על מי אמר להו רב ששת תנתוה
42 דבר שאין מעשה אומן דשוכר עושהו והאי נמי לאו מעשה אומן הוא אפשר הוא

1 בבית היורד לתוך חרבה ובכאן שלא ברשות בשרה היורד לתוך שדה הנטיעה שלא
2 ברשות ואמר נטיעתו אני נטיל: משום כחשא דארעא. שוכר הכחיש הנטיעה את
3 השדה שיקו ממנה איכא בנייהו חוצה לארין: למד משום כחשא דארעא ממונא
4 אפסודך ואפילו בחוצה לארין נמי אין שומעין לו: **מתני'** אינו יכול להוציא וכו' בגמ'

5 מקור של לכהו: וכו' ובכריכס אחר ימות הגשמים
6 והקפין משלכ משכבם שם וכו' גם והתם
7 אין מצוין לשמור ובנייהו. שחוקין מקור
8 הקפול למרינין ויחזין מלשלו לו פתם ויבס
9 ובשמיאין לו מנתוין כאן ע"י מוח הנתת
10 שהקפו שם ואם הלך למקום אחר אין יודעין
11 אנה ימצאוהו אין יכול להוציא כל יב חדש:
12 הנות של נחתומין. מוכרי כבורות ושל צענים
13 שלש שנים. ובגמ' מקור מפני שהקפין מרובה
14 למון ארוך: **גמ'** מאי קא ימות הגשמים וכו'.

15 קסיד דארעא בימות הגשמים לוימי הגשמים קאמר
16 ושפיר לו השכר לו ביתך לימות הגשמים
17 בימות החמה נפיל לכבודה ימות החמה אגר. והא
18 לימות החמה קאמר ליה אלא בימות הגשמים
19 היינו בעמא משום דלא שכתי ביתא. ובכשר
20 סתם קאמר ואשמעוין דהשוכר סתם שלא
21 פירש זמן דרי שכירות שלשים יום הלך בימות
22 החמה דשכתי ביתא אם בא להוציא לטוף
23 שלשים מוציא ובמות הגשמים דלא שכתי
24 ביתא אע"ג דלא אגר אלא ל' יום אינו יכול
25 להוציא מן החג ועד הפסח ותיב ליתן לו בכל

26 חדש כשר דבשר הראשון: אימא סיפא ובכריכס
27 הו' סתם שכירות י"ב חדש. ואי קולו ליה דך ריב
28 חדש בימות הגשמים וכו': להודיע קמני. הך
29 שלשים ר"ב חדש קמני במתניתין להודיע
30 קאמר המשפיר בית לחבירו כלו ימי השכירות
31 בימות הגשמים אינו יכול להוציא משום דלא
32 שכרו פתי איכ' הודיעו בימות החמה שלשים
33 יום שלא ירחיב לו הזמן משכילה זמנו התינו

34 מטי' אפלו צריך להודיע שלשים יום קודם
35 החג וממילא שמעין אם כלו לו ימי שכירותו
36 בימות החמה או: יכול להוציא עד שלשים יום
37 משדוהיה ואם בא להוציא בזמן צריך
38 להודיע שלשים יום קודם הזמן ובכריכס צריך
39 להודיע ר"ב חדש קודם ויצאו ואם לא הודיע

40 על יצא אלא נתן לו כמשפט הראשון: אם בא
41 בעל הבית לתרבות לו בדמי השכר מרבה
42 משיגע ומנו אפילו לא הודיע: האי נקשה
43 בכוכסיה דלישפיקת לגיטיה תיא. הרי דא
44 באוזהו בביתא שלו עד שמתיח לו טליתו כלומר
45 כון שמעלה על דמיו אין קל ומציא דביתו כוונת
46 בוכסיה על שם שתלויים בדארמין (שבת דף סו.)
47 נטאן תלפין כובסי נקבה תלמי על המרס
48 דאיקור פתי. שהפסודו נקבה נפל ליה ביתא
49 למשפיר: אפר ליה. לשוכר לא עדיפת מינאי.

50 דאולי תדעע ומנו מוציא וא"ל תלא אוקר בא
51 עזי אלא מחמת שלא הודיעתי ואתה איק
52 מוציא בית לשבור אף אני לא קרה לי להודיעך
53 שלא ידעתי שפול ביתי ואני איני מוציא בת

54 לשבור ולא טוב שתדור אתה בפנים ואני בחוץ: וגניה. לאמר האי משפיר או אורתיה או תביה במתנה אפר לו. שוכר לזה שקנאה: לא עדיפת מבגרא דאדתי מיניה. מי שמקרה לך
55 כשם שהוא את הדין יכול להוציאני אם אתה אף אתה אין בךר יותר ממנה פלליה לבית. השיא את בנו ויחך לו לבית נתנת. מינה וביה מן הדין עממה יב: **א"ר** אביא בארה אורב. **מתני'**
56 ובגני. שנועין בו או תרלת ותובין אותו בבורת האיסיקופה: תבול של פלע בית. משפיר ובמקרא מפרש ליה: הייצא מן התנור. אפר הוא עממה יב: **גמ'** לחזק לו הפתוח. אם תלתיש
57 התקורף לכסוד לו קורה. אם שברה אתה מקו: מרוב. כל גמולותי טרין ביטי ומשועפין מן ארבע דרתין וסומכין קורסי' לבולח אצל הגג לתרדקו הדיס מן הבולח ובשפוקה אתה מן
58 הדיס מתידי: חובת דרי תיא. דרשינן מנתוח (לו ד) ביהך דרך ביימך למי שבעט רוצא לזה הוה דרי פה: מקום מוזה. העץ שחבלת שוקיך עליו הוא דוא קרי מוזה ואם אבן הוא
59 צריך לנקוב בו סדק לתקוח בתוכה.

"לא יראה לך", אית תנני תנני: "לא יראה לך" – לך אין את רואה אבל רואה את לגבוה, אית תנני תנני אפלו לגבוה. מאן דאמר – לך אין את רואה, רואה את לגבוה – בשתקדישו קדם לבעורו. מאן דאמר אפלו לגבוה – בשתקדישו לאחר בעורו. אמר רבי בון בר חיה קומי רבי זעירא: תפתר בקדשים שהוא חיב

[דף י"ד ע"ב]

באחריותו, רבי שמעון.

"לא יראה לך", אית תנני תנני: לך אין אתה רואה רואה את בפלטיא. אית תנני תנני: אפילו בפלטיא. מאן דאמר לך אין את רואה, רואה את בפלטיא – בשתקירו קדם לבעורו. מאן דאמר אפלו בפלטיא – בשתקירו לאחר בעורו. אמר רבי בון בר חיה תפתר בקדשים וגו'.

הבקר המצו בשלשה עשר, לאחר הפסח מהו? רבי יוחנן אמר: אסור. רבי שמעון בן לקיש אמר: מתר. מתיב רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש: אין את מודה לי מישש שעות ולמעלן שהוא אסור? אמר ליה: תמן, אפורו גרם לו, הא, מה אית לך למימר? אמר רבי יוסה לרבי פנחס: נהיר את, בד תוינן אמרין אתיא לרבי יוחנן ברבי יוסה ודרבי שמעון בן לקיש ברבי מאיר? אינה בן? אלא רבי יוחנן חיש להערמה ורבי שמעון בן לקיש לא חיש להערמה.

מה נפק מביניהון? נפלה עליו מפלת, מאן דאמר הערמה – לית כאן הערמה, והוא מתר, מאן דאמר זכיה – לית כאן זכיה, והוא אסור. הכל מודין בגר שמת ובזבזו ישראל את נכסיו, מאן דאמר הערמה – מתר, ומאן דאמר זכיה – מתר.

תמן תנינן, עבד שעשא רבו אפותיקי לאחרים ושהררו, משורת הדין אין העבד חיב בלום, אלא מפני תקון העולם נופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על דמיו. רבי שמעון בן גמליאל אמר: אינו כותב אלא משהרר.

מי משהרר? רב אמר:

[דף ט"ו ע"א]

בין רבו ראשון בין רבו אחרון. אמר רבי יוחנן: אין משהרר אלא רבו ראשון בלבד. התיב רבי חני קומי רבי יוסה: מתניתין פליגא על רב. ישראל שהלוח את העבדים על המצו, לאחר הפסח מתר בהניה, אין תימר ברשות ישראל הוא והא אסור. מה עבד לה? אמר רבי יודן: קל הוא בשחרורו, בהדא

דתני, העושה עבדו אפותיקי – מכרו אינו מכור, שחררו – הרי זה משחרר. היליה דרבי יוחנן מן הדא, רבי שמעון בן גמליאל אומר: אינו בותב אלא משחרר. אלו המושעבד שדה לחברו והלף ומכרה, שמוא אין בעל חוב בא וטורף? אמר רבי אבהו: פתח לנו רבי יוחנן פתח מאיר כאורה – לא מצאנו עבד משתחרר והוזר ומשתעבד, מעתה לא יכתב שטר על דמיו? אמר רבי אילא: מוטב שיאמר לו תן לי מאתים וזו שיש לי בידך ואל יאמר לו עבדי אתה.

רבנן דקיסרין בשם רבי נסא: אתיא דרבי שמעון בן גמליאל פרבי מאיר, כמה דרבי מאיר קונם בדברים, בן רבי שמעון בן גמליאל קונם בדברים. דתני, שטר יש בו רבית – קונסין אותו, ואינו גובה, לא את הקרן ולא את הרבית; דברי רבי מאיר. ותקמים אומרים: גובה את הקרן ואינו גובה הרבית: רבי שמעון בן גמליאל אומר: כל שאין הכלב יכול להפיש אחריו. עד איכן? רבי אבון, רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוצדק: עד שלשה טפחים:

[דף ט"ו ע"ב]

הלכה ג' מתני' – האוכל תרומת חמין בפסח משלם קרן וחמש מויד פטור מן התשלומין ומדמי העצים.

גמרא – תני, רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי שמעון בן יוצדק: מתניתא כשהפרישה מצה ונתחמצה, אבל אם הפרישה חמין לא בדא.

הפריש מצה על חמין, אמר רבי זעירה: כל תרומה שאינה מתרת את השירים לאכילה – אינה תרומה. אפילו הפריש חמין על מצה! אמר רבי זעירה: מאחר שאלו מינה עליה אינה תרומה ואפילו הימינה למקום אחר – אינה תרומה.

עירם ארבעת רבעים בפני עצמן והמצו, וארבעת רבעים בפני עצמן וערבן. אם התרו בו משום אוכל טבל – אינו לזקה, משום האוכל חמין בפסח – לזקה, אסור חמור חל על אסור קל ואין אסור קל חל על אסור חמור. אבל אם ערבן ואחר כך המצו, אם התרו בו משום האוכל טבל – לזקה. משום האוכל חמין בפסח – לזקה, אסור חמור חל על אסור קל, ואין אסור קל חל על אסור חמור.

[דף ט"ז ע"א]

עשה פרי והשתתחה לו ומרחו, ואחר כך אכלו, אם התרו בו משום האוכל טבל – אינו לוקה. משום האוכל עבודה זרה – לוקה. אסור חמור קל על אסור קל, ואין אסור קל על אסור חמור. אבל אם מרחו ואחר כך השתתחה לו, אם התרו בו משום אוכל טבל – לוקה. משום עבודה זרה – לוקה, אסור חמור קל על אסור קל, ואין אסור קל על אסור חמור.

רבי בון בר חיה בעי: האוכל תרומת חמין בפסח, למי הוא משלם? תפלוגתא דרבי יוחנן ודרבי שמעון בן לקיש, דאיתפלגון, הנוזל תרומה מאבי אמו בהן, רבי יוחנן אמר: משלם לשבט. רבי שמעון בן לקיש אמר: משלם לעצמו. אמר רבי מנא קומי רבי יוסה: מסתברא יודה רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן בחמש שהוא משלם לשבט. אמר ליה: אוף אנא סבר בן, שבן תרומה טמאה אפרה לשבט. אתא רבי יוסה בן רבי בון בשם רבי אחא: אפלו עליה פליגי.

רבי יוסה בעי: הנהנה מן התקדש פחות משנה פרוטה, מהו שיהא חייב בתשלומין? אמר ליה גישמעניה מן הדא: – 'ואת אשר תמא מן הקדש ישלם' (ויקרא ה, טז) – פרט לפחות משנה פרוטה. אית תניי תני, לרבנות לתשלומין. מאן דאמר פרט לפחות משנה פרוטה לתשלומין לקרבן. מאן דאמר לרבנות בתשלומין,

כמה דתימר תמן פחות משנה פרוטה, מזיד אף על פי שאינו משלם חמש ואשם ישלם לשבט, ואמר אוף הכא בן.

אמרין חבריא קומי רבי יוסה:

[דף ט"ז ע"ב]

ולאו מתניתא היא? האוכל תרומת חמין בפסח שוגג משלם קרן וחמש, מזיד פטור מן התשלומין ומדמי העצים. אמר לון: תמן אינו ראוי להשלים עליה, ברם הכא ראוי הוא להשלים עליה.

שוגג בתרומה ומזיד בחמין. שוגג בתרומה ומזיד בנזיר. שוגג בתרומה ומזיד ביום הכפורים: אין תיפתרינה לשני דברים ניהא ואין תיפתרינה לדבר אחד – מחלקת רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש:

הלכה ד' מתני' – אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח, בהמים, בשעורים, בפסמין ובשיפון ובשבילת שועל. ויוצאין בדמאי ובמעשר ראשון שנפלה תרומתו, ובמעשר שני והקדש שנפדו, והבנהנים בחלה ובתרומה. אבל לא בטבל, ולא במעשר ראשון שלא נפלה תרומתו, ולא במעשר שני

והקדש שלא נפדו. הלזות תודה ורקיקי גזיר, עשאון לעצמו, אין יוצאין בהן. עשאון למכור בשוק, יוצאין בהן.

גמרא – בתיב "והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה" (במדבר טו, יט), הייתי אומר, יהוה כל הדברים תביין בחלוקה? תלמוד לומר: "מלחם" – ולא כל לחם. אם "מלחם" – לא כל לחם, אין לי אלא לחמים ולשעורים בלבד, שאר מינין מניין? תלמוד לומר "ראשית עריסותיכם", רבה.

ורבה את הכל. רבי יוסה בשם רבי שמעון: תני רבי ישמעאל בן רבי יונה, רבי זעירא, רבי שמעון בן לקיש בשם רבי ישמעאל, אומר רבי מנא: אוליית לקיסרין, ושמינית רבי אחיה בר זעירא אומר, ואנא הוה אמר לה בשם רבי ישמעאל: נאמר "לחם" בפסח, ונאמר "לחם" בחלה, מה לחם שנאמר בפסח – דבר שהוא בא לידי מצה וחמין, אף "לחם" שנאמר בחלה דבר שהוא בא לידי מצה וחמין. בדקו ומצאו שאין לה בא לידי מצה וחמין אלא תמישת הפינין בלבד, ושאר כל הפינין אינן באין לידי מצה וחמין, אלא לידי סרהון.

רבי יוחנן בן גורי אומר:

[דף י"ז ע"א]

קרמית תיבת בחלה, שהיא באה לידי מצה וחמין. ורבנין אמרי: אינה באה לידי מצה וחמין. ויבדקנה? על עשר בדיקתה הן הולקין. רבי יוחנן בן גורי אומר: בדקוה ומצאו אותה שהיא באה לידי מצה וחמין. ורבנין אמרין: בדקוה ולא מצאו אותה שהיא באה לידי מצה וחמין.

תמן תנינן, תפוח שרסקו ונתנו לתוף עסה וחמצה – הרי זו אסורה. שעורין שנפלו לתוף תבור של מים, אף על פי שהבאישו – מימיו מתרין. תני, רבי יוסה אומר: מתר. רבי אחא רבי אבהו בשם רבי יוסה בר חנינה: מה פליגין במחמין במימיו, אבל במחמין בגופו – דברי הכל מתר. רבי יוסי בדיעתיה, כמה דו אמר תמן – אין תבשילו תבשילו ברורבי פה הוא אומר תכא: אין חמצו חמין ברורבי. תני, פגה שפומנה בתבן ותררה שפומנה בגתלים, אם היו מקצתן מנלין – נפלין בשבת, ואם לאו – אין נפלין.

מנין שהכהנים יוצאין ידי הובתן בחלה ובתרומה, וישראל במעשר שני בפסח? תלמוד לומר "תאכלו מצות" – רבה. יכול יצאו ידי הובתן בפסחים? תלמוד לומר "בכל מושבתתיכם תאכלו מצות" – מצה הנאכלת בכל מושב, יצאו הפסחים שאינן נאכלין בכל מושב. התיבון, הרי מעשר שני הרי אינו נאכל בכל מושב? ראוי הוא להפדות ולהאכל בכל מושב.

רבי בון בר הניה בעי, תלקיח בכסף מעשר שנטמא לרבי יודה, מהו? דתניא, לקיח בכסף מעשר שנטמא – יפדה. רבי יהודה אומר: יקבר, אמרו לו לרבי יודא: מה אם מעשר שני עצמו שנטמא הרי הוא נפדה, תלקיח בכסף מעשר שנטמא אינו דין שיפדה?

אמר להן: לא, אם אמרתם במעשר שני שכן הוא נפדה טהור ברחוק מקום, תאמר בלקיח בכסף מעשר שאינו נפדה טהור ברחוק מקום? הואיל ואינו ראוי להפדות ולהאכל בכל מושב – אין יוצאין בו.

רבי שמעון בן לקיש בעי, מעתה חלת עפת מעשר שני בירושלים, הואיל ואינה ראויה להפדות ולהאכל בכל מושב אין יוצאין בה,

יכול יצא ידי חובתן בחלות תודה ורקיקי נזיר. תלמוד לומר "שבעת ימים מצות תאכלו", מצה נאכלת כל שבעה ואין חלות תודה

[דף י"ז ע"ב]

ורקיקי נזיר נאכלין כל שבעה. רבי יונה בשם רבי שמעון בן לקיש: ממה שנאכלו חלות תודה ורקיקין נזיר בכל גבול ארץ ישראל, לא צריך השונה להוציאן ממושב.

רבי יוסה בשם רבי שמעון בן לקיש: זאת אומרת, שנאכלו חלות תודה ורקיקי נזיר בכל ערי ישראל, לפיכך לא צריך השונה להוציאן ממושב.

ניחא חלות תודה ורקיקי נזיר אינו כן. אמר רבי יוחנן: לית כאן נזירות, נזירות חובה היא. אמר רבי בון בר בהנא: תפתר שפרכה חטאתו בשילה ועלתו ושלמיו בגוב וגבעון.

רבי הנניא רבי עזרה בעון קומי רבי מנא: לא כן אמר רבי בשם רבי יוסה? שלמי חגיגה תבאים בכמה פשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה! אלא פרבי יהודה, דרבי יהודה אמר: חטאת ופסח ליהיד בכמה גדולה, אין חטאת ופסח ליהיד בכמה קטנה. לא אתיא אלא פרבי שמעון, דרבי שמעון אמר: מבין שגזרק עליו אחד מן הדמים – התר הנזיר לשנות בין ולטמא למתים.

רבי סימון בשם רבי יושע בן לוי: אותו בנית שאדם יצא בו ידי חובתו בפסח, צריך שלא יהא בו משקין. רבי ירמיה אמר: למצוה איתאמרת. רבי אמר: למצוה איתאמרת. רבי יודה בן פזי אמר: לעבוב איתאמרת. מלתיה דרבי בון בר הניה אמר: לעבוב איתאמרת. התיב רבי בון בר הניה: והתנינן

חלות תודה, אית לך מימר חלות תודה שאין בהן משקין? אמר רבי יוסה: תמן רביעית היא, ורביעית מתחלקת לכמה מינין.

והיידא אמרה דא? יכול יצא ידי חובתו ברבוכה? תלמוד לומר: "וישמרתם את המוצות" – מצה שצריכה שמור, יצאת זו שאינה צריכה שמור. מפני שאינה צריכה שמור,

[דף י"ח ע"א]

הא אם היתה צריכה שמור יוצאין בה?

והא תני יוצאין במצה מתבטלת אף על פי שאין בה טעם דגן, והוא שיהא רפה דגן. סברין מימר, מתבטלת משקין. נאמר מתבטלת שמשמיין מתבטלת אגוזים. והיידא אמרה דא? יכול שאינו יוצא בפסח אלא בפת הדראה. מנין אפילו פמוצת שלמה? תלמוד לומר: "תאכלו מצות" – רבה. אם בן, מה תלמוד לומר "לקחם עני"? פרט לסורסין, ולחלת המסרת ולאשישה.

יוצאין במצה עכה עד טפח בלקחם הפנים,

יוצאין במצה נא כדי שתפרש ולא תיעשה גידין גידין.

מצה הישנה, תפלוגתא דבית שמאי ובית הלל. אמר רבי יוסה: דברי הכל הוא. מפנין שלא עשאה לשם הפסח – דבר ברי שלא דקדק בה.

יוצאין בפרקין, בין מצירין בין שאינן מצירין, אף על פי שאמרו אין עושין פרקין מצירין בפסח. תני, אמר רבי יודה: שאל ביתוס בן זנבין את רבן גמליאל וחכמים ביבנה, מהו לעשות פרקין המצוירין בפסח? אמרו לו: אסור, מפני שהאשה משתהא בהן, והן באין לידי חמין. אמר להן: אם בן, יעשו אותן בטפוס? אמרו לו: יהו אמרין כל הפרקין אסורין ופרקין ביתוס בן זנבין מתרין. תני, רבי יוסה אומר: עושין פרקין בפרקין, ואין עושין פרקין בגלוסקאות.

הלכה ה' מתני' – ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח, בהזרת, ובעלשין, ובתמכא, ובחרתכינא, ובמרור. יוצאין בהן בין לחין בין יבשין, אבל לא כבושין ולא שלוקין ולא מבשלין. ומצטרפין לבוית. ויוצאין בקלח שלחן, ובדמאי, ובמעשר ראשון שנמלה תרומתו, ובמעשר שני והקדש שנפדו.

גמרא – בהגזרת – חסין. בעלשין – טרוקסיומו. ובתמכה – גנגידין. בהרחבינה – רבי יוסי ברבי בון אמר רבי יוסי חלי. ובמרור – גרק מר ופניו מכסיפין ויש לו שרף. התיבון, הרי חזרת מתוק, הרי אינו קרוי חזרת אלא מתוק. רבי היא בשם רבי הושעיא: כל עצמן אין הדבר תלוי אלא בהגזרת, מה חזרת תחלתה מתוק וסופה מר, כך עשו המוצרים לאבותינו במוצרים, בתחלה "במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך", ואחר כך "וימררו את חייכם בעבודה קשה בהמר ובלבנים";

בין כמושין – אית תניי תני: אכל לא כמושין. אמר רב הסדא: מאן דאמר 'כמושין' – בקלה, מאן דאמר 'אכל לא כמושין' – בעליו.

רבי היה בשם רבי יוחנן: זית פבוש, אמר עליו: 'בורא פרי העין'. רבי בנימין בר יפת בשם רבי יוחנן:

[דף י"ח ע"ב]

גרק שלוק, אמר עליו: 'שחבל נהיה בדברו'. אמר רבי שמואל בר רב יצחק: מתניתא מסייעה לרבי בנימין בר יפת אכל לא כבושין ולא שלוקין ולא מבשלין. אם בעיינן הם – יצא בהם ידי חובתו בפסח.

אמר רבי ועירה: מאן ידע משמע מן רבי יוחנן ואות רבי היה בר בא או רבי בנימין. לא רבי היה בר בא? ועוד מן הדא, מן מה דאנן חמין רבנין עליו לבריייה ונסבין תורמוסין ומכרכין עליו 'בורא פרי האדמה'. ותורמוסין לא שלוקין הן? אין תימר שגנייה היא שאמרה תורה מרורים. תורמוסין, פיון ששלקן במלה מדתן. אמר רבי יוסי בי רבי בון: ולא פליגי, זית על ידי שדרכו לאכל הו, אפלו פבוש – בעינן הוא, גרק פיון ששלקו – נשתנה.

הלכה ו' מתני' – אין שורין את הפרסן לתרנגולים, אכל חולטין. האשה לא תשרה את הפרסן שתוליד בידה למרחין, אכל שפה היא בבשרה יבש. לא ילעום אדם חטין ויניח על מכתו בפסה, מפני שהן מהמיצות.

גמרא – תני, רבי ישמעאל בי רבי יוסי אמר משום אביו: אי זו המעיסה? הנותן חמין לתוף קמה. חליטה – קמה לתוף חמין. והכא בין חמין לתוף מרסן בין מרסן לתוף חמין, בשניש בהן שמנגינת. מלוגמה שגברחה, אית תניי תני – זקוק לבער. ואית תניי תני – אין זקוק לבער. מאן דאמר 'זקוק לבער' – בשנתחמצה ואחר כך גברחה. ומאן דאמר 'אינו זקוק לבער' – בשגברחה ואחר כך נתחמצה.

הלכה ז' מתני' – אין נותנין את הקמת, לא לתוף חרסת ולא לתוף חרדל. אם נתן – יאכל מיד. רבי מאיר אומר: אין מבשלין את הפסח, לא במשקין, ולא במי פרות. אבל סכין ומטבילין אותו בהן. מי תשמישו של נהתום – ישפכו, מפני שהן מחמיצין.

גמרא – תני, אין נותנין את הקמת לתוף חרסת או לתוף חרדל, אם נתן – יאכל מיד. ובלבד שלא ישא. רבי מאיר אומר, מפני שהוא משהא.

בתיב "ויבשל מבשל בפנים" (שמות יב, ט) אין לי אלא מים, מנין לרבות שאר משקין? תלמוד לומר "ויבשל מבשל" – מפל מקום.

[דף י"ט ע"א]

עד פדון פרבי עקיבה, פרבי ישמעאל? תני רבי ישמעאל: קל וחמר, מה אם מים שאינן מפגיין טעמן, את אמר אומר, שאר משקין שפגיין טעמן לא כל שבין?

אין לשון מצה במשקין, אבל מקטפין אותה במשקין. אמר רבי עקיבה: אני הייתי עם רבי אליעזר ועם רבי יהושע בספינה ולשתי מצתן במשקין.

אין לשון מצה ברותהין, מפני שהן חולטין, ולא בפושרין מפני שהן מחמיצין, אבל לשון אותן בצונין. והא תנינן כל הפגהות נלושות בפושרין ומשמרין שלא יחמיצו? רבי אמי בשם רבי שמעון בן לקיש:

תמן הדבר מסור לפגהים, והפגהים זריזין הן, והכא הדבר מסור לנשים, והנשים עצלות הן. לא צורכה דלא. הפגהים עצמן מהו שילשו מצתן בפושרין? יבא ההדא תנא רבי זכריה התניה דרבי לוי: נדה חופפת וסורקת, בהנת אינה חופפת וסורקת. נדה בהנת חופפת וסורקת, שלא לחלק בין נדה לנדה, והכא שלא לחלק בין מצה למצה.

מי תשמישו של נהתום ישפכו מפני שהן מחמיצין. אית תניי תני, שופכן במקום אשברן. אית תני תני, שופכן במקום קטפרם. אמר רבי יוסה: מאן דאמר שופכן במקום אשברן – בשתיה אשברן גבוה, מאן דאמר במקום קטפרם – בשתיה קטפרם גדול. אמר ליה רבי פנחס בשם רבי אילא: הכין הוה רבי חיי בה:

שרה חטין ושעורים פנים, נתחמצו – אסורות, לא נתחמצו – מתרות. רבי יוסה אומר: שרה שעורים פנים, נתבקעו – הרי אלו אסורות. שריין בהמין – מתר, מפני שההמין צופדן. רבי שמואל בר רב יצחק הוה לוי קוסם, יתב בגויה שערין בגין דיהמע, שאל לרבי אימי, אמר ליה: צריף את לבער.

רבי חנינא בריה דרבי הוה ליה דבש מוּזַף בסולית שאל לרבי מנא, אמר ליה צריך את לבער. חד מן איילין דרבי בירי הוה ליה נרבינ דמושא בגו איצרה דהפסים. שאל לרבני, אמרין ליה: אייל גרוף מן תוקתיקן. הורי רבי אימי, באילין נרביא דבוהקא ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת.

הדרן עלך כל שעה

פּרָק שְׁלִישִׁי

הלכה א' מתני' - ואלו עוברין בפסח: פותח הבבלי, ושכר הפודי, והמין האדומי, וזיתום המצרי, וזומן של צבעיו, ועמילן של טבחיו, וקולן של סופרים. רבי אליעזר אומר: אף תבשיטי נשים. זה הפלל,

[דף י"ט ע"ב]

כל שהוא מין דגן - הרי זה עובר בפסח, הרי אלו באזהרה ואין בהן משום פרת.

גמרא - אמר רבי מנא: וכולהון על ידי מווי .

פותח הבבלי - דו יחיב ביה מלמולין דליש. שכר הפודי, דו יחב ביה קמח דשערין. המין האדומי - בסימח דרומיא. בראשונה שהיו עושין יין בטהרה לנסכים, לא היה יין מקמיין, והוון יתבין בגויה שערין בגין דתחמע, והוון צוהיין ליה בסימית דרומיה. זיתום המצרי - זיתיה. וזומי של צבעין - דו יחב בגויה קוצם בגין דיקלוט ציבגא. עמילן של טבחין - אמר רבי הוה בר בא: מכיא מלילות שלא הביאו שלישי וכותשן ועושה אותן פחלות חריע, ונותן בקדרה והוא עביד פילדין.

וקולן של סופרין - באלקסנדריא עבדין אמבטיות של בצק.

רבי אליעזר אומר אף תבשיטי נשים - אית תניי תני, 'תבשיטי'. ואית תניי תני 'טפולי'. מאן דאמר 'טפולי' כל שבין 'תבשיטי'. מאן דאמר 'תבשיטי' הא 'טפולי' - לא.

פתיב "כל מהמצת לא תאכלו" לרבות פותח הבבלי ושכר הפודי והמין האדומי שיהו באזהרה. יכול יהו בהפרת? תלמוד לומר "כי כל אכל המין ונכרתה" (שמות יב, טו). חבריא בעון קומי רבי יונה: חכא פתיב 'כל' וְחָכָא פתיב 'כל', חכא את מרבה וְחָכָא את מועט? אמר לון: באן רבה באוקלין באן רבה בנאכלין. התיבון, והתני 'יוצאין במצה מתבלת אף על פי שאין בה טעם דגן, והוא שיהא רבה

דגן, ואלו הואיל ורבן חמין יהא חיבב? אמר לון: שניא היא, דכתיב "לחם" ואלו אינן לחם. התיב רבי יוסה: והתני

[דף כ' ע"א]

כל עצמו אינו קרוי לחם אלא מצה, "שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני". הכא את ילוף מצה מחמין. ועוד מן הדא דתני יוצא הוא אדם ידי חובתו ברקיק שרוי וברקיק מבשל שלא נמחה, לא אמר אלא שלא נמחה, הא אם נמחה – לא, ולעגין חמין את המחה את החמין ונקיו – חיב. מאי בדין? רבי יוסי בשם רבי אידי: אין המוצו חמין ברור.

מהו שילקה? רבי ירמיה בשם רבי לעזר, רבי לא בשם רבי שמעון בן לקיש: אף ללקות אין לוקה, דתני, על חמין ברור חיב פרת, ועל ערובו סופג ארבעים. רב אמר: זה שיעור, ואמר זה פותח הבבלי ושכר המדי. אמר רבי בון בר בהנא קומי רבי לא: תפתר בחמין ומצה שנתערבו. אמר רבי יוסה: קושיותה על הדא דרבי בון בר בהנא, מה נן קיימין? אם בשרבו חמין – חיב פרת. אם בשרבו מצה – יוצא פתן ידי חובתו בפסת. אמר רבי שמואל בר רב יצחק: תנא רבי יושע אונייה: תפתר שיש בו חמין ואין בו פזית, ברבי שמעון, דרבי שמעון אמר: כל שהוא – למכות.

רבי ירמיה רבי שמואל בר רב יצחק בשם רב: קדרה שבשל בה מודה – לא יבשל בה מאותו חמין אלא לאחר הפסת, הא ממין אחר מתר, ובלבד לאחר שלשה תבשילין. בשם שהוא בטל על שאינו מינו כד יבטל על מינו. מין מעורר על מינו לאסר.

אמר רבי יעקב בר זבדי: רבי אבהו מפקד לטהונייא דלא מיתן קופייה אילין על אילין, דלא ירתהון ויהמעון. רבי היננא בר פפא

[דף כ' ע"ב]

אזל ליה גבי טהונייא. רבי יוסי בי רבי בון טהון ליה צרף. רבי אבון הורי לטהונייא מיתן טרמין דמוי בגין מידיה ומתלנה ארבעה זימנין.

רבי חנניה ורבי מנא, חד אמר: בעשבין שרי, מטננה אסור, וחורנה: מיחלף. אמר רבי חנניה בריה דרבי הלל: ואפילו במאן דאמר בעשבין שרי, בלוקטון משש שעות ולמעלו, מה דטלא פייגא מינהון.

הלכה ב' מתני' – בצק שבסדקי ערבה, אם יש פזית במקום אחד – חיב לבער. ואם לא – בטל במעוטו.

וכן לענין הטמאה, אם מקפיד עליו - חוצין. ואם רוצה בקיומו - הרי הוא כערכה.

בצק החרש, אם יש פיוצא בו שהחמיין - הרי זה אסור.

גמרא - חבריא בשם רבי יוחנן, רבי סימון בשם רבי יושע בן לוי: בנקלף בלוי באתת. עד כדין לח,

יבש - מאחר שאלו היה לח היה נקלף בלוי באתת, ואפילו יבש כמדר הנזה.

רבי ירמיה בשם רבי זעיריה: שני חצתאי ויתים בתוך הבית - אין הבית מצרף. בתוך הפלי - הפלי

מצרף. והא תנינן פחות מיכן - בטל במוטו?! פאן בתלוש וכאן במחבר.

מהו מעטו בטל, או מכיון שנוראה לבקר צריד לבקר את בלוי? עד איכין סברין מימר עד רבה של

ערכה, מה מעט רבה של ערכה בטל או מכיון שנוראה לבקר צריד לבקר את בלוי.

[דף כ"א ע"א]

תמן אמר רבי ירמיה בשם רבי זעיריה: שני חציי ויתים בתוך הבית - אין הבית מצרף. בתוך הפלי

- הפלי מצרף, והכא הוא אמר הכין?!

אם הקפיד עליו חוצין הוא לטבילה, ואם לאו אינו חוצין לטבילה. היא טבילה היא הוזה. אינו חבור

לטמאה, מן הדא, אם רוצה הוא בקיומו הוא כערכה, ואם לאו כגופה של ערכה.

רבי שמעון בן לקיש אמר: כך שנה רבי - צואה שתחת הכפא - חבור לטמאה ואינו חבור להוזה.

רבי שמעון בן לקיש בשם רבי שמעון בר כהנא: אבר מדלדל, צפרן מדלדלת, וצואה שתחת הכפא

והדוק קירויה, וקרויה. רבי יוסי בי רבי בון אמר: אף פשות שלקטו - חבור לטמאה ואינו חבור להוזה.

מה בין טמאה מה בין הוזה? אמר רבי לא: בהוזה פתיב "והזה על האהל ועל כל הפלים", ועל כל

המקומין שפבלי ברם הקא "לקם" - כל שהוא לצרף לקם.

תמן אמרין טרקטה. הורי רבי יצחק מיעבד חד. תרי תלתא - אסור, אלא אין שוג ידוי במיא .

תני, קובטיות בירתיות - צריד לבקר. הורי רבי יוסי באילין פלולינא - צריד לבקר.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: בצק שצנן, לא היה שם אחר פיוצא בו שהחמיין, עד איכין? רבי יעקב בר

אחא רבי עולא דקיסרין בשם רבי חנינה: עד כדי הלוח ארבע מיל.

הלכה ג' מתני' – ביצד מפרישין חלה כטמאה ביום טוב? רבי אליעזר אומר, לא תקרא לה שם, עד שתאפה. רבי יהודה בן בתירא אומר: תטיל בצונן. אמר רבי יהושע, לא זה הוא המין שמוהרים עליו ב"ב יראה וכבל ומצא", אלא מפרשתה ומניחתה עד הערב, ואם החמיצה – החמיצה.

גמרא – מתניתא בשנממאת לאהר לגולה,

[דף כ"א ע"ב]

אבל אם נממאת קדם לגולה – יעשנה קבין. ובשלושה ביום טוב, אבל אם לשה מערב יום טוב, פהדא דתני: הלש עסה ביום טוב – מפריש חלתה ביום טוב. לשה מערב יום טוב, ושכח להפריש חלתה – אסור לטלטלה, אין צדף לומר לטול ממונה.

'עירם' לא אמר, אלא לש! הא עירם לא. אמר רבי שמואל אחוי דרבי ברכיה: תפתר בעסה טמאה שאינו מפריש חלתה אלא בסוף. אמר רבי יוסה בי רבי בון: בדין היה בעסה מהורה שלא יפריש חלתה אלא בסוף, תקנה תקנו בה שיפרישנה תחלה, שלא תטמא את העסה. מתניתא ביום טוב של פסח, הא בעצרת וכהג מתר. רבי יוסה בי רבי בון, רבי חונא בשם רבי אחא: אפילו בעצרת וכהג אסור על שם: "כל מלאכה לא יעשה בהם". מה בינה לקניבת נרק? של תרומה זו ראויה לאכילה וזו אינה ראויה לאכילה. רבניו דמיקרין בעויו: מה בינה לבורר קטנית ביום טוב?

ביצד יעשה? על דרבי אליעזר – מערים ואומר: 'זו אני רוצה לוכל, וזו אני רוצה לאכול' ואופה את בלה. ובשהוא רודה, מערים ואומר: זו אני רוצה לישן זו אני רוצה לישן, ומשיר אחת. אמר ליה רבי יושע:

[דף כ"ב ע"א]

לא נמצאת בשורף קדשים ביום טוב? אמר לו רבי אליעזר: מאליהן הן נשרפין. אמר לו רבי יושע: לא נמצאת עובר על "בל יראה ובל ומצא"? אמר לו: מטב לעבור מצוה בלא תעשה שלא באת לפניו ממצוה בלא תעשה שבאת לפניו.

אמר רבי פנחס: אתיון אילין פלוגתא באילין פלגותא, דתנינן תמן: הנתנין במתנה אחת וכו'. אמר לו רבי אליעזר: ולא נמצאת עובר על "בל תגרע"? אמר לו רבי יהושע: ולא נמצאת עובר על כל תוסף? אמר לו: מטב לעבור על מצות בלא תעשה שלא באת לפני, ממצוה בלא תעשה שבאת לפני.

מִסְכַּת עֲבוּדָה זְרָה פְּרָק רֵאשׁוֹן

א, נחום המדי אומר: יום אחד בגליות לפני אידיהן אסור. במה דברים אמורים? באידיהן הקבועים, אבל באידיהן שאינן קבועין - אינו אסור אלא אותו היום בלבד. אף על פי שאמרו שלשה ימים, אסור לשאת ולתת עמהם. במה דברים אמורים? בדבר המתקנים, אבל דבר שאינו מתקנים - מתר. אף דבר המתקנים, לקח או שמכר - הרי זה מתר. רבי יהושע בן קרחה אומר: כל מלוג בשטר - אין נפרעין ממנו, ושאין בשטר - נפרעין ממנו, מפני שהוא כמציל מידם.

אב, לא ישא אדם ויתן עם העובד כוכבים ביום אידו, ולא יקל עמו את ראשו, ולא ישאל בשלומו במקום שמתחשב. מצאו לפי דרכו - שואל בשלומו בכד ראש. שואלין בשלום העובדי כוכבים באידיהן, מפני דרכי שלום. אמנין ישראל שהיו עושין אצל העובד כוכבים בביתו של ישראל - מתר. בביתו של עובד כוכבים - אסור. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם היה שכיר היום, בין בביתו של ישראל בין בביתו של עובד כוכבים - אסור. אם היה שכיר קבולת, בביתו של ישראל - מתר. בביתו של עובד כוכבים - אסור. במחבר לקרקע, בין כף ובין כף - אסור. בעיר אחרת, בין כף ובין כף - מתר. ואף על פי שגמר את כליו לפני אידו, לא יוליכנו לו ביום אידו, מפני ששמח ביתו. עיר אחת עושה ועיר אחת אינו עושה, אמה אחת עושה ואמה אחת אינה עושה, משפחה אחת עושה ומשפחה אחת אינה עושה. העושין - אסורין. ושאין עושין - מתרין. קלנדא, אף על פי שהכל עושין - אין אסור אלא לפולחין בלבד. סטרוניא - יום שאחזו בו את המלכות. קראטוסס - יום גנוסיא של מלכי עובדי כוכבים. יום של כל מלך ומלך - הרי הוא כרבים. יחיד, אפלו יום המשתה שלו, ויום שנעשה בו שלטון. רבי

מאיר אומר: אף יום שעמד בו מחליו אסור.

אג, יריד שבתוך הפרך, אין הולכין, לא לאותו הפרך ולא לעירות הסמוכות לו - מפני שהוא כנראה הולך לו ליריד; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין אסור אלא הפרך בלבד. יריד שבתוך הפרך - אסור. חוץ לפרך - מתר. ושחויז לפרך, חוץ לפרך - אסור. תוף הפרך - מתר. וחניות המוקלות לו, מכל מקום - הרי אלו אסורות. עובר אדם בשירה ממקום למקום, ונכנס לפרך, שהיריד בתוכו, ואינו חושש, מפני שהוא נראה כהולך ליריד. יריד שנתנה מלכות, וישנתנה מדינה, וישנתנה גדולי מדינה - מתר. אין אסור, אלא יריד של עבודת כוכבים בלבד. הולכין ליריד של עובדי כוכבים, ומתרפאין בהן רפוי מוון, אבל לא רפוי נפשות. <ואין> לוקחין מהן בתים שדות וכרמים, בהמה עבדים ושפחות, מפני שהוא כמציל מידם. וכותב ומעלה בערכים. כהן מטמא להעיד עליהן בחוצה לארץ. כשם שמשמא בחוצה לארץ, כך מטמא בבית הקברות, מטמא לתלמוד תורה, מטמא לשא אשה. רבי יהודה אומר: אם יש לו ממי שילמד - הרי זה לא יטמא. ואם לאו - הרי זה יטמא. רבי יוסי אומר: אף על פי שיש לו ממי ילמד - יטמא, שלא מכל אדם זוכה אדם ללמד, אלא ממי שזכה לו. אמרו על יוסף הכהן, שהיה מטמא ויוצא אצל רבי יוסי לצדין. לא יצא כהן לחוצה לארץ, ואפילו לשא אשה, אלא אם כן הבטיחהו. תגרין שהקדימו זמנו של יריד, או שאחרו זמנו של יריד - מתר. אין אסור אלא זמנו של יריד בלבד. ארבע אבקות הן: אבק רבית, אבק שביעית, אבק עבודת כוכבים, אבק לשון הרע.

אבק של רבית - לא ישא אדם ויתן בהן ואותו של חברו, מפני אבק רבית.

אַבְק שְׁבִיעִית - לא יִשָּׂא אָדָם וַיִּתֵּן עִם הָעוֹבֵד כּוֹכְבִים בְּפִרוֹת מִפְּנֵי אַבְק שְׁבִיעִית.

אַבְק עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים - לא יִשָּׂא אָדָם וַיִּתֵּן עִם הָעוֹבֵד כּוֹכְבִים בְּיוֹם אִידוֹ, מִפְּנֵי אַבְק עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים.

אַבְק לְשׁוֹן הָרֵע - לא יִשָּׂא אָדָם וַיִּתֵּן בְּטוֹבָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, מִפְּנֵי אַבְק לְשׁוֹן הָרֵע.

יִשְׂרָאֵל הוֹלְכִין לְיָרִיד - מִתֵּר לְשֵׁאת וְלִתֵּת עִמָּהֶן. וּבַחֲזִירָה - אָסוּר, מִפְּנֵי שְׁנֵהֲגוּ בַעֲבוֹדַת כּוֹכְבִים. וְהָעוֹבֵד כּוֹכְבִים, בֵּין בַּהֲלִיכָה בֵּין בַּחֲזִירָה - מִתֵּר. עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים הַהוֹלְכִין לְתַרְפוֹת - אָסוּר לִתֵּת וְלִשְׂאֵת עִמָּהֶן. וּבַחֲזִירָה - מִתֵּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כַּעֲבוֹדַת כּוֹכְבִים שֶׁהֵנִיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ. וְיִשְׂרָאֵל, בֵּין בַּהֲלִיכָה בֵּין בַּחֲזִירָה - אָסוּר. לא יִטִּיל יִשְׂרָאֵל עִם שִׁירָה בַּתְּרַפּוֹת, אֲפִלּוּ לְצֵאתָ, אֲפִלּוּ מִקְדִּים, אֲפִלּוּ מִחֲשִׁיף, אֲפִלּוּ מִתִּירָא מִפְּנֵי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, מִפְּנֵי לְסֻטִים, מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה, שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים ט): "לֹא תִלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים". רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: אִם רָאִיתָ צְדִיק שִׁיצָא לְדֶרֶךְ וְאַתָּה מִבְּקֵשׁ לְצֵאתָ לְאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ, הַקָּדִים עַל יַדְךָ שֶׁלֶּשֶׁה יָמִים אוֹ אַחַר עַל יַדְךָ שֶׁלֶּשֶׁה יָמִים, כְּדֵי שֶׁתִּצָּא עִמּוֹ, מִפְּנֵי שְׁמֵלֶאכִי הַשֶּׁרֶת מְלוּיִן אוֹתוֹ, שְׁנֵאָמַר (תְּהִלִּים א): "כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לְךָ" וְגו'. וְאִם רָאִיתָ רָשָׁע שִׁיצָא לְדֶרֶךְ, וְאַתָּה מִבְּקֵשׁ לְצֵאתָ לְאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ, הַקָּדִים עַל יַדְךָ שֶׁלֶּשֶׁה יָמִים, אוֹ אַחַר עַל יַדְךָ שֶׁלֶּשֶׁה יָמִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִצָּא עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ, מִפְּנֵי שְׁמֵלֶאכִי שֶׁטָּן מְלוּיִן אוֹתוֹ, שְׁנֵאָמַר (תְּהִלִּים קט): "הַפְּקֵד עָלָיו רָשָׁע וְשִׁטָּן יַעֲמֵד עַל יְמִינוֹ".

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִם יֹאמְרוּ לְךָ יְלָדִים - בְּנֵה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֵל תִּשְׁמַע לָהֶן! וְאִם יֹאמְרוּ לְךָ זְקֵנִים סְתוּר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁמַע לָהֶן! מִפְּנֵי שֶׁבְנֵי יְלָדִים סְתִירָה וְסְתִירַת זְקֵנִים בְּנֵי. וְרֵאִיָּה לְדָבָר - רַחֲבֵעַם בֶּן שְׁלֹמֹה. שְׁאָלוּ אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מִהוּ שִׁילְמַד אָדָם אֶת בְּנוֹ סֵפֶר יוֹנִי? אָמַר לָהֶן:

לְמַד בְּשָׂעָה שְׂאִינָהּ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, שְׁנֵאָמַר (יהוֹשֻׁעַ א): "וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה".

אִד, מִכְּלָם הִיָּה מוֹכֵר לָהֶם חֲבִילָה, וְכִמָּה הִיא חֲבִילָה? רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר: בְּלִבְנוֹנָה, אֵין פְּחוֹת מִשְׁלֶשֶׁה מַנְיָן. מוֹכֵר לְתַגָּר אוֹ מוֹכֵר לְבַעַל הַבַּיִת, אִם הִיָּה תַגָּר חֲשׂוֹד - אָסוּר לְמְכוֹר לוֹ.

מוֹכֵר לוֹ חֲזִירִין, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ שְׂמָא מוֹכֵר לַעֲבוֹדַת כּוֹכְבִים. מוֹכֵר לוֹ יֵיִן וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ שְׂמָא מִנְסָכוֹ לַעֲבוֹדַת כּוֹכְבִים. וְאִם פִּרְשׁ לוֹ אֲפִלּוּ מִיָּם וְמִלַּח - אָסוּר לְמְכוֹר לוֹ.

מוֹכֵר לוֹ תְּרַנְגוּל לְבָן בֵּין הַתְּרַנְגוּלִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בַּמָּה דְּבָרִים אָמּוּרִים? בְּזִמָּן שְׂאָמַר לוֹ: מְכַר לִי תְּרַנְגוּל סֹתָם, אַבְּל אִם פִּרְשׁ לוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא חוֹלָה, אוֹ לְמַשְׁתָּה בְּנוֹ - הָרִי זֶה מִתֵּר.

מִסְכַּת עֲבוֹדָה זָרָה פָּרָק שְׁנִי

ב,א לּוֹקַחֲחִין מִהֵן בַּהֲמָה לְנִסְיוֹן, וּמַחֲזִירִין לָהֶן כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. וְכַשֵּׁם שֶׁלּוֹקַחֲחִים מִהֵן בַּהֲמָה לְנִסְיוֹן, וּמַחֲזִירִין לָהֶן כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם - כֶּךָ לּוֹקַחֲחִין מִהֵן עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת לְנִסְיוֹן, וּמַחֲזִירִין לָהֶן כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. כָּל זִמָּן שֶׁאַתָּה רִשְׁאֵי לְהַחֲזִיר לְיִשְׂרָאֵל - אַתָּה רִשְׁאֵי לְהַחֲזִיר לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. אִי אַתָּה רִשְׁאֵי לְהַחֲזִיר לְיִשְׂרָאֵל - אִי אַתָּה רִשְׁאֵי לְהַחֲזִיר לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. מוֹכֵר יִשְׂרָאֵל בַּהֲמָתוֹ לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים עַל מְנַת לְשַׁחוּט. יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גְּבִיו וְהָעוֹבֵד כּוֹכְבִים שׁוֹחֵט. לּוֹקַחֲחִין מִהֵן בַּהֲמָה לְקַרְבָּן, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם רוֹבֵעַ, מִשׁוּם נִרְבָּעַ, מִשׁוּם מְקַצֶּה, מִשׁוּם נַעֲבָד, וְכַשֵּׁם שֶׁאֵין מוֹכְרִין לָהֶן בַּהֲמָה גִּסָּה - כֶּךָ אֵין מוֹכְרִין לָהֶן תְּחֵה גִּסָּה - וְאִף בְּמִקּוֹם שֶׁמוֹכְרִים לָהֶן בַּהֲמָה דִּקָּה - אֵין מוֹכְרִין לָהֶן תְּחֵה דִקָּה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: מוֹכְרִין לָהֶן כְּלָבִים, שְׁגוּרִים, חֲלָדוֹת, סְנָאִים, חֲתוּלוֹת וְקָפוֹת. דְּבָרִים הַמְּנַקְיִין אֶת הַבַּיִת. וְכַשֵּׁם שֶׁאֵין מוֹכְרִין לָהֶם - כֶּךָ אֵין מַחְלִיפִין לָהֶם, לֹא רָעִים בִּפְיָן וְלֹא יָפִין בְּרָעִים. לֹא

שבּוּרין בשלמים ולא שלמים בשבוּרין. רבי יהודה מתיר בשבוּרה, מפני שאינה יכולה להתרפאות. אמרו לו: והרי הוא מרביעה והיא יולדת. רבי יוסי בן בתירה מתיר בסוס, שאינו עושה מלאכה בשבת, שחִיבין עליה חטאת; וחכמים אוסרין, משום שני דברים משם כלי זין ומשם בהמה גסה. אין מוכרין להם לא כלי זין, ולא זין, ואין משחזיין להם את הזין, ואין מוכרין להם, לא סדין, ולא כבליו, ולא קולרין, ולא שלשלאות של ברזל.

בב, אחד העובד כוכבים ואחד הכותי - מוסרין להם שדות גזוזות, תבואה קצורה ואילנות קצוצין. רבי יהודה אומר: שחת, לגז על מנת שתגוז. תבואה לקצר - על מנת שתקצר. אילנות לקוץ - על מנת לקצצם. העולה לסרטיאות של עובדי כוכבים - אסור משום עבודת כוכבים; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: בזמן שמזבלין - אסור משום עבודת כוכבים. ואם אינם מזבלין - אסור משום מושב לצים.

ההולך לצטריונין¹, ורואה את הנחשים ואת החברים, מוליון, סגילאדין, סגילאדה² - אסור משום מושב לצים, שנאמר (תהלים א): "ובמושב לצים לא ישב" - אלה מדות שמביאין את האדם לידי בטול תלמוד תורה. העולה לתרטיאות של עובדי כוכבים, אם צווח מפני צרף - מתר. ואם מתחשב - הרי זה אסור. היושב באסטרין³ - הרי זה שופך דמים. רבי נתן מתיר משום שני דברים, מפני שצווח ומציל את הנפשות, ומעיד על האשה שתגשא. הולכין לצטריונין - מפני שצווח

ומציל את הנפשות. ולכרקמים⁴ - מפני ישוב מדינה. ואם מתחשב - הרי זה אסור.

בג, אין משפירין להם בתים שדות וכרמים, ואין גותנין להן אריסות וקבולת בהמה. [אחד העובד כוכבים ואחד הכותי]. במה דברים אמורים? בארץ ישראל, ובסוריא משפירין בתים אבל לא שדות, כאן וכאן, לא ישכיר אדם שדהו לעובד כוכבים; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: אף בארץ ישראל משפירין בתים, ובסוריא מוכרין בתים ומשפירין שדות. ובחוצה לארץ מוכרין אלו ואלו. כאן וכאן לא ישכיר ישראל את ביתו לעובד כוכבים, שבידוע שמכניס לתוכו עבודת כוכבים, אבל משפירין להם אוריאות⁵, אוצרות ופונדקיות, אף על פי שבידוע שמכניס לתוכו עבודת כוכבים. משכיר ישראל ביתו לכותי ואינו חושש שמכניס בתוכו עבודת כוכבים. רבן שמעון בן גמליאל אומר: בכל מקום, לא ישכיר ישראל מרחץ לעובד כוכבים מפני שנקראת על שם ישראל, ורוחצין בו בשבת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בכל מקום, לא ישכיר ישראל שדהו לעובד כוכבים, מפני שנקראת על שם ישראל, ועושים בה ביום טוב.

מִסְכֵּת עֲבוּדָה זָרָה פָּרָק שְׁלִישִׁי

גא, מעמידין בהמה בפונדקיות של כותים, אפלו זכרים אצל נקבות, ונקבות אצל זכרים. ואין צריך לומר: זכרים אצל זכרים, ונקבות אצל נקבות. ומוסרים בהמה לרועה שלהן, ומוסרין לו תינוק ללמדו ספר וללמדו אמנות, ולהתיחד עמו. בת ישראל מילדת ומניקה בנה של כותית.

⁴ מצודים סביב חומת העיר ועושים שם כל מיני

צחוק.

⁵ רפת של סוסים.

¹ איצטדיון שבו היו נהמים שורים זה בזה.

² כל אלו מיני לצנים.

³ מקום שדנים שם דיני נפשות.

המספר את העובד כוכבים, כיון שהגיע לבלוריתו - שומט את ידו.

גב, לוקחין מן העובדי כוכבים ספרים ותפלין ומזוזות, ובלבד שהיו כתובין עליהן פתקנן. מעשה בעובד כוכבים אחד, שהיה כותב ספרים בצידן, וכא מעשה לפני חכמים, ואמרו: מתר לקח ממנו. מוכרין לעם הארץ ספרים תפלין ומזוזות, ואין לוקחין תפלין אלא מן הממחה. ואם לקח ממי שאינו ממחה, ומצא בידו שתי כריכות של תפלין - בודק ממנו תפלה אחת של יד או של ראש, בצבת הראשון, וכן בשני, וכן בשלישי, וכן ברביעי.

גג, לוקחין מעם הארץ עבדים ושפחות, בין גדולים בין קטנים. ומוכרין לעם הארץ עבדים ושפחות, בין קטנים בין גדולים. ולוקחין מהן בנות קטנות אבל לא גדולות; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: גדולות, ומקבלות עליהן. אין נוהגין להן בנות, לא קטנות ולא גדולות; דברי רבי. וחכמים אומרים: נוהגין להן גדולה, ופוסק עמו על מנת שלא תעשה טהרות על גביו. ומעשה ברבן גמליאל הזקן שהשיא את בתו על שמעון בן נתנאל הכהן, ופסק עמו על מנת שלא תעשה עמו טהרות על גביו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אינו צריך, שאין כופין את החבר שיעשה טהרות על גבי עם הארץ, ואיזה הוא עם הארץ? כל שאינו אוכל חוליו בטרה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: כל שאינו מעשר.

גד, הלוקח עבדים ערלים מן העובד כוכבים, ומלץ ולא הטבילין, וכן בני השפחות שלא טבלו, בין מלץ בין ערלין - הרי אלו עובדי כוכבים. מדרסן - טמא. וינים, בגדולים - אסור. בקטנים - מתר. ואיזהו גדול? כל שהוא זוכר ומזכיר עבודת כוכבים ומשמישיה. ואיזהו קטן? כל שאינו מזכיר עבודת כוכבים ומשמישיה. רבי יוסי אומר: חזקת עבד ישראל, אפלו ערלים - הרי אלו כנענים, עד

וכותית מילדת ומניקה בנה של בת ישראל. אין מעמידין בהמה בפונדקאות עובדי כוכבים, אפלו זכרים אצל זכרים, ונקבות אצל נקבות, שהזכר מביא זכר, והנקבה מביאה נקבה. ואין צריך לומר: זכרים אצל נקבות, ונקבות אצל זכרים. ואין מוסרין בהמה לרועה שלהן, ולא תינוק ללמדו ספר, וללמדו אמנות, ולהתיחד עמו.

בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים, מפני שמגדלתו לעבודת כוכבים. אבל עובדת כוכבים מניקה את בנה של ישראל ברשותה. בת ישראל לא תילד את העובדת כוכבים, מפני שמילדת לעבודת כוכבים. ועובדת כוכבים לא תילד את בת ישראל מפני שחשודין על הנפשות; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: עובדת כוכבים מילדת את בת ישראל, בזמן שאחרים עומדים על גבה, בינה לבינה - אסור, מפני שחשודין על הנפשות. מתרפאין מהן רפוי ממון, אבל לא רפוי נפשות. לא תחתך עובדת כוכבים את העבר במעיה של אשה בת ישראל. ולא תשקנה כוס עקרין - שחשודין על הנפשות.

לא יתיחד ישראל עם העובד כוכבים, לא במרחץ ולא בבית המים. נדבק ישראל עם העובד כוכבים בדרך - נוהגו לימין ואין נוהגו לשמאלו. רבי שמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה אומר: בסיף מימינו, ובמקל משמאלו. שניהן עולין למעלה ויורדין בירידה. ישראל עולה למעלה ועובד כוכבים למטה. לא ישח, שמא ירוץ את גלגלתו וירחיב לו דרך. שאלו: "להיכן אתה הולך"? מפליגו, כדרך שאמר יעקב לעשו (בראשית לג): "עד אשר אבא אל אדני שעירך" - והלך לו לסכות!

ישראל המסתפר מן העובד כוכבים - רואה במראה. מן הכותי - אין רואה במראה. התירו לבית רבן גמליאל להיות רואין במראה, מפני שהן זקוקין למלכות. ישראל

שְׂיֹדַע בְּהֵן שְׁהֵן בְּנֵי שְׁפָחוֹת שְׁלֵא טְבִלוּ. חֲזָקַת עֲבָדֵי כּוֹתִים מְלִין - הָרִי אֱלוּ כּוֹתִים. עֲרָלִים - הָרִי אֱלוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, עַד שְׂיֹדַע שְׁהֵן בְּנֵי שְׁפָחוֹת כְּנַעֲנִיּוֹת. חֲזָקַת עֲבָדֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, אֶפְלוּ מְלִין - הָרִי אֱלוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים.

ג,ה לְעוֹלָם מְלִין אֶת הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים לְשֵׁם גֵּר, וְעוֹבֵד כּוֹכָבִים לֹא יְמוּל אֶת יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שְׁחֲשׂוּדִים עַל הַנְּפֹשׁוֹת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: עוֹבֵד כּוֹכָבִים מֵל אֶת יִשְׂרָאֵל בְּזִמְן שְׁאַחֲרִים עוֹמְדִין עַל גְּבִיּוֹ, בֵּינוּ לְבֵינוּ - אָסוּר; מִפְּנֵי שְׁחֲשׂוּדִין עַל הַנְּפֹשׁוֹת. יִשְׂרָאֵל מֵל אֶת הַכּוֹתֵי, וְכוֹתֵי לֹא יְמוּל אֶת יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שְׁהֵן מְלִין לְשֵׁם הַר גְּרִיזִים; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוֹדָה. אֲמַר לֹא רַבִּי יוֹסִי: הֵיכָן מְצִינּוּ מִיֵּלָה בַּתּוֹרָה שְׁאִינָה לְשֵׁם בְּרִית? אֵלֵא לְשֵׁם הַר גְּרִיזִים עַד שְׁתַּצֵּא נִפְשׁוֹ. וּמוֹכְרִין לָהֶם, וְנוֹתְנִין לָהֶם מַתְּנַת חֲנָם. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שְׁאִינוּ מִפִּירוֹ, אוֹ שְׁהִיָּה עוֹבֵר מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, אֲבָל אִם הָיָה שְׁכֵנוֹ אוֹ אוֹהֵבוֹ - הָרִי זֶה מִתֵּר, שְׁאִינוּ אֵלֵא כְּמוֹכְרוֹ לוֹ. כְּתוּב אוֹמֵר: "לֹא תִכְרַת לָהֶם בְּרִית וְלֹא תִחַנְּם", אִם לְלַמֵּד עַל הַבְּרִית - הָרִי בְּרִית אֲמוּר, אֵלֵא לְמָה נֶאֱמַר "לֹא תִחַנְּם"? מִלְּמַד שְׁאִין נוֹתְנִין לָהֶם מַתְּנַת חֲנָם.

מִסְכַּת עֲבוּדָה זָרָה פְּרָק רַבִּיעִי

ד, א הַמוֹכֵר עֲבָדוֹ לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים - הָרִי זֶה יֵצֵא בֶּן חוֹרִין, וְצָרִיךְ גֵּט שְׁחִירוֹ מִרְבוּ הָרֵאשׁוֹן. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שְׁלֵא כְּתַב לוֹ אוֹנוֹ, אֲבָל כְּתַב לוֹ אוֹנוֹ - זֶה הוּא גֵּט שְׁחִירוֹ. בֵּין שְׁמָכְרוּ לוֹ, בֵּין שְׁנַתְּנוּ לוֹ בְּמַתְּנָה - יֵצֵא בֶּן חוֹרִין, שְׁמָא יֵצֵא לְרִשׁוֹת שְׁאִינָה רִשׁוֹת לָהֵן עֲלֵיו. אִם עָשָׂה עֲלָיו הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים נִימוּסוֹת - יֵצֵא בֶּן חוֹרִין. וְאִם לֹא - לֹא יֵצֵא בֶּן חוֹרִין. נְטִלוּ בְּחוּבוֹ, אוֹ שְׁנַפְּלוּ לוֹ בְּסִיקָרִיקוֹן - יֵצֵא בֶּן חוֹרִין. יִרְשׁ עֲבָדִים מִן הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים, עַד שְׁלֵא בָּאוּ לְרִשׁוֹתוֹ - מִתֵּר לְמוֹכְרָן לְעוֹבֵד

כּוֹכָבִים. מִשְׁבָּאוּ לְרִשׁוֹתוֹ - אָסוּר לְמוֹכְרָן. וְכֵן אִתָּה אוֹמֵר בֵּינָן נֶסֶךְ: עַד שְׁלֵא בָּא לְרִשׁוֹתוֹ - דְּמִיו מִתְרִין, מִשְׁבָּא לְרִשׁוֹתוֹ - דְּמִיו אָסוּרִין. יִשְׂרָאֵל וְעוֹבֵד כּוֹכָבִים שְׁלָקְחוּ מִקַּח בְּשִׁתְּפוּת, וְחִזּוּר וְלִקְחוּ מִקַּח אַחֵר בְּשִׁתְּפוּת, לֹא יֵאמַר לוֹ: טוֹל אִתָּה דְּבָרִים שְׁבַמְקוֹם פְּלוֹנֵי בְּמִקַּח רֵאשׁוֹן, וְאֲנִי דְּבָרִים שְׁבַמְקוֹם פְּלוֹנֵי בְּמִקַּח שֵׁנִי. אֲבָל אוֹמֵר לוֹ: טוֹל אִתָּה דְּבָרִים שְׁבַמְקוֹם פְּלוֹנֵי, וְאֲנִי דְּבָרִים שְׁבַמְקוֹם פְּלוֹנֵי בְּמִקַּח רֵאשׁוֹן. טוֹל אִתָּה דְּבָרִים, וְאֲנִי דְּבָרִים שְׁבַמְקוֹם פְּלוֹנֵי בְּמִקַּח שֵׁנִי:

ד, ב הַמוֹכֵר עֲבָדוֹ בַּחוּצָה לְאֶרֶץ - יֵצֵא בֶּן חוֹרִין וְצָרִיךְ גֵּט שְׁחִירוֹ מִרְבוּ שֵׁנִי. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: פְּעָמִים יוֹצֵא, פְּעָמִים אֵינוּ יוֹצֵא. כִּיצַד? אֲמַר לוֹ: אֲנִי פְּלוֹנֵי בֶּן פְּלוֹנֵי מוֹכֵר אֲנִי עֲבָדֵי פְּלוֹנֵי לְפְלוֹנֵי אֲנִיטוּכִי - יֵצֵא בֶּן חוֹרִין. לְפְלוֹנֵי אֲנִיטוּכִי הַשְּׂרׁוּי בְּלוֹד - לֹא יֵצֵא בֶּן חוֹרִין. יִרְשׁוּ עֲבָדִים בַּחוּצָה לְאֶרֶץ, עַד שְׁלֵא בָּאוּ לְאֶרֶץ - מִתֵּר לְמוֹכְרָן לְחוּצָה לְאֶרֶץ. מִשְׁבָּאוּ לְאֶרֶץ - אָסוּר לְמוֹכְרָן לְחוּצָה לְאֶרֶץ.

ע, א עֲבָד שְׁבָרַח בַּחוּצָה לְאֶרֶץ - אִין רְבוּ רֵשָׁא לְמוֹכְרוֹ. יֵצֵא עֲבָד עִם רְבוּ לְסוּרְיָא לְפִיכְךָ אִם מְכָרוּ שֵׁם - הָרִי זֶה מְכוּר. עֲבָד שְׂיֵצֵא עִם רְבוּ עַל מְנַת לְחִזּוּר - כּוֹפִין אוֹתוֹ לְחִזּוּר. עַל מְנַת שְׁלֵא לְחִזּוּר - כּוֹפִין אוֹתוֹ שְׁלֵא לְחִזּוּר. בָּא מַחוּצָה לְאֶרֶץ עַל מְנַת לְחִזּוּר - אִין כּוֹפִין אוֹתוֹ לְחִזּוּר. שְׁלֵא לְחִזּוּר - כּוֹפִין אוֹתוֹ שְׁלֵא לְחִזּוּר:

ד, ג הַמוֹכֵר עֲבָדוֹ לְיָרִיד שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים - דְּמִיו אָסוּרִין, וְיוֹלִיךְ לִים הַמְּלַח, וְכוֹפִין אֶת רְבוּ שְׂיִפְדּוּנוּ אֶפִּילוּ מֵאָה בְּדְמִיו וְיוֹצִיאָנּוּ לְחִרּוֹת. נִמְצְאָת אוֹמֵר: הַנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בִּירִיד שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, בְּהֶמָּה - תַּעֲקֹר, כְּסוֹת וְכָלִים - יִרְקְבוּ, וּמַעוֹת וְכָלִי מַתְּכוֹת - וְיֹלִיךְ הַנְּאָה לִים הַמְּלַח. פְּרוֹת, אֶת שְׂדֵרְכוּ לִישְׁפָּךְ - יִשְׁפָּךְ, לְשִׁרְךָ - יִשְׁרָךְ, לִיקְבֵּר - יִקְבֵּר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: עֲבוּדַת כּוֹכָבִים - שׁוֹחֵק וְזוֹרָה לְרוּחַ אוֹ מְטִיל לִים.

אָמְרוּ לוֹ: אִף הִיא נַעֲשִׂית זָכַל, שְׁנֹאֲמַר (דְּבָרִים א'): "וְלֹא יִדְבֹק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֲרָם" וְגו'. אָמַר לָהֶן רַבִּי יוֹסִי: הֲרִי הוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים ט): וְאֵת חֲטָאֲתְכֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם וְגו'. אָמְרוּ לוֹ: מִשָּׁם רָאִיָּה? (שְׁמוֹת ל"ד) "וַיִּזְרַח עַל פְּנֵי הַמַּיִם וַיִּשַׁק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" מִלְּמַד: שְׁבֻדְקָן כְּדָרְךָ שְׁבֻדְקִין אֶת הַסּוֹטוֹת. אָמַר לָהֶן רַבִּי יוֹסִי: הֲרִי הוּא אוֹמֵר (שְׁמוֹאֵל ב' ה'): "וַיַּעֲזְבוּ אֶת עֲצָבֵיהֶם". אָמַר לָהֶן רַבִּי יוֹסִי: הֲרִי הוּא אוֹמֵר (מְלָכִים א' טו): וְגַם מַעֲכָה אִם אֶסָא הַמֶּלֶךְ וַיִּסְרָהּ מִגְּבִירָהּ אֲשֶׁר עָשְׂתָהּ מִפְּלִצָת וְגו'. אָמְרוּ לוֹ: מִשָּׁם רָאִיָּה? (שֵׁם) וַיִּכְרַת אֶסָא אֶת מִפְּלִצְתָהּ וְגו'. אָמַר לָהֶן רַבִּי יוֹסִי: הֲרִי הוּא אוֹמֵר (מְלָכִים ב' יח): וְכַתַּת נַחֵשׁ הַנְּחַשְׁת וְגו'. אָמְרוּ לוֹ: וְכִי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים הִיָּה? וְהֲלֹא מִשָּׁה עָשְׂאוּ! מִלְּמַד שְׁטַעַו יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו עַד שֶׁבָא חֲזַקְיָה וּבָנּוּ.

מִסְכַּת עֲבוּדָה זָרָה פֶּרֶק חֲמִישִׁי

הֵא, אֵין אוֹצְרִין בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּבָרִים שֵׁישׁ בְּהֶן חֲזִי נֶפֶשׁ, כְּגוֹן: שְׁמָנִים, יַיִנוֹת, וּסְלִתוֹת, וּפְרוֹת. אֲבָל דְּבָרִים שְׂאִין בְּהֶן חֲזִי נֶפֶשׁ, כְּגוֹן: כְּמוֹן וְתַבְלִין - הֲרִי זֶה מִתָּר. וְאוֹצְרֵן שְׁלֹשׁ שָׁנִים, עָרַב שְׁבִיעִית וְשְׁבִיעִית וּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּלוֹקַח מִן הַשּׁוּק, אֲבָל כְּכּוֹנֵס בַּתּוֹךְ בֵּיתוֹ, אֲפֹלו עֶשֶׂר שָׁנִים - מִתָּר לְאַלְתֵּר. וּבִשְׁנַת בְּצֻרַת, אֲפֹלו חֲרוּבִין - לֹא יֵאָצִיר מִפְּנֵי שְׁמִטִּיל מְאָרְהָ בְּשַׁעֲרִים. אֵין מִשְׁתַּכְרִין בַּתְּבוּאָה, אֲבָל מִשְׁתַּכֵּר בֵּינָן וּבִשְׁמֵן וְקִטְנִיּוֹת. אָמְרוּ עַל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה: שְׁהִיָּה מִשְׁתַּכֵּר בֵּינָן וּבִשְׁמֵן כָּל יְמֵיו. אֵין מוֹצִיאִין מִסּוּרְיָא דְּבָרִים שֵׁישׁ בְּהֶן חֲזִי נֶפֶשׁ, כְּגוֹן: יַיִנוֹת, שְׁמָנִים, וּסְלִתוֹת. רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי: שְׁמוֹצִיאִין יֵין לְסוּרְיָא, מִפְּנֵי שְׁמִמְעֵט אֶת הַתְּפִלָּה. וְכַשֵּׁם שְׂאִין מוֹצִיאִין לְסוּרְיָא, כִּךְ אֵין מוֹצִיאִין לְהַפְרִכֵּיא. רַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר מִהַפְרִכֵּיא לְהַפְרִכֵּיא:

הֵב, יִשְׂרָה אָדָם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲפֹלו בְּעִיר שְׂרָבָה עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, וְלֹא בַּחוּצָה לְאֶרֶץ אֲפֹלו בְּעִיר שְׁכָלָה יִשְׂרָאֵל. מִלְּמַד: שֵׁישִׁיבַת

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל מִצּוֹת שְׁבַתוּרָה. וְהַקְּבֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - כְּאֵלוֹ הוּא קְבוּר תַּחַת הַמִּזְבֵּחַ. לֹא יֵצֵא אָדָם לְחוּצָה לְאֶרֶץ, אֲלֹא אִם כֵּן הָיָו חֲטִיִן סָאֲתִים בְּסַלְעַ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִין? בְּזִמְן שְׂאִינוֹ מוֹצָא לְקַח. אֲבָל בְּזִמְן שְׁמוֹצָא לְקַח, אֲפֹלו סָאָה בְּסַלְעַ - לֹא יֵצֵא. וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֲלִימְלֶךְ - מְגֻדּוּלֵי הַדּוֹר וּמִפְרָנְסֵי צְבוּר הָיָה. וְעַל שְׂיָצָא לְחוּצָה לְאֶרֶץ - מֵת הוּא וּבְנָיו בְּרַעֲב, וְהָיָו כָּל יִשְׂרָאֵל קִימִין עַל אֲדַמְתָּן, שְׁנֹאֲמַר (רוּת א'): וְתַהֵם כָּל הָעִיר עָלֵיהֶן, מִלְּמַד: שְׁכָל הָעִיר קִימַת, וּמֵת הוּא וּבְנָיו בְּרַעֲב. הֲרִי הוּא אוֹמֵר (בְּרַאשִׁית כ"ח): וְשִׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, שְׂאִין תִּלְמוּד לּוֹמֵר וְהִיָּה ה' לִי לְאֱלֹהִים. וְאוֹמֵר (וַיִּקְרָא כ"ה): לִתֵּת לְכֶם אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן לְהִיּוֹת לְכֶם לְאֱלֹהִים, כָּל זְמַן שְׂאֲתֶם בְּאֶרֶץ כְּנַעַן - הָרִינִי לְכֶם אֱלֹהִי, אֵין אַתֶּם בְּאֶרֶץ כְּנַעַן - אֵינִי לְכֶם לְאֱלֹהִי. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (יְהוֹשֻׁעַ ד'): כְּאַרְבָּעִים אֶלְף חֲלוּצֵי הַצֶּבָא. וְאוֹמֵר (יְהוֹשֻׁעַ ב'): כִּי נָתַן בְּיַדִּי אֶת יוֹשְׁבֵי הָאֶרֶץ וְגו'. וְכִי עָלְתָה עַל דַּעְתְּךָ שְׂיִשְׂרָאֵל מִכְּבָשִׁים אֶת הָאֶרֶץ לְפָנֵי הַמְּקוֹם? אֲלֹא כָּל זְמַן שְׁהֵם עָלֶיהָ - כְּלָה נִכְבְּשָׁה. אֵינָן עָלֶיהָ - כְּלָה אֵינָה נִכְבְּשַׁת. וְכֵן דוֹד אָמַר (שְׁמוֹאֵל א' כ'): כִּי גִרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מִהִסְתַּפַּח בְּנַחֲלַת ה' וְגו', וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שְׁדוֹד הַמֶּלֶךְ עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכְבִים? אֲלֹא שְׁהִיָּה דוֹד דּוֹרֵשׁ וְאוֹמֵר: כָּל הַמְּנִיחַ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת שְׁלוֹם וַיּוֹצֵא - כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכְבִים, דְּכַתִּיב (יְרֵמְיָה ל"ב): וְנִטְעַתִּים בְּאֶרֶץ הַזֹּאת בְּאֲמַת, אֵינָן עָלֶיהָ - אֵין נְטוּעִין לְפָנֵי בְּאֲמַת, לֹא בְּכָל לְבִי וְלֹא בְּכָל נֶפְשִׁי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: יִשְׂרָאֵל שְׁבַחוּצָה לְאֶרֶץ - עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים בְּטְהָרָה הֵן. כִּיצַד? עוֹבֵד כּוֹכְבִים שַׁעֲשָׂה מִשְׁתָּה לְבָנוּ, וְהֶלֶךְ וְזָמַן אֶת כָּל הַיְהוּדִים שְׁבַעִירוּ, אִף עַל פִּי שְׁהָן אוֹכְלִין מִשְׁלֵהָן וְשׂוֹתִין מִשְׁלֵהָן, וְשִׁמְשׁ שְׁלֵהָן עוֹמֵד עַל גְּבִי עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים הֵן, שְׁנֹאֲמַר (שְׁמוֹת ל"ד) וַיִּקְרָא לָךְ וְאֶכְלַתְּ מִזְבַּחוֹ:

המוטליא, והחמין שלֵהֶן - מתרין. ביצה צלוייה שלֵהֶן - אסורה. רבי יהודה ובית דינו התירו שֶׁמֶן של עובדי כוכבים במנין. פת שאפאה עובד כוכבים שלא במעמד ישראל - הרי זו אסורה. פת שאפאה ישראל אף על פי שהעובד כוכבים לשה, וגבינה שהעמידה ישראל אף על פי שהעובד כוכבים עבדה - הרי זו מתרת. ישראל יושב בסוף עדרו, והעובד כוכבים חולב ומביא לו, ואינו חושש.

הו, איזו היא טרית שאינה טרופה? כל שהשדרה והראש נכרין. איזהו ציר שיש בו דגה? כל שכלבית אחת או שתי כלביות משוטטות בתוכו. חתיכה שיש בה סימן, בין בכלן בין במקצתן אפלו באחד (טמאה) - הרי זו מתרת. מעשה שהביאו גרבין של חתיכות ממין אחד בעכו, ולא נמצא סימן אלא באחד מהן, ובא מעשה לפני חכמים, והתירו את כלן. מוריס אמן - הרי זה מתר. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף חלק אמן - הרי זה מתר. יין מבשל ואלונתית - הרי אלו אסורים, מפני שתחלתן יין. אלונתית כברייתה - הרי זו מתרת. יין תפוחין, מן הפתיק, ומן האוצר, מן הספינה - הרי זה מתר. ואם היה נמכר בקטלון - מתרת. יין תפוחים מן השוק - הרי זה אסור מפני שמזדיף. חגבין והקופרין מן הפתיק מן האוצר ומן הספינה - הרי אלו מתרין. והמוכר בסלילא לפני חנוני - אסורין מפני שמרביצין עליהן יין כדי שיהיו יפין למראית העין. מלח סלקונטית, שחורה - מתרת, לבנה - אסורה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: שחורה - אסורה, לבנה מתרת. רבי יהודה בן גמליאל אומר משום רבי חנינא בן גמליאל: זו וזו הרי זו אסורה:

הז, אין לוקחין גבינת בית היניאקי, אלא מן הממחה. ושלוקה - נלקחת מפל מקום. אין לוקחין קרט של חלתית, אלא מן הממחה. והעלה - נלקח מפל מקום. אין לוקחין יין מסוריא, אלא מן הממחה. ולא

הג, אלו הן עורות לבובין, כל הקרוע כנגד לבן, ועשה כמין ארבה. אבל אם היה משוך - הרי זה מתר. הכבשין ושלקות של עובדי כוכבים שרופן לתת בהן יין וחמץ, וחרס הדרני - אסור בהנאה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין אסורין אסור הנאה. יתים השלחים הנמכרים על פתחי מרחצאות - אסורים באכילה ומתרין בהנאה. רבי יוסי אוסרן אף בהנאה, מפני שמולפים עליהן חמץ כדי שיהו חולצין את גרעיניהם:

הד, הדרורין והקרבנות של עובדי כוכבים ויין ישראל בהן - אסור בשתייה ומתר בהנאה. העיד שמעון בן גודיא לפני בנו של רבן גמליאל משם רבן גמליאל הזקן: שמתר בשתייה, ולא הודה לו. נודות העובדי כוכבים, רבן שמעון בן גמליאל אומר משם רבי יהושע בן קפסוי: אין עושין שטיחים לבהמה. נודות העובדי כוכבים, גרורין - מתרין, חדשים, זפותין אסורין. עובדי כוכבים עובדים ורוכבים, וישראל עומד על גביו - כונס לתוכו יין ואינו חושש. קנקנין של עובדי כוכבים, חדשות - מותרות, וישנות - אסורות. שפנסו בה עובדי כוכבים מים - מתר ישראל להכניס לתוכו יין. ושפנסו בה עובדי כוכבים יין - ישראל ממלא אותה מים שלשה ימים מעת לעת, ומכניס לתוכו יין ואינו חושש. ושפנסו בה עובד כוכבים יין, וישראל ציר ומוריס - מתר ישראל אחר להכניס לתוכה יין.

הה, לוקחין מן העובדי כוכבים תבואות, קטנית, וגרוגרות, ושום ובצלים מפל מקום, ואינו חושש משום טמאה. האוג - בכל מקום טהור. הארז - בכל מקום טהור. נאמן הצייד לומר: "זה עוף טמא, וזה עוף טהור". נאמן עם הארץ לומר: "כבשין אלו טמאין, וכבשין אלו טהורין, ולא רבצתי עליהן את המשקין". אבל אין נאמן לומר: "דגים אלו צדתיים בטרהרה, ולא נערתי עליהן את הממכרת". הקפריסין,

מוריס, אלא מן הממחה. ולא חתיכה שאין בה סימן, אלא מן הממחה. ולא מלח סלקוונטית, אלא מן הממחה. ולא גבינת בית היניאקי, אלא מן הממחה. ולא קרט של חלתית, אלא מן הממחה. וכלן נאכלין אצל מי שאינו ממחה, ואינו חושש:

מסכת עבודה זרה פּרָק שְׁשִׁי

ו,א וּחְכָמִים אומרים: אין אסור, אלא שיש בידו מקל, או צפור, או כדור, סוף, עטרה, וטבעת, צלם, ונחש. ועל מכבדים, כגון: השירים, והנזמים, קטליות, טבעות - הרי אלו אסורות. ועל המבזין, כגון: הירורות, מחמי חמין, הסינגין, והקומקמין, והספלין, והסדנין, והמטבע - הרי אלו מתרין. מצא טבעת ועליה צורת חמה, צורת לבנה, צורת דרקון - יוליד לים המלח. רבי יהודה אומר: אף דמות וסרפס. טבעת שיש עליה עבודת כוכבים, בזמן שהיא בולטת - אסורה בהנאה, אם אינה בולטת - מתרת. בין כך ובין כך - אסור לחתם בה. ושואין עליה עבודת כוכבים - מתרת בהנאה, ומתן לחתם. טבעת שיש עליה חותם - מתן לחתם בה. רבי יהודה אומר: אם היה חותמה שוקע - אסור לחתם בה מפני שנעשה בולט, ומתן לתנה בידו, ושחותמה בולט - מתן לחתם בה, ואסור לתנה בידו. טבעת שיש עליה פּרָצוּף - מתן לחתם בה. רבי חנינא בן גמליאל אומר: של בית אבא היו חותמין בפּרָצוּפוֹת. רבי אלעזר בר צדוק אומר: כל הפּרָצוּפוֹת היו בירושלים, חוץ מפּרָצוּף האדם. העשוי כמין דרקון - אסור. והדרקון תלוי בו - נוטלו ומשליכו, והשאר - הרי זה מתן. איזה הוא מין דרקון שאסור? רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל שהציצין יוצא מצוארו. אבל אם היה חלק - הרי זה מתן.

ו,ב הלוקח גרוטאיות מן העובד כוכבים, ומוצא בהן עבודת כוכבים - נוטלה ומשליכה, והשאר - הרי זה מתן. עבודת

כוכבים, עד שלא באת לרשותו - אומר לעובד כוכבים ומבטלה, שהעובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים בין שלו בין של חברו, בין עובדה בין שאינה עובדה, בין בשוגג בין במזיד, בין באנס בין ברצון. ישראל שעשה עבודת כוכבים - אסורה אף על פי שלא עבדה, לפיכך אין יכול לבטלה. עובד כוכבים שעשה עבודת כוכבים - מתרת עד שתעבד, לפיכך יכול לבטלה. רבי אומר משם רבי יעקב: אם עשאה לישראל מתחלה - אין יכול לבטלה. עובד כוכבים שמכר עבודת כוכבים לעובדיה - אסורה. שלא לעובדיה - מתרת. לזה עליה, נפלה עליה מפתל, שטפה נהר, או שנטלוה לסטין, או שהניחה בעליה, כגון מלחמתו של יהושע, אם עתידין הבעלים לחזר עליה - אסורה, ואם לאו - מתרת. בימסיות שהעמידו עובדי כוכבים בשעת הגזרה, אף על פי שעברה הגזרה - הרי אלו אסורות. וכל עבודת כוכבים שבטלוה עובד כוכבים יכול תהא אסורה? תלמוד לומר (דברים י): "פסילי אלהיהם תשרפון באש" את שנוהג בו משום אלוה - אסור, ואת שאינו נוהג בו משום אלוה - מתן. ושל ישראל, בין שנהג בו לשם אלוה, בין שלא נהג בו לשם אלוה - אסור. כיצד מבטלה? רבי מאיר אומר: עד שיכה בקורנס ויחבל. רבי שמעון אומר: אפילו רואה סטרה ונפלה - הרי זו בטלה. וחכמים אומרים: עובד כוכבים - מבטל עבודת כוכבים שלו ושל ישראל. וישראל - אין מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים. [רבי שמעון בן מנסיא אומר: עבודת כוכבים של ישראל - אין לה בטלה עולמית. בימוס שנפגם רבו - הרי זה מתן. מזבח שנפגם רבו - אסור עד שינתן.]

ו,ג מקצה, שלו - אסור, ושל חברו - מתן. לפני הקדשו - אסור, לאחר הקדשו - מתן. מאימתי נקרא מקצה? משנעשה בו מעשה. איזהו נעבד? כל שעובדין אותו, בין

בשגגה בין במזיד. איזה הוא מקצה?
מקצה לעבודת כוכבים. אבל אמר: שור זה
לעבודת כוכבים - לא אמר כלום, לפי
שאין הקדש לעבודת כוכבים.

מִסֶּקֶת עֲבוּדָה וְרָה פָּרָק שְׁבִיעִי

ז, א פרה שפטמה בכרשיני עבודת כוכבים,
ורדי גנה שזבלה בזבל עבודת כוכבים,
ובור גנה שנטעה בעצי אשרה, ובור קלא
אילן שרשם בעצי אשרה - ישרף. אחרים
אומרים: מטילין אותה לחמר, עד שייחזרו
מראיו לכמות שהיה. חלילין של עבודת
כוכבים - אסור לספוד בהן. ואם היה
מעלין שכר למדינה, אף על פי שהן עשויות
לצורך עבודת כוכבים - מתר לספוד בהן.
חניות של עבודת כוכבים - מתר לשכר
מהן. גבאין של עבודת כוכבים - אסור לתן
להן. אם היו מעלין שכר למדינה, אף על
פי שהן עשויות לצורך עבודת כוכבים -
מתר לתן להן. המיחד ביתו לעבודת
כוכבים - פלו מטמא בביאה. והעובר
לתוכה - כעובר בבית עבודת כוכבים. אם
היתה דרך הרבים מפסקתה - אינו טמא
אלא אותו דרך בלבד.

ז, ב הסומך ביתו לבית עבודת כוכבים -
כלו מטמא בביאה. סמכו לו הן - אין פלו
מטמא בביאה, אלא אותו כהל נדון מחצה
למחצה, נפל - אסור לבנותו, בנאו - חזר
לתחלתו. בנאוהו הן - אין פלו מטמא
בביאה, אלא אותו הכתל נדון מחצה
למחצה. המוכר ביתו לעבודת כוכבים -
דמיו אסורין, ויוליד הנאה לים המלח. אבל
עובדי כוכבים שאנסו את אחד ונטלו את
ביתו והעמידו בו עבודת כוכבים - דמיו
מתרין, וכותב ומעלה בערפאין. המכניס
ראשו ורבו לבית עבודת כוכבים - טמא.
כלי חרס שהכניס אחוריו לעבודת כוכבים
- טמא. הספסלין והקתדריות שהכניס רבו
לבית עבודת כוכבים - טמאין.

ז, ג כל מקומות שנקראו לשבח עבודת
כוכבים - מכנין אותן לגנאי. את שקוראין

עין כוס' - קורין אותו 'עין קוי'. 'גריא' -
קורין אותו 'גליא'. מי שנפזרו מעותיו לפני
עבודת כוכבים - לא יהא שוחה לפניו
ומלקט, מפני שנראה כשוחה לעבודת
כוכבים. אבל הופך לאחוריו, וממקום
שאינו נראה - מתר. מעין מים היוצא מבית
עבודת כוכבים - לא יהא שוחה לפניו
ושוחה, מפני שנראה כשוחה לפני עבודת
כוכבים, אבל הופך לאחוריו ושוחה.
ובמקום שאינו נראה ושוחה - מתר.
פרצופות המטילין מים לכרכין - לא יניח
פיו על פי פרצוף, מפני שנראה כנושק
לעבודת כוכבים. אבל מקבל בידו ושוחה.
יתר על כן אמרו: לא יניח פיו על פי
הסילון וישתה, מפני סכנת נפשות. שאלו
פילוסופין את הזקנים ברומי: אם אין
רצונו בעבודת כוכבים, מפני מה אינו
מבטלה? אמרו להן: אלו לדבר שאין
העולם צריך בהן היו עובדין - היה מבטלו,
הרי הן עובדין לחמה וללבנה לכוכבים
ולמזלות, יאבד עולמו מפני השוטים?
אלא הנח לעולם שינהג כמנהגו, ושוטים
שקלקלו - עתידין לתן את הדין. גנב זרעים
לזרע - לא סופן לצמח? ! בא על אשת איש
- אין סופו לילד? ! אלא הנח לעולם שינהג
כמנהגו, ושוטים שקלקלו - יבואו ויתנו את
הדין.

ז, ד העובדי כוכבים העובדין את ההרים
ואת הגבעות, אף על פי שהן מתרין,
עובדיהן - בסקילה. אדם הנעבד, אף על פי
שהוא מתר, עובדיו - בסקילה. איזהו
אשרה? כל שהעובדי כוכבים עובדין
ומשמרין אותה ואין טועמין מפרותיה. רבי
שמעון בן אלעזר אומר: שלש אשרות
בארץ ישראל, חרוש שבכפר פטם,
ושבכפר פגשה, שקמה שבראני ושבכרמל.
אשרה - זו רעין תחתיה ירקות בימות
הגשמים, אבל לא בימות החמה. החיזרין -
לא בימות החמה ולא בימות הגשמים. רבי
שמעון בן אלעזר אומר: אף לא זרעין ולא

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

רְקִינָן בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים, מִפְּנֵי שֶׁהַעֲלִין נוֹשְׂרִין וְהִיא לְהֵן לְזָבֵל.

זֶה הַנִּכְנָס תַּחְתּוֹ - כִּנְכָנָס לְבֵית עֲבוּדָת כּוֹכְבִים. אִם הִיְתָה דֶרֶךְ הַרְבִּים מִפְּסָקָת - הָרִי זֶה מִתְּרַת. יִשְׂרָאֵל שֶׁפָּסֵל אֶת הָאֲשֵׁרָה, בֵּין לְצָרְכוֹ בֵּין שְׁלָא לְצָרְכוֹ - אָסוּר. וְעוֹבֵד כּוֹכְבִים שֶׁפָּסֵל אֶת הָאֲשֵׁרָה, לְצָרְכָהּ - הִיא אָסוּרָה וְהוּא מִתְּר. לְצָרְכוֹ - בֵּין זֶה וּבֵין זֶה אָסוּר. לֹא יַעֲלֶה אָדָם לְרֹאשׁ הַבַּיְמוֹס אֲפִילוֹ לְנוּוֹלוֹ לְטַנְפוֹ, מִשׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יג): "וְלֹא יִדְבַק בִּידֶךָ מְאוּמָה". לֹא יֹאמֵר אָדָם לְחִבְרוֹ: הִמָּתֵן לִי בְּצַד עֲבוּדָת כּוֹכְבִים פְּלוֹנִית, וְאֲנִי אֲמַתִּין לָךְ בְּצַד עֲבוּדָת כּוֹכְבִים פְּלוֹנִית, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כג): וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים לֹא תִזְכְּרוּ וְגו'.

זו, עֲבוּדָת כּוֹכְבִים וְכָל מֵה שֶׁעָלֶיהָ - הָרִי זֶה אָסוּרָה. מִצָּא עָלֶיהָ יִינוֹת שְׁמָנִים וּסְלִתוֹת, וְכָל דְּבָר שֶׁפּוֹצֵא בּוֹ קָרֵב עַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח - אָסוּר. כָּלִים הַמְּשַׁתְּמָשׁוֹת בְּהֵן, בְּגוּפָהּ - אָסוּרִין, שְׁלָא בְּגוּפָהּ - מִתְּרִין. אִף כָּלִים הַמְּשַׁתְּמָשׁוֹת בְּהֵן וּבְגוּפָהּ, גְּנָבוֹם כּוֹמְרִים וּמְכָרוֹם - הָרִי אֵלּוֹ מִתְּרִין.

כְּתוּב אַחַד אוֹמֵר (דְּבָרִים ז): לֹא תִחַמַּד כֶּסֶף. וְכְתוּב אַחַד אוֹמֵר: כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֵן. כִּיצַד יִתְקַיְמוּ שְׁנֵי כְּתוּבִים הַלְלוּ? בֵּין שְׁגוּפָן לְבוֹשׁ בְּהֵן, בֵּין שְׁאִין גּוּפָן לְבוֹשׁ בְּהֵן - אָסוּרִין. "עִמָּהֵן" אֶת שְׁגוּפָה לְבוֹשׁ בְּהֵן - אָסוּרִין, אֶת שְׁאִין גּוּפָה לְבוֹשׁ בְּהֵן - מִתְּרִין. אִף כָּלִים שֶׁגּוּפָה לְבוֹשׁ בְּהֵן, גְּנָבוֹם כּוֹמְרִים וּמְכָרוֹם - הָרִי אֵלּוֹ מִתְּרִין. מִרְקוּלִים וְכָל מֵה שֶׁעָלִיו - הָרִי זֶה אָסוּר. מִצָּא עָלָיו יִינוֹת שְׁמָנִים וּסְלִתוֹת, וְכָל דְּבָר שֶׁפּוֹצֵא בּוֹ קָרֵב עַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח - אָסוּר. מְעוֹת וְכָלִים - הָרִי אֵלּוֹ מִתְּרִין. אַחֲרֵים אוֹמְרִים: מְעוֹת וְכָלִים שֶׁעָלָיו גְּבֵי אֶבֶן הָעֲלִיּוֹנָה - הָרִי אֵלּוֹ אָסוּרִין. אֶבֶנִים שֶׁנֶּשְׂרוּ מִן הַמְּרְקוּלִים, אִם הִיוּ נִרְאוֹת עִמּוֹ - אָסוּרוֹת, וְאִם לֹא - מִתְּרוֹת. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר: שְׁלֹשׁ תְּפוּסוֹת לוֹ - אָסוּרוֹת, וְשְׁאִינָן תְּפוּסוֹת לוֹ - מִתְּרוֹת. יִשְׂרָאֵל שֶׁהִבִּיא אֶבֶנִים

מִן הַמְּרְקוּלִים - הָרִי אֵלּוֹ אָסוּרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁנֶּאֱסָרוּ לְעֲבוּדָת כּוֹכְבִים. עוֹבֵד כּוֹכְבִים שֶׁהִבִּיא אֶבֶנִים מִן הַמְּרְקוּלִים - הָרִי אֵלּוֹ מִתְּרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּעֲבוּדָת כּוֹכְבִים שֶׁהִנִּיחָהּ בְּעָלֶיהָ, וּמִרְקוּלִים שֶׁנֶּעֱקַר מִמְּקוֹמוֹ - מִתְּר בְּהִנְאָה. בְּזוּרְק אֶבֶן בְּמִרְקוּלִים מֵהוּ אוֹמֵר? (מִשְׁלֵי כו) כְּצָרוֹר אֶבֶן בְּמִרְגָּמָה כֵּן נוֹתֵן לְכִסִּיל כְּבוֹד. כֶּשֶׁם שֶׁזוּרְק אֶבֶן בְּמִרְקוּלִים - מְכַבְּדוֹ וְאִין יוֹדַע כְּבוֹד, כֶּף כָּל הַמְּכַבֵּד רָשָׁע - מְכַבְּדוֹ וְאִין יוֹדַע כְּבוֹד. דְּבָר אַחֵר: כְּצָרוֹר אֶבֶן, כֶּשֶׁם שֶׁזוּרְק אֶבֶן בְּמִרְקוּלִים - עוֹבֵד עֲבוּדָת כּוֹכְבִים, כֶּף כָּל הַמְּכַבֵּד רָשָׁע - הָרִי זֶה כְּעוֹבֵד עֲבוּדָת כּוֹכְבִים. דְּבָר אַחֵר: כְּצָרוֹר אֶבֶן, כֶּשֶׁם שֶׁזוּרְק אֶבֶן בְּמִרְקוּלִים - מִתְּחִיב בְּנַפְשׁוֹ, כֶּף הַמְּשַׁתְּמָשׁ בְּיָצְרוֹ - מִתְּחִיב בְּנַפְשׁוֹ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אוֹמֵר: בְּשׁוּנָה לְתַלְמִיד רָשָׁע מֵהוּ אוֹמֵר? כְּצָרוֹר אֶבֶן בְּמִרְגָּמָה, כֶּשֶׁם שֶׁזוּרְק אֶבֶן בְּמִרְקוּלִים - עוֹבֵד עֲבוּדָת כּוֹכְבִים, כֶּף הַשׁוּנָה לְתַלְמִיד רָשָׁע - כְּעוֹבֵד עֲבוּדָת כּוֹכְבִים.

עצרתו אמונה
בזו מיון טויר?

IDFA: 8462765654

יא, מיטן אייבערשטנ'ס הילף!

סיונט אויך אויף עס צו
באקומען וועכנטליך
אויף די פאסט

רופט אדער טעקסט:

718-387-2691

אנעיל צו:

subscribe@kerenhadfusa.org

<p>2</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>כה</p> <p>25</p>	<p>מ לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:21 בבלי: בבא מציעא צה • ירושלמי: פסחים טו • תוספתא: עבודה זרה א ב"ר: מלכים ב כא-כב • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי ג</p>
<p>3</p> <p>שני Monday</p>	<p>כו</p> <p>26</p>	<p>מ לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:22 בבלי: בבא מציעא צו • ירושלמי: פסחים טז • תוספתא: עבודה זרה ב ב"ר: מלכים ב כג-כד • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי ד</p>
<p>4</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>כז</p> <p>27</p>	<p>מ לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:23 בבלי: בבא מציעא צז • ירושלמי: פסחים יז • תוספתא: עבודה זרה ג ב"ר: מלכים ב כה - ישעיה א • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי ה</p>
<p>5</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>כח</p> <p>28</p>	<p>מ לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:23 בבלי: בבא מציעא צח • ירושלמי: פסחים יח • תוספתא: עבודה זרה ד ב"ר: ישעיה ב-ג • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי ו</p>
<p>6</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>כט</p> <p>29</p>	<p>יום כפור קטן, מד לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:24 בבלי: בבא מציעא צט • ירושלמי: פסחים יט • תוספתא: עבודה זרה ה ב"ר: ישעיה ד-ה • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי ז</p>
<p>7</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 8:06 הדלקת הנרות</p>	<p>א</p> <p>1</p>	<p>ראש חודש סיון, מה לעומר Rosh Chodesh Sivan</p> <p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:00 שקיעה _____ 8:24 בבלי: בבא מציעא ק • ירושלמי: פסחים כ • תוספתא: עבודה זרה ו ב"ר: ישעיה ו-ז • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי ח</p>
<p>8</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>זמן מוצש"ק 9:38 Shabbos Ends</p>	<p>ב</p> <p>2</p>	<p>במדבר, מז לעומר, פרקו</p> <p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:33 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:25 בבלי: בבא מציעא קא • ירושלמי: פסחים כא • תוספתא: עבודה זרה ז ב"ר: ישעיה ח-ט • רמב"ם: מעשר שני ונטע רבעי ט</p>

דאס זאגן תהלים איז מסוגל צו ברענגען רעגן. "תהלים" איז די ראשי תיבות פון ל'מטר ה'שמים ת'שמה מ'ים.

(ספר המדות אות סנה"ה סיון ד')